

تبارك الذي بيده الملك، و هو على كل شيء قدير.
مادی معنوی اجتماعی سیاسی برکتلرک هر بر نوعی هر بر
فردی - ملک اثریدر، ملک ثمره سیدر . یالکز ملک صاحی
قادر اولور . ملکدن محروم - برکتندن ده محروم قالور .
اسلامک سیاسی روحینه بر نمونه قیلیمق اوزره، شو
کتابک اولگی صحیفه سی برکت آیت کریمه سبله تزیین قیلندی .
موسی جار الله .

محمد بن عبد الله
عبدالله بن محمد بن عبد الله
تورکستان کی مورخ

محمد عبدالرحیم

اسلامی مآرائی الہ اسلام ملتیرینه

قد ملق تشعیر دینی ادبی اجتماعی سیاسی مسئله لر تدبیر لر حقنده .

شانلی تورک عسگری

شرفینه تألیف قیلندی .

ناشرلی: برادران جمال الدین، ز. احسن .

احترام اللرنده مطالعه قیلنوب قدرتلی افکار قوتیلہ انتقاد قیلندقدان صوک، اصلاح قیلنوب،
اسلام حرکتلرینه اسلام یاشلرینه رهبر اولا ییلورلک برکتاب بوندن صوک بلکه تألیف قیلنور
امیدیلہ شوددفعده شو صحیفه لر نشر قیلندی . - و بالله التوفیق .

بوتون حاصلاتی :

ESAD FUAD TUGAYIN
TÜRK TARİH KURUMUNUN
ARMAĞANIDIR

جهان محاربه سنده شهید اولمش تورک عسگری

یتیملرینه

کتاب بسمله سی

اون طوقوزنجی عصر اورتالرنده بدین قارل مارقس کبی مادی مقتصدلرگ آچیق دورین کوزلرینه کورونوب، غربده اسکی مدنیت دنیاسینگ بویوک مرکزلرنده جولان ایته کامش فتنه خیاللا رینگ سیاسی اجتماعی اقتصادی سبیلری یکرمنچی عصر ابدالرنده بر یوزنده بوتون قوتیله دوام ایتوب؛ حتی بویوک فتنه لرگ علامتلی اولمق اوزره، نحس اکبر ساتورن ایله نحس اکبر مارسگ، یعنی زحل یولدزیله مریخ یولدزینگ کوک یوزنده قرانلریده ۱۹۱۲ نجی سنهده واقع اولوب؛ دیانت دنیاسیله مدنیت دنیاسینگ صوگ درجه فسادلرینه ضروری بر نتیجه اولمق اوزره، دهشتلی حادثه لرگ غایت بویوک انقلابلرگ حادث اولاجقلرندن خبر ویرورلر ایدی.

لکن مدنیت دنیاسنده ده دیانت دنیاسنده ده قولاق یوق ایدی، کوز یوق ایدی

ضیاء لم بین لعیون کمه وقول ضاع فی آذان صم

رأیت الحق لؤلؤة توارت بلج فی ضلال الناس جم

عاقبت، مدنیت دنیاسینگ غایت بویوک فسادلرینه غایت فاحش عدالتسز- لکلرینه، انسانلرگ ده اسکی گناهلرینه اجتماعی گناهلرینه، سیاست هم ریاست حرصلرینگ طویماز امللرینه، قوت میدانلرنده بوتون دولت لرگ مسابقه لرینه ضروری بر نتیجه طبیعی بر نتیجه اولمق اوزره، ۱۹۱۴ نجی سنهده، مدنیت محاربه سی بوتون دنیا محاربه سی باشلانندی ده؛ بویوک قیامتگ اگ بویوک دهشتلرینه نمونه اولمق اوزره، دورت بش سنه دوام ایتدکن

سوگ، الوهیت دیانت جمعیت دولت انتظام دشمنی آنارشویست بدین قارل مارقس گ جنی تدبیر لبله حاضر له نوب، انتقام غضبیله بدینلک زهریله زهر لشمش بویوک عسکر گ، یعنی بروله تاریلرگ بویوک قوتی سایه سنده، قهرمان قوماندانلرینگ جسورانه حرکتلری برکه سنده، قوتلی اختلال دهشتلی ره وولوتسیه، مدنیت دنیاسینگ بوتون اساسلرینی بوتون اثرلرینی تخریب ایتمک عهدیله، باشلانندی، جهان محاربه سیننه طبیعی بر نتیجه اولمق اوزره طوغدی. یعنی: مدنیت مرکز لرنده بدین قارل مارقس گ دورین کوزلری او گنده یتمش ایکی سنه مقدم جولان ایتمش طورمش فتنه خیاللری - شو کون دهشت ظلمتلی ایچنده، مدنیت گورستانی اوستنده، مهیب بر شکل ده - سوسیالیزم لباسیله قومونیزم صورتیله ظاهر اولوب؛ روسیه ده مدینتگ بوتون - اثرلرینی بوتون اساسلرینی خراب ایتمش؛ آچلق یوقلق آباقریله بوتون انسانلری پامال ایتمش، حریت شعار یله آزادلق دعواسیله بوتون دینلری ده بوتون تعلیملری ده انکار ایتمش.

(روسیه معارف جهتیله، صنائع هم صناعت جهتیله، مدنی دولت لرگ هر برندن دون ایسه ده، سوگ ایسه ده، انقلاب حرکتلری او چون ضرور فتنه قوتی روسیه ده غایت بویوک ایدی. اختلال رهبرلی، ره وولوتسیه دیپلوماتلری حقیقی آچیق کوروب، فرصتی ده غنیمت بیلوب، هر طرفدن عجله ایتمش بوکا کوره روسیه برینه طویلانندی. آگ مساعد بر زمین ده، ساعتی تمام حلول ایتمش بر زمان ده انقلاب حرکتلرینی باشلادی) .

محاربه آغر لقلریله خراب اولوب قالمش شهرلر قریه لر ره وولوتسیه وحشتیله تمام طالانوب، عائله لری ده خراب اولوب، شهرلر قریه لر تمام بوش اولوب قالدی؛ ایته رناسیوناللق نامیله، ملیت لرگ هر بری، اوزلری ده، دینلری ده، معبدلری ده، محکمه لری ده، قانونلری ده تحقیر قیلنوب، حربی تریبونال لرگ فوق العاده قومیسیه لرگ (چه قه) لرگ رعدلری ایچنده، یاشینلری ایچنده، یانار سارایلرگ زفیرلری آره سنده، محکمه لرگ فابریقه لرگ خرابه لری اوستنده، یاگی

دینتک یاگی ده قالوگی، قومونیزم تعلیملرینتک "ایمان شرطلری"، هر یرده قزل لوجه لر اوزرنده بویوک حروفانله رسم قیلنوب، اعلان قیلندی تریبه زهرلندی دونله شدی. انسانلرگ طبیعتلری ینه وحشت حاللرینه قایتدی، دوشدی.

یعنی، انسانلرگ اکثریتینه یوقلقدن نادانلقدن تحقیردن سفالتدن قانندن یاشدان مشقتدن طارلقدن قایغودن باشقه، هیچ بر شی هیچ بر سعادت و برمه. مش مدنیت نظاملری، دیانت شکللری اکثریت ایله انتقام قوتیله تخریب قیلندی. اسکی گناهلرگ عدالتلی جزالری اولدی.

روسیه ده اکثریتک اننده ملکنده کوکلنده مدنیتدن دیانتدن بر حظ یوق ایدی، بر نصیب یوق ایدی. یالکز بدبختلک، یالکز اسپرلک وار ایدی، یالکز بویوک بر عار وار ایدی. صاقلانه چق بر شی الده، محبت قیلنه چق بر شی کوکلده، رغبت قیلنه چق بر امید. املده یوق ایدی. لکن، نفرت قیلنه چق احوال هر خصوص ده غایت کوب ایدی، غایت چوق ایدی.

بوگا کوره، بدیینلک نظرینه بوتون روحیله بوتون دماغیله مغلوب قالمش قارل مارقس کبی دولت هم انتظام دشمنلرینتک بویوک آنارخیستلرگ نظرلری روحلری، آگیتاتسیه یولیه خلقک اکثریتینه غایت آسانقله تلقین قیلنوب، سرایت ایتوب، روسیه ده هر یرده دهشتلی اختلال قوتلی ره وولوتسیه آسانقله باشلانندی، سرعتله طارالیدی. مدنیت نظاملری خلافینه ده دیانت ادبلی خلافینه ده، دین تعلیملری خلافینه ده، شریعت اصوللری خلافینه ده، یاگی دین - قومونیزم دینی روسیه ده قورال کوچیله قوت آلدی، غلبه ایتدی.

اسکی مدنیت قارت مدنیت ئولدی، اوزینتک گورینه اوزیله برابر بوتون اثرلری ده، دیه یک کومولدی. طوغریدر. لکن، قارل مارقسک زعمی کبی، گورکن یروله تاریه - مدنیت گورینی بورژوازیه قبری قازوچی یروله تاریه - قاپیتال ایله حاضرلمه دی. بلکی مدنیتک ظلمی، (؟) مدنیتک سفاقتی، اسرافاتی مدنیتک هیچ بر شیدن طویماز اوبور طامانگی، اوبقون قارنی - اوزینتک

گورینی قبرینی پروله تاریه ایله ظلم کوره گیله قازتدردی. اولگی بورژوازیه دیکتاتورسی برینه پروله تاریه دیکتاتورسینی یرلشدردی.

البته، ظلم ظلمدن باشقه هیچ بر نتیجه طودرماز. استبداد - کیفیت جهتیهده، کیت جهتیهده آرتدی. اولگی استبداد بر اقلیت النده ایدی ایسه انقلابین صوگ شو کونگی استبداد ایکنچی اقلیت ایینه کوچدی. اکثریتک حقوقدن محرومیتی قانون حکمیه اولدی.

یعنی: اسکی فسادلرک اولگی ظلملرک طبیعی بر نتیجه سی جزاسی اولمق اوزره، شو کونگی دیکتاتوره طوغدی.

یوقسه، اسکی حاللرک اسکی نظاملرک هر برینه دشمنلک بدینلک کوزلریله نظر ایتوچی قارل مارقسک زعمی کبی، مدنیتک علوملرینه هنرلرینه صنعتلرینه ماکنه لرینه، دینلرک عقیده لرینه ادبیلرینه تعلیملرینه اصوللرینه قانونلرینه بر نتیجه اولمق اوزره اولمادی.

گورستانمزدن قالقوب، کوزلرمزی آچوب، نظر ایدرسه ک، تاریحک شو کونلری بوتون روسیه دنیاسی اوچون تمام بر قیامت اولدی.

آسمان میگفت این دم بازمین   گر قیامت را ندیدستی بین!

عمللرینک دفتلری عذاب زبانیلرینک اللریله انسانلرک هر برینه صول طرفلرندن ویرلوب، قاره صحیفه لرینک یوزنده قزل قانلرله یازلمش اسکی گنا- هلیرینک عدالتی عقوبتلریده بر یوزینه قهر کوکلرندن بوتون دهشتیه یاغمور کبی یاغوب؛ انسانلرک هر برینی، مجرملرینی ده، بریلرینی ده حساب عرصه- لرینه نوبت صفلرینه سوردی.

بویله بویوک بر قیامت صوگ سنه لرک ضروری طبیعی بر نتیجه سی ایدی. سیاست دنیاسنده اک بویوک اک قوتلی دولتلر ایکی طرف ایدی: (۱) انگلیز، فرانسیه، روسیه طرفی، (۲) آلمانیه طرفی.

غایت قوتلی شو ایکی طرف هر سیاستده، خصوصاً، شرق سیاستلرنده.

ایران یرلرینه تورکیه مملکتلرینه، تورکیه ایران برکتلرینه، تامیله استیلا حرصلرنده شوایکی طرف مسابقهده ایدی؛ هر جهتله حاضرلک هر بر طرف ده تمام ایدی، حاضر ایدی.

مدنیت دنیاسنده اقتصاد مسئلهلریده بویوک بحران طوفانلری ایچنده ایدی. قارل مارقس کبی دولت دشمنلرینک بدین اقتصاد عالملرینک غایت جالب تعلیملرینه آگیتاتسیهلرینه اقتصاد بحرانلری برکتلی زمین اولوب، انسانیت دنیاسنده بویوک اختلالک قوتلی عالملری مهلك عنصرلری تمام حاضرلشمش ایدی. قوم قدر کوب اسلام ملتلری قوم کبی متفرق برحالهده قالبوب، اکثری مدنی دولتلرگ النده اسیر ایدی.

انگلیز فرانسیه روسیه کبی بویوک دولتلرگ شدتلی نفوذلری قوتلی هجو- ملری آستنده عصرلرچه یاشایوب، محاربهلردن محاربهلره انقلابدن انقلابلره دونه دونه کیلدکن صوگ؛ سوسیالیستلرگ رهبرلرینه گوزل ره وولوتسیه نمونهلرندن عبرتلی درسلر ویروب، شو کونگی عمومی محاربهده روسیه انقلابینه یول آچوجی تورکیه دولتی - مملکتگ اصلاحات داخلیه سندن صوگ عصرلرده عاجز قالبوب، بلکه تمام غافل قالبوب؛ هم تورکیه دولتینه هم عموم اسلام مملکتلرینه البته فائده ویره جک اسلامیت سیاستلرندن ده تمام غافل قالدی، بلکه خلافینه، تمام ضررینه حرکت ایتدی، حرکت ایدراییدی.

شارع حکیم علیه الصلاة و السلام حضرتلرینک خلیفه سی، قبله اسلام صاحبه سی، روضه سعادت خادمه سی، اوچ مقدس حرمتک مالکسه سی، عرفات منا جامعلرینک رئیسه سی، قرآن کریم امامی تورکیه دولت علیه سی - اسلام ملتلرینک قبلرینه اوزینک نفوذینی، ملتلرینک احتراملرینی تأمین ایته آلمادی. شو حال، شبهه یوق، حکومتک مشیختک غایت بویوک بر غفلتی، عفو قیلمازلق بر گناهی ایدی.

یوتون اهل اسلامک قبلرینه نافذ شو قدر بویوک مقدس قوتلره مالک

اولاً طور و ده ، اهل اسلامک قبلرینی خلافت مرکزینه ربط ایتمک سیا-
ستلرندن حکومتک مشیختک غفلتری ، بتم نظر مده ، بویوک بر قصوردر .
اسلام مملکتلرینک تورکیه دن باشقه لرینه تکلیف قامی او وقتلرده جاری
توگل ایدی ده . شو ملاحظه می تورکیه حکومتینه تورکیه مشیخت اسلامیه سینه
توجیه ایتدم .

شو کونگی جهان محاربه سنده عربلرک عصیانلرینه فتنه لرینه ؛ بعض
ادبسر هندستان مسلمانلرینک تورکیه یه قارشی محاربه لرینه ، حکومتک
مشیختک غفلتی بهانه اولماسه ایدی ، یا خود سبب اولماسه ایدی ، شویله بر
ملاحظه شو کون بزم خاطر مزه خطور ایتمز ایدی .

اولگی سنه ده ، نو یابر ۱۴ ده ، خلافت اسلامیه لسانیه مشیخت اسلامیه
خطابیه ، نفیر عام اولمق اوزره ، بوتون اسلامیت دن یاسینه جهاد عمومی اعلان
قیلنمش ایدی . بوگا رغماً ، اسلام هم تورک دشمنلرینک سوادینی صفلرینی
اسلام عسکری ، تورک عسکری تکثیر ایتدی .

صوگ درجه منفور شو حالک البته اسکی بر سببی واردر .

بن اعتراف ایدرم ، جسارتله دعوی ایدرم ، اهل اسلامک فردلرنده ایمان
وار ایسه ده ، تورکیه دولتینه بویوک بر محبت اسلام فردلرینک هر برنده وار
ایسه ده ، عالم اسلامک هیئت کلیه سنده ایمان یوقدر ، اسلام یوقدر .

بوگا کوره ، هم ده اسلامیت ، خلافت سیاستلرندن ، اسلام دن یاسینک
دینی ادبی اجماعی احوالندن حکومتک مشیختک تمام غفلت لرینه کوره ، شو
کونگی عمومی محاربه ده اسلام عزتی ، اهل اسلامک حرمتی ، اهمیتی ، اسلام
دولت لری - اوزلرینک اللریله تخریب قیلندی .

قدرده انسانیت دن یاسینه ، شو کونگی مدنیتک شو کونگی حیاتینه هلاک
اولمق تقدیر قیلنمش ایدی ده ، سیاست حرکتلرینک اقتصاد بجرانلرینک
ضرور بر نتیجه سی اولمق اوزره ، بویوک دولت لرک بوتون ملت لرک عمومی
محاربه لری ۱۹۱۴ سنه ده اعلان قیلندی .

درست ، محاربه مقصد تو گل ایسه ده ؛ لکن نجات کبی ، عزت هم استقلال کبی ، حقیقت هم حقوق کبی اگ بویوک اگ مقدس مقصد لرگ یالکز بر وسیله- سیدر ؛ انسان لرگ طبیعتلرینه قوتلرینه نسبتله بوگا باشقه بر وسیله یوقدر ، ضرورت حکمیه محاربه واقع اولدقن صوگ ، محاربه البته التزام قیلنور ، فرض اولور ، بلکه عبادت اولور .

لا تمنيوا لقاء العدو . وسلوا الله العافية . ولكن اذا لقيتم فاثبتوا واصبروا . واعلموا ان الجنة تحت ظلال السيوف . »

بوگا کوره ، ملاحظه اسملی کتاب ده محاربه اعلانی دقیقه سنده یازمش ایدم : « مدنیت دنیاسی دهشت منالرنده عزت محاربلرینه شو کون غایت کوب غایت بویوک قربانلرینی تقدیم ایدر لر . عدالت الاهیة کعبه لرنده او بویوک قربانلری البته قبول قیلنه جق . »

« او بویوک عبادت ده اشتراک یا امامت شرفندن اسلامیت دنیاسی شو کون محرومدر . » « بوئکله برابر ، عاقبت ، اگ بویوک خسار اهل اسلامگ بویونلرینه یوکلنه جکدر . » « مدنی ملت لر استقلال شرفلرینه ریاست سر بر لر- ینه عزت جنتلرینه وصول آرزو سیله ، میلیون میلیون جانلرینی میلیارد میلیارد ماللرینی قربان ایتوب ؛ صبر صراطلری اوزرنده جهنم چقورلرینه ده کیدوب ، ذلندن بنده لکدن قوتولمق مقصدی یولنده همه آغرقلری تحمل ایدر لر . » شو اون اون بش سطرده گی ملاحظه لری محاربه اعلانی دقیقه سنده « ملاحظه ، اسملی کتابگ اولگی صحیفه لرنده یازمش ایدم .

یالکز باشقه لرگ مقصدلرینه خادم اولمق صفتیه ، اوزلرینگ عزتلرینی حردتلرینی دینلرینی یورتلرینی هدم خصوصلرنده قوتلی قورال اولمق ذلتیه ، بوتون اسلامیت دنیاسی ده شو کونگی محاربه حرکتلرینگ محاربه دهشتلر- ینگ برینه هر جبهه ده هر فرونت ده اشتراک ایتدی .

اسلامیت لوالری تورکلک سیوفی یالکز تورکیه دولت علیه سی النده

قالدی، ضرورت اقتضاسیله، بلکه قرآن کریم فرمانیله تورک حکومتی ده عمومی محاربه دهشتلرینه اشتراک ایتدی. بیطرف قالمق ممکن اولسه ایدی. بلکه بیطرف قالور ایدی، لکن ممکن توگل ایدی. اشتراک البته ضروری ایدی. مجبوری ایدی.

اسلام دولترینگ آگ بویوک دشمنلری - روسیه فرانسیه انگلیس ایتالیه - بر طرف ده ایدی. آلمانیا یالکزر قالمش اولسه ایدی، آز زمان ایچنده مغلوب اولوب؛ اسلام دشمنلری تورکیه دشمنلری غلبه ایتسه ایدی؛ تورکیه دولتی. ایران مملکتی، اسلام یرلری دشمنلرگ النده تاممیله تقسیم قیلنور ایدی؛ عمله - لرگ قایتال پنجه سندن، پروله تاریخگ بورژوازیه الندن نجاتلری ده هیچ بر صورتله ممکن اولماز ایدی.

تورکیه بی تمام بتورمک امللرینی اوزینه مقدس بر مقصد ایتمش روسیه دولتیله ده، بوتون اسلام مملکتلرینی اوزینه اسیر ایتمش انگلیز دولتیله ده تورکیه هیچ بر صورتله محاربه رفیقی اولماز ایدی. یعنی، ایکی طرفدن برینی اختیار مجبوریتی او وقت بولومش ایسه، اختیار قیلنه جق طرف البته معین ایدی. بوگا کوره، تورکیه دولت علیه سی، ضرورت اقتضاسیله ده مصلحت ملاحظه سیله ده، آلمانیه طرفداری اولوب، اشتراک ایتدی. حرب اعلانندن بر ایکی کون مقدم، آلمانیه امپراطورینگ تدبیریه اولسه کرک، تورکیه آلمانیه معاهده سی ده امضا قیلندی. معاهده قوتیله ده تورکیه دولت علیه سی آلمانیه طرفنده قالدی.

مکن اولسه ایدی، عجله ایتمز ایدی؛ بر از صبر ایتوب، برسنه صوگ اشتراک ایدر ایدی. مکن اولمادی. حربگ اولگی سنه سنده، اولگی آیلر - نده آلمانیه حرییه سینگ فرمانیله تدبیریه روسیه شهرلرینگ بری طوپه طوتولوب، تورکیه طرفندن ده حرب اعلان قیلنمش کی قیلندی. تورکلرگ عاملری خبرلری یوق ایدی. روسیه حکومتینه رضیه یولیه تورکلرگ مرا -

جعتلری ده مغرور روسیه حکومتی طرفندن قبول قیلمادی. شو صورتله ، ۱۹۱۴ سنه نویه برده حرب اعلان قیلنمش کی اعتبار قیلنوب ؛ تورکیه دولت اسلامیهسی آلمانیه شریکی اولدی . - تورکیه سیاسیلرینگ اختیارلرندن خارج بر ضرورت ایدی ، بونکله برابر بویوک بر اصابت ایدی . بوغازلرینی تورکیه قیادی ؛ روسیه اوزینگ متفقلرندن مدد آلامابوب ، عاقبت مغلوب اولدی . استانبول بوغازلرینی آچمق اوچون ، ۱۴ نجی سنه اخیرنده بوتون دنیا قوتی چاناق قلعه سینه هجوم ایتدی . سلاحی تمام یوق تورکیه یالکز اوزی ، یالکز تورکلر اگ بویوک دولتلاش اگ مکمل بری بحری قوتلرینه تمام برسنه قدر مقابله ایتوب ؛ اسلامیتگ غایت آچیق بر معجزهسی ، ایمانگده غایت بویوک بر قوتی اولمق اوزره تورکیه بوتون دنیا قوتلرینی مغلوب ایتدی ، دفع ایتدی . بر یوزنده ، انسانیت تاریخنده بویله شدتلی بویوک بر محاربه ، شو قدر عجیب بویوک بر غلبه بولونماسه کرک .

ایمانلی تورک عسکرینه بویوک بر شاندر ، تورکیه تاریخینه ادبی بر شرفدر ، تا ابد دوام ایده جکلرینه قطعی بر بشارتدر .

چاناق قلعه سنده تورک اسلام عسکرندن دورت یوز بیگ ضائعات ! اوچ یوز بیگی شهید اولدی . البته ، تقریبی بر حسابدر . ناملری شانلری بدر شهیدلرینگ دفترینه اسلامیت قلمیله البته قید قیلندی . حرمتلی قدسیتلی ناملری ، اسلام ملتلرینگ قیبلرینه ده قید قیلنوب ، اسلام منبرلرنده تورک قصیده لرنده ثنالسائیله تا ابد ذکر قیلنه چقدر .

ممکن اولسه ایدی ، آلمانیه قوتیله تورکیه قوتی هندوستان اوزرینه مصر اوزرینه کلیتلی قوتلی عسکر سوق ایتوب ؛ باشده انگلیز مسئلهسی حل قیلنسه ایدی ؛ بلجیقا و هردن جبهه لرنده آلمانیه کی قوتلی بر دولتگ او قدر کلیتلی قوتی بیهوده اسراف قیلنماسه ایدی ؛ آمریقه کی قوتلی بویوک بر دولت حقنده عقلی گوزل بر سیاستی آلمانیه حکومتی قوللانه بیامش اولسه ایدی ؛ شو کونگی

عمومی محاربه دن انسانیت دنیاسی ده اسلامیت دنیاسی ده بلکه باشقه چه استفاده ایدر ایدی.

سیاستلرینک خطالری می ایدی، نافذ تقدیرک ضروری بر قضاسی می ایدی، نصل اولسه ده، اولدی؛ بوتون بر یوزینی گورستان ایتمش شو کونگی حربک صوگ سنه لری سیاسی اجماعی ادبی انقلابک اگ فنالرینه یول آچدی.

حربک اوچنچی سنه سنده، تورکیه عسکرلرینک ایمانی هم قوفی حضورنده، روس چارلغی روسیه قیصرلغی سقوط ایتدی، آره دن چیقدی. آبا صوفیه قبه لرینه مناره لرینه صلیب قویاجق روس دولتی، تا قیامت قالمق ازره، بر قاچ میلیون روس «لاشه لری» آستینه کومولوب؛ اسلامیت هلاللری اوزرینه آبا صوفیه مناره لری اوستینه قادالاجق روس قره ستلری چارلق گورلری اوزرینه قالدی.

روسیه عسکرینک هر جبهه ده غایت رذیلانه مغلوبیتی، حکومتک هم دولتک تمام تامینه افلاسی، بوتون ولایتلرده غایت دهشتلی بهالی لق بلیه لری - غایت قوتلی شو اوچ عامل - روسیه ولایتلرنده دهشتلی انقلاب طوفانلرینی طودردی.

دورت بش سنه ایچنده اوزینک بوتون قوتلرینی تامیله اسراف ایتمش آلمانیه دولتی - عاقبت، آمریقه انگلیز دولتلرینک صاغ سالم دهشتلی قوتلری حضورنده مغلوب اولدی. حقیقتی ده سببی ده بکاشو دقیقه ده معلوم توگل غایت غریب تبدلات حرب حرکتلرنده ظاهر اولا باشلادی.

آمانلرک مغرور سیاسی شوملغنده انگلیز فرانسیه ایتالیه طرفینه آمریقه دولتی ده قوشولدی. دشمن هر جهتله، عدد جهتیه ده، ته خنیکه جهتیه ده، اسلحه جهتیه ده، ضرورات جهتیه ده، بریه بحریه قوت جهتیه ده، فاحش صورت ده فائق اولدی، تورکیه آلمانیه اوستریه بلغاریه - بوتون دولتلرک اتفاق حضورنده آبلوقه وضعیتنده قالدی. انگلیز فرانسیه طرفینه آمریقه

دولتی ده قوشولدقن صوگ، مدهش مهلک بوبوک بر قوت آلمایه اوزرینه
 باصدی. ۱۹۱۸ نجی سنه نهاییه لرنده بولغاریه اردولری ده بردن بره مغلوب
 اولوب، تورکیه متفقلمی آره لرینه دشمن صوغولدی، داخل اولدی. آوستریه ده
 ماجارستان ده اختلال باشلاندى، مکار انگلیزگ قوتلی مکریله آلمان ملتنده
 حکومتینه ده باش قوماندانلرینه ده عدم امنیت حاصل اولدی، خصومت باشلا-
 ندی، فروتلرده آلمان عسکرنده اختلال چیقدی، آچیق عصیان باشلاندى.

متفقلمیگ داخلده اختلال لرینی خارجده مغلوبیتلرینی تورکیه آچیق
 کوردی. اسلام مملکتلرندن تمام منقطع قالمش تورکیه دولت اسلامیه سی شو
 دفعه اوزینگ متفقلمی نندن ده تمام منقطع قالدی، محاربه ده تورکیه یالکز اوزی
 دوام ایدر ایسه، تورکیه مغلوبیتی ده اغلب احتمالاتدن ایدی.

بوگذا کوره، انگلیز طرفندن عرض قیلنمش متارکه ذلتلرینی تورکیه او
 وقت بالمجبوریه قبول ایتدی. متارکه عسکرگ مغلوبیتی توگل، بلکه احوال
 خارجیه اقتضاسی ایدی.

چاناق قلعه سنده بوتون دنیا قوتلرینه غلبه ایتمش تورکیه - عاقبت، احوال
 خارجیه احوال داخلیه اقتضاسیله - طیش دشمنلرگ قارشوسنده تمام یالکز
 قالوب، اوزینگ متفقلمی نندن ده اسلام مملکتلرندن ده تمام منقطع قالوب؛ متارکه
 ذلتینه مجبور قالدی، مجبور اولدی.

غلبه انگلیز طرفینه کوچدی. آلمایه تورکیه دولتریله برابر، بوتون
 اسلامیت دنیاسی ده، ۱۹۱۸ سنه نهاییه سنده، مرمره دیگزلی اوزرنده، ۲۲
 ماده لک مغلوبیت معاهده لرینی امضا ایتدی.

متارکه ماده لری - فرانسیسه ده سهور شهرنده عاقبت معاهده صورتینه قلب
 قیلنوب، تورکیه آتاتنه معاهده سی اولدی. سهور معاهده سی نامیله مشهور
 ایسه ده، حقیقی تفصیلاتی ماده لری بگا بلا واسطه معلوم اولمادی. آرادم،
 بولامادم.

تورکیه رهبرلرینک بیانلرینه کوره، تورکیه جریده لرینک خبرلرینه مقا- له لرینه کوره، سهور معاهده سی معاهده توگل، بلکه دولتی ده خلافتی ده تمام بتوروب، تورکیه رینه تاممیله استیلا ایتوب تورکیه برینی تمام تقسیم ایتمک ایدی. سیاسی اقتصادی اجتماعی صورت ده اسارت ماده لری ایدی. مملکتک اداره سی ده حمایه سی ده باشقه لرک اختیارلرینه تسلیم قیلنه جق، دولتک بوتون قوت حربیه سی قوت بریه سی بحریه سی، اسلحه سی هم عسکری آتاتته اختیارینه تسلیم قیلنه جق؛ شام سوریه برلری فرانسیه حمایه سنده یا خود انگلیز حمایه سنده قالب، یهود دولتینه مرکز قیلنه جق؛ آنا طول کی برکتلی اسلام برلری ارمنستان قیلنوب، عراق ولایتلری ده مستقل بر امارت قیلنوب؛ آمریقه انگلیز حمایه لرینه ترک قیلنه جق ایدی. تورکیه ننده هیچ بر اختیار قالمایوب دولتک امور مالیه سی ده، امور اقتصادی سی ده، امور سیاسی سی ده، امور حربیه سی ده تاممیله آتاتته ننده اختیارنده قالا جق. سهور ماده لرینک روحی ده عاقبتی ده حتی آچیق عباره لری ده شو یولده ایدی. معاهده فرداسنده تطبیقات باشلانیدی، محاربه حالندن ده بدتر فنا بر حالده تورکیه قالدی. تورکیه مکتبلری بانقلری اداره لری شرکتلری تمام قاپانیدی؛ تورکلرک اللرندن سلاحلری آلونوب، نهر منیلره یونانیلره و پرلور ایدی....

او کتابر انقلابندن سوک، شرطلری غایت آغر بویله بر معاهده برهست لیتووسک ده صووهت حکومتینه ده تکلیف قیلنمش ایدی. معاهده ماده لرینی تاممیله تنفیذ ایتمکدن آمانیه حکومتی آمانیه دولتی او وقت البته عاجز ایدی. معاهده شرطلرینک هر برینی بوگا کوره، صووهت حکومتی او وقت بویوک جسارتله رد ایتدی^(۱). حتی اوزینک عسکرینی ده، باشی بوزوق عسکرینی ده - بویوک آمانک مغرور آمانک مغلوب اولاقچ قوتندن استهزا یولیله - صووهت حکومتی طاراتدی، طاراتدی.

(۱) محرک بو فکری تماماً خطادر. صاویت حکومتی بریست لیتوفسکی معاهده سنده آمانلارک بتون شرائطینی عیناً قبول ایتمشدر. مصحح.

لکن بوتون قوتيله استانبولگ اوزرينه ده تورکيه برلرينه ده استيلا ايتمش آتاتنه دولتلى معاهده ماده لرینگ هر برينى تنفيذ ايته جک اولور ايسه قوتلى وار ايدى ، قدرتلى وار ايدى . بوغازلر تمام آچيق ايدى ، بوتون بحريه لرينى تورکيه ساحلرينه هر وقت سوق ايديه بيلازلر ايدى . آلمانیه اوز- ینگ طلبلى ماده لرى حضورنده او وقت عاجز ايدى ايسه ده ؛ آتاتنه ، خصوصاً انگليز اوزینگ فرمانلى تکليفلى حضورنده تمام قوتلى ايدى .

بوگا کوره ، غایت فاحش شو ايکى معاهده آره سنده غایت بويوک وضعیت فرقلرى وار در .

آلمانیه طلبلى صووت حکومتى رد ايديه جک اولسه ده ، قبول ايديه جک اولسه ده ، بوراده هيچ بر خطر بولونماق جهتيله ، بوراده صووتنگ بر تدبيرى ، بر جسارتى يوق ايدى . روسيه یرى يات دشمنگ هجومندن استيلا- سندن او وقت تمام آزاد ايدى . تورکيه برينه بوتون قوتيله حلول ايتمش آتاتنه طلبلى اناطولى تورکلى جسارتله رد ايتدى ؛ اسكى حکومت اسارت ذلتلى قبول ايتمش ايسه ده ، ايمانلى تورک ملت نجيبه سى دولتگ وطنگ نجابتى يولنده تدبير کورمکدن عاجز قالمادى . سعى ايتدى ، غایت شرفلى صورت ده ملت موفق اولدى .

برهست معاهده سى ، امضا قيلندقدن سوگ ، خارجى محاربه لر بدلينه بوتون روسيه داخل محاربه لر ميدانى اولدى . بورژوازيه پروله تاريخه دعواليله شهرلرک هر برى فتنه اوچاقلرى اولدى . نتیجه ده روسيه دولتي ده روسيه ملتلى ده خراب اولدى .

لکن معاهده فردا سنده معاهده تطبيقى آتاتنه قوتيله بالفعل باشلانوب تورکيه برى آتاتنه النده اسير قلوب ، هر شيدن هر قوتدن تمام محروم قيلندقدن سوگ ، تورک لرگ قوه مليه لرى آتاتنه دولتلى نه حرب آچدى . آتاتنه وحشتيله از مير فاجعه لرى استانبول ماتملى کي دهشتلى حادثه لر واقع

اولمئ ايسه ده ، تور كيه برنده داخلي فتنه لردن هيچ بر اثر ظاهر اولمادي .
استانبول ده آتاتنه النده اسير كي قالمئ اسكي حكومت صبر ايتدي ايسه ده ،
بوتون ملتله برابر انقلاب حكومتى حرب دهشتلريني معاهده ذلتلرينه ترجيح
ايتوب ؛ اسلام مملكتلرينگ اسلام ملتلرينگ نجاتلرينه استقلاللرينه بر تدبير
اولمق ازده ، قوه مليه حركتى ، حركتلرگ بر كتملى بسمله سى باشلاندى .

مغرور ايكي دولت طرفندن مغلوب ايكي دولته تكليف قيلنمئ غايت
فاحش ايكي معاهده ايكي مملكت ده غايت متفاوت ايكي اثر اظهار ايتدى .

خارجى دشمنلرى يوق روسيه ده دهشتلى فتنه لر محاربه لر باشلاندى .

خارجى دشمنلرى غايت قوتلى تور كيه ده جسارتلى عقللى غيرتلى قوه مليه حركتلى .

آچيق قطعى بويله احوال اجتماعيه دن معقول بر نتيجه چيقارمق ممكن

اولور ايسه ، تور كيه دولتى تور كيه ملتى فائده لرينه غايت بويوك غايت مهم
غايت طوغرى نتيجه لر چيقار .

تور كيه دولتى اجتماعى سياسى قوت جهتيله روسيه دولتندف ثباتليدر

اوستوندر . تورك ملتى روسيه ده گى ملتلرگ هر برندن ادبى اجتماعى اخلاق

جهتيله عاليدر . تور كيه برى طبيعى بر كتملى جهتيله روسيه برندن بايدر .

بوگا كوره ، اگ دواملى محاربه لره ده تحمل ايدر ؛ اگ بويوك انقلاب دقيقه -

لرنده ده فتنه لره دوچار اولماز . اسلام ادبى ، تورك ايمانى ، تورك امانتى - شو

حق ده غايت قوتلى تاميندر .

برهست معاهده سى ، وده رسال معاهده سى ، سهور معاهده سى كي معاهده -

لرگ محاربه لرى اوزاتمقن باشقه ضرورى بر نتيجه لرى يوق ايسه ده ، اسلام

دياسينه نسبتله سهور معاهده سينگ (آتاتنه تور كيه معاهده سينگ) غايت

آچيق عبرتلى بر افاده درسيه سى واردر : اسلام دولتلرى حقنده انگليزگ نظريني

عقیده لريني آچيق افاده ايدر . آمريقه انگليز كي قوتلى مدنى دولتلرگ شو كو -

نگى محاربه عموميه دن اصل مقصدلريني ده آچيق بيان ايدر .

معقول بر سیاستی تعقیب ایده جگی تقدیرنده بوتون اسلامیت دنیا سنده
 خلیفه لگی ده قبول قیلنه بیله چک تور کیه دولت علیه سینگ تورک کبی غیور
 جسور بر ملتک قوتلی بویوک بر دولت اسلامیة اولوب، سیاست میدانلرنده
 بقاسی دوامی - انگلیزگ عظیمینه، مصر هندوستان کبی برکتلی اسلام
 مملکتلرنده انگلیزگ خواجه لگینه بویوک بر خطر اولور ایدی، مهلك بر خطر
 اولو بیلور ایدی.

روسیه کبی ساده هم بویوک بر دولتی اوزینگ مکرلرینه اوزینگ سیاستلر -
 ینه قربان ایتدکن صوگ، تور کیه کبی قوتلی بر دولتی یوتمق، خلافت خطرلر -
 ندن ده قوتولوق انگلیزگ کبرینه عظیمینه آگ ضرور بر تدبیر، هم ده ساعتی
 دقیقه سی تمام حلول ایتمش گوزل بر فرصت ایدی. تور کیه یرلرینه ایران
 یرلرینه استیلا ایتمک حرصلی آرزولری مدنی دولت لرگ هر برنده وار ایدی،
 قوتلی ایدی. بلکه صوگ عصر محاربه لرینگ هر بری شرق یرلرینه، ایران
 تور کیه برکتلرینه استیلا حرصیله اولور ایدی. شو کونگی عمومی محاربه ده
 آنتاته طرفی غلبه ایتمش کبی اولوب، اسکی حرصلی اولگی شهوتلری ده
 زیاده قوت آلوب، معاهده لرینگ ماده لرنده تور کیه یرلرینی تقسیم ایتدیلر.
 شو جهتله آنتاته تور کیه معاهده سی اسلام دنیا سینه بر درس اولدی، غایت
 بویوک بر عبرت اولدی.

شو کونگی عمومی محاربه نتیجه لرنده اسلام دشمنی بویوک روسیه دولتی،
 روسیه چارلق استبدادی، تا ابد قایتماق اوزره، سقوط ایتدی، خراب اولدی.
 آلمانیا استبدادی ده ایندی تمام سقوط ایتدی، دیه یك. شو ملاحظه، قبول
 ایده یك، بلکه طوغریدر.

باشقه لرگ ضرور لرنده منفعت آرامق سیاستی اسلام عزتینه اسلام علو بیتنه
 مناسب توگل ایسه ده، بنم عقیده ده هیچ بر وقت جائز اولماز ایسه ده، شو
 کونگی محاربه دن تور کیه دولت علیه سی استفاده ایتدی؛ یعنی تور کیه دولت
 اسلامیة سی قوتلی ایکی دشمندن قوتولدی، دیه یك.

لکن انگلیزک جهانگیرلگی صاغ سالم بوتون قوتيله يالکز قالدی . آمانیه
کبی قوتلی روسیه کبی بویوک ایکی رقیبندن انگلیز دولتی تمام قوتولدی . تورکیه
برلرینه ایران برلرینه استیلا و همملری محاربه دن قبل بولونمش ایسه ، شو کون
استیلا خطرلری زیاده لشدی .

قوتلی مدنی دولتلرک رقابتلر دن فائده لنوب یاتمق کبی عاجزلک سیاستلرینک
تمام خطالغی شو کون تمام آچیق کورندی .

درست ، توراتک عهد عتیقک آک صادق بر بنده سی ، نامودک آک فقیه بر
شاگردی یهود قارل مارقس کبی بویوک بر مدبرک جنی بر تدبیریله حاضر لشمش
بویوک قوتلی عسکر - پروله تاریه عسکری شو کونگی محاربه بر که سیله اوزلرینک
اونلرندن چیقوب ؛ له نین کبی جسور رهبرلرک بویوک تدبیرلریله قوراللانوب ؛
خلقک النده کوکلنده وار قیمتلی مقدس قوتلرک همه سی آگیتاسیه قوتیله
تمام هدم قیلنوب ؛ مستکبر مغرور ایمپریالیست دولتلری خراب ایتمک عهدیله
بر یوزینه یاگی بر قوت ، دهشتلی بر قوت ظاهر اولدی .

لکن قومونیزم عسکری - بولشه ویکلر عسکری - هیچ بر وقت تورک دوستی ،
اسلامیت دوستی ، اسلام مملکتلرینک دوستی اولاماز ، اولماز . دینلرک هر
برینه ، مدنیت قانونلرینک هر برینه آچیق دشمن قومونیزم عسکری - اسلامیت
قانونلرینه ، اسلامک شریعت اجتماعیه سینه ، تورکلرک اتحادینه ، اسلام
ملتلرینک اتحادینه ، خلافت اسلامیه امللرینه هیچ بر وقت دوست اولماز ،
طرفدار اولماز .

اسکی نظامدن ، اسکی سیاستدن ، دینک اسکی شکللرندن خلقک غایت
بویوک نفرتلرینه کوره ، پروله تاریه قوتی مدنی حکومتلرک مدنی دولتلرک
هر برینک خلافینه غایت دهشتلی بر قوت اولدی ، غایت دهشتلی بر قوت اولور .
آچلق یالانغاچلق طارلق یوقلق کبی تحملدن تمام طیش غایت آغر احوالک
قوتیله روسیه ده پروله تار ی فتنه لری ، هر یرده همه خلقک بویوک غلیانلری

باشلاندى، انسانیت دنیاسنده بویوک یاڭی دهشتلرگ بوتوت سببلى تمام حاضرلندی.

شو کونگی حربگ مهلك نتیجه لرندن، احوالگ آغرلقلرندن کیله چك کونلرگ دهشتلرندن - دولتلرگ هیچ بری - بویوکلری ده اوفقلری ده، محابری ده بیطرفلری ده، مغلوبلری ده غالبلری ده قوتولمادی، قوتولماز.

شو کونگی اقتصادی معنوی افلاسلرگ آغرلقلری آستنده دولتلرگ هر بری، حتی غالبلری ده خراب اولور، مخرج بولاماز.

ما تذر من شی انت علیه الا جعلته کالرمیم.

محاربه کونلرنده، محاربه نتیجه لرنده انقلاب حرکتلرنده مدنیت دنیاسینگ تمام عجزینی آچیق کوردک. مدنیت دنیاسینگ هر جهتله مفلسلگی آچیق کو - رندی. اجتماعی فکر جهتيله ده، اجتماعی نظام جهتيله ده، انسانلرگ صلاحلر - ینی کوستره بیله چك عقل جهتيله ده، انسانلرگ حقوقلرینی حرمتلرینی قبول ایته بیله چك قلب جهتيله ده مدنیت دنیاسی تمام مفلس ایش!

حکمتلی عدالتلی ماهر حاذق مهندس معرفتيله تأسیس قیلنمش اجتماعی بر نظام مدنیت دنیاسنده یوق ایدی، همان یوقدر.

همه انسانلرگ حقوقلرینی حرمتلرینی تأمین ایده بیله چك بر قوت بر اختیار مدنیت دنیاسنده یوق ایدی، همان یوقدر.

مدنیت دنیاسنده بلکه بوتون بر یوزنده عمومیت کسب ایتمش شو کونگی سیاسی ادبی اجتماعی دینی غایت بویوک بحران فاجعه لری ده افلاس جهتلرینی آچیق کوستردی.

اسکی حاللرگ هر برینه بدینلک کوزیله باقوب؛ مدنیت نظاملرینک هر برینی مهارتله شدتله انتقاد ایتوچی، هم ده اوزینک مهارتلی انتقادلرنده تمام اصابت ایتوچی قارل مارقس - قامونیزم اصوللرینه قومونیزم استقبالینه بالالر کوزیله باقوب؛ بورژویلرگ هر برینی جهنم چوقورلرینه کوندردکن صوگ،

پروله تاریخك هر برینه فردوس جنتلرینی بالارچه بشارت و یروچی قارل مارقس نظرنده، مدنیت مفسده لرینك مدنیت خسته لکلرینك باش سببی ملك نظامی اولوب، آڭ مفید دوالری آڭ مؤثر علاجلری ره وولوتسیه قوتیله: (۱) پروله تاریخ دیکتاتورسی، (۲) اکثریتك حقوق اجتماعیه دن تمام محرومیتی، (۳) ملك حقوقلرندن تمام محروم قالوب، عمومی آنبار قاپولری یاننده بوتون انسانلرك هر برده هر وقت گدایلغی، ایمش.

مدنیتك بوتون اثرلری ره وولوتسیه قوتیله تمام تخریب قیلنماقچه؛ انسا- نلرك همه سی محرومیت فضیلتلرنده تمام برابر اولماقچه؛ قانون برینه حقوق بر- ینه حرمت بریند دیکتاتوریه خلف اولوب، بوتون ملتلر بوتون فردلر هر جهته تمام تحقیر قیلنماقچه، هیئت اجتماعیه هیچ بر صورتله اصلاح قیلنماز ایمش. بوتون الهاملرینی تاریخك دهشتلی حادثه لرندن مدنیتك بویوك مفسده لر- ندن استفاده ایتمش قارل مارقس کبی عقل عفریتی بر داهی البته یالکز بویله تدبیرلری یازار.

تورات بلاغتیه تلمود مهارتیه یازلمش «قاییتال» لرینی ده او قودوق؛ قارل مارقس معرفتیه یازلوب، قومونست پارتیه سی نامندن بر وقت نشر قیلنمش غایت اهمیتلی مانیفه ستلرینی ده او قودوق.

انسانلرك احوال تاریخیه لرینه احوال روحیه لرینه تمام واقف اولوب. اسکی ماضیلرینی شو کونگی اجتماعی حاللرینی بوتون مهارتله انتقاد خصوصلر- نده قارل مارقس تلمودك آڭ فقیه شاگردینر، جنی بر عفریتدر، بویوك بر دا- هیدر. انتقاد خصوصلرنده هر وقت اصابت ایدر.

لکن ره وولوتسیه عفریتی- مدنیت خسته لکلرینك طیبی اولاماز ایمش، اجتماع بنیه لرینك مهندسیده اولاماز، حیات یوللرینك رهبری ده اولاماز، حیات ادب لرینك حکیمی ده اولاماز ایمش- اسکی حاللری انتقاد مهارت لرنده اصابت ایتمش قارل مارقس- استقبال تدبیرلرینی بیان خصوصلرنده هر جهته

خطا ایتدی، ره وولوتسیه فلسفه لرنده داهیلک کوسترمش فیلسوف قارل مارقس هیئت اجتماعیه نظاملرینی اصلاح تدبیرلرنده تمام ضعیف چیقدی.
قومونستلرک توراتلرینی ده، قاپیتالک بوتون جلدلرینی بوتون توملرینی ده او قودق.

قاپیتالک ظمیننه تسخیرینه قارش «قاپیتال» ک برنجی جلدده گی قیام دعو- تلرینی بن ده البته قبول ایدهرم. گوزلدر. فلسفه برکسیله دیانت ارشادیله انقلاب چیقماقدن صوک، ره وولوتسیه قوتیله انقلاب فکرلرینه بن ده البته ذاهب اولا بیلورم. باشقه بر چاره یوقدر محاربه نتیجه سنده بویوک فرصت چیقماقدن صوک، اکثریتک قیامی البته طبیعی ایدی؛ بلکه ضروری ایدی. روسیه ده مشروع وسیله لرک یاردمیه، اکثریتک غلبه لری محاربه دن صوک تأمین قیلنه بیلور اولمش ایسه ده، شو زمان ده مشروع وسیله لرک هیچ بری روسیه ده ممکن توگل ایدی ده، فتنه ره وولوتسیه سی چیقدی، یاخود اختیار قیلندی. باشقه بر چاره یوق ایدی، دیه یک. بویله اولمشدر، بلکه.

لکن هیئت اجتماعیه نظاملرینی حقوقدن محرومیت اساسلرینه تأسیس ایتمک، جمعیت ایچنده فردلرک حریتلرینی استقلاللرینی تمام سلب ایتمک، یوقلق فلسفه لرندن اجتماعی بر فائده امید ایتمک، اقتصادی برابرگی یوقلق ده کورمک- بویله تدبیرلرک هیچ بری انسانلرک سعادتلرینه هیئت اجتماعیه صلاحنه هیچ بر وقت خدمت ایتمز.

قومونستلرک ابجدلرینی ده او قودق.

آگیتاسیه قلمیه یازلمش بلاغتلی قسمی غرضلرینه کوره مفید ایسه ده، قومونیزم فازه لرینی بیان یولنده یازلمش تخیلات قسمی غایت ضعیفدر. انسا- نلرک خلقتلرینه کوره، اویله بر حیات تمام محالدر. اویله بر حیاتک امکانی بر تقدیر قبول قیلنور ایسه، هر بر انسان هر حالده اویله بر حیاتدن البته بیزار اولور، نفرت ایدر.

قارل مارقس تعليملرينى تفسير يولنده له نين قلميله يازلمش « دولت هم ره وولوتسيه » اسملى كتاب ۱۹۱۹ سنه اولگى نشرى - مطالعه قيلنور ايسه ، قومونيزم تعليملرينگ آڭ ضعيف ظامورلرى تمام آچيق ظاهر اولور . : بورژوازيه الندن قوتولمق اوچون ، دولت ايچنده ره وولوتسيه لازم ايمش ، پروله تاريه ديكتاتورهمسى ده لازم ضرور ايمش ، انقلاب خصوصلرنده آكراه اجبار عامللرينى قوللانمق ، ديكتاتورهم خصوصلرنده بوتون خلقگ حريتلرينى حقوقلرينى تمام سلب ايتمك مشروع ايمش .

بورژوازيه دولتندن قوتولمق اوچون ، ره وولوتسيه ضرور ايسه ده ، پروله تاريه ديكتاتورهمسندن نجات يولنده ره وولوتسيه مشروع اولماز ايمش ، حاجت اولماز ايمش . بلکه پروله تاريه ديكتاتورهمسى برآز زمان دوام ايتدگدن صوڭ ، عاقبت ، انقراض طريقيه زائل اولور ايمش . پروله تاريه ديكتاتورهمسى قومونيزم شكلنه منقلب اولور ايمش .

قومونيستلرگ تعليملرى قومونيزم كتابلرينگ بيانلرى شودر !

يا غرض يولنده ديپلوماتلقدرد ، يا خود خيال صحرالرنده بالالقدرد !

ايكى ديكتاتورهم آره سنده نه قدر عجيب بر تفاوت !

پروله تاريه ديكتاتورهمسندن قومونيزم شكلينه انقلاب حادثه سنده نه قدر

غريب بر حادثه ، نه قدر غريب بر خارقه ؛

سزده ده ، بزده البته معلوم ، ره وولوتسيه انسانيت دنيا سنده غايت كهنه

تمام اسكى بر حالدر . غايت كهنه بر قورالدر . وقت وقت چيقار ايدى . يا خود

چيقارلور ايدى . لکن هيچ بر دفعه ده آڭ محروم آڭ فقير يا خود آڭ مظلوم

عمله طرفندن اولماز ايدى ، اولمادى ، بلکه حاللرى گوزل خلق تدبيريله هر

وقت جارى اولور ايدى ، اجرا قيلنور ايدى .

انسانلرگ اللرنده هر برشىء انسانلرگ فسادلرينه قورال قيلندى . حتى

ديانت كې آڭ مقدس بر فضيلت اجتماعيه انسانلرگ فسادلرينه قورال قيلندى ،

حقى مدنيت كېي اڭ نافع بر ضرورت اجتماعيه انسانيتگ فسادينه قورال قيلندى .
 «عمله لرك فقير لرك اقتصادى ادبى حاللرېنى اصلاح» ، ره وولوتسيه لرى ده - آريستو -
 قراتلرگ اويونلرېنه كيفلرېنه خدمت ايتوچى قورال قيلنوب ، معصوم جانلرى
 پاك قانلرى آريستو قراتلرگ هوالمېنه هر وقت قربان ايدر ايدى ؛ فقير لرك
 عمله لرك حاللرېنى اصلاح زحمتلرندن اصلاح تدبيرلرندن هر وقت اوزاق
 قالمور ايدى .

بزده . اسلام ملتلى ده ره وولوتسيه لرى بيلورز . اوزلرى ده ، اهميتلى ده ،
 وقتينه كوره ضرورتلى ده بزده البته معلومدر .

اوزلرينگ حقوقلرېنى حاجتلرېنى حرمتلرېنى شرفلرېنى حمايه يولنده قيام
 معناسيله ره وولوتسيه مشروع اولاييلور ايسه ده ، يا خود ضرور اولاييلور
 ايسه ده ، باشقه لرك حقوقلرېنى حرمتلرېنى حرمتلرېنى هدم ايتمك ، اختيار -
 لرېنى حرمتلرېنى سلب ايتوب ، اكراه ايتمك هيچ بر وقت مشروع اولماز ،
 فائده ويرمز . محاربه ساعتلرنده اجتماعى حقوقلرگ حرمتلرگ هر برى ، قبول
 ايدىك ، باطل اولور ايسه ده ، ديكتاتورده حقوقلرگ هيچ برىنى ابطال ايتمز .
 خلقگ امنلرېنى حقوقلرېنى تامين حقنده ضرورى تدبير اولور ايسه ، ديكتا -
 توره مشروع اولور ، تحمل قيلنه بيلور ؛ فائده ويرز . يوقسه ، مشروع
 اولماز ، فساد اولور ، ضرر ويرور .

قارل ماركس تعليمى كېي ، هيئت اجتماعيه ايكي متعادى ، برى ديگرينه
 دشمن ايكي صنفدن مركب توگل بلكه برى ديگرينه متعاون ، برى ديگرينه
 ياردم ايتوچى متعدد صنفلر دن مؤلفدر .

آگيتاسيه قوتيله صنفلر آره سينه دشمنك نشر ايتمك اصلاح تدبيرى
 اولماز . يالگزر خلقك دماغلرى قبللرى عقيدهلرى فكرلرى ادبلىرى اصلاح قيلما -
 دقچه ، ره وولوتسيه تدبيرلرى فقيرلره عمله لره خير ويرمز ، بركت ويرمز .

هر بر دولت ده هر بر هيئت اجتماعيه ده قانون ضروردر ، قوت البته

ضروردر . قانون عادل اولوب ؛ انسانلرك حقوقلريني ، هر خصوص ده حرمتلريني تمام برابر تأمين ايدرايسه ؛ حكومت عدالت قانونلريني تامميله تنفيذ ايتوب ؛ انسانلرك حاجتلرينه قدرتلرينه قابليتلرينه كوره ، هر خصوص ده حر اعتبار ايدرايسه ؛ حرتلريني دولت قوتيله تأمين ايدرايسه ؛ فقيرلرك عمللرك حرمتلري حقوقلري بوتون حاجتلري البته تأمين قيلنور .

هيئت اجتماعيه كليهلرنده رياضت آموذيتوريهلرنده بويوك ئه وولوتسيه قوتلي ره وولوتسيه پروفه سوري قارت مدبر استاذ زمان معرفتيله ، تاريخ لسانيه ، تجربه اصوليله آدم بالالرينك اعتبارلرينه تلقين قيلنه كلمش رياضت درسلرينك قطعي خلاصه سي شودر .

فقيرلرك عمللرك مصلحتلريني سعادتلريني تأمين ايتيه بيله جك بر اساس يالگز شودر ره وولوتسيه ضرور اولسه ده ، ديكتاتوريه ضرور اولور ايسه ده ، يالگز شو اساسي يا خودشويله بر اساسي تأمين ايتمك اوچون ضرور اولاييلور . شو كونگي محاربه نتيجه لريني كوردك . مدنيتلي غربك عجزيني ده تحيريني ده تمام آچيق مشاهده ايتدك . ايمپرياليستلرك مقصدلريني ده پروله تاريخه رهبرلرينك مقصدلريني ده تمام آچيق آكلادق . مدنيتلي غربك افكار اجتماعيه سي محرابلرنده سجده ايتمك دونلكلرندن (؟) اجتماعي نظاملرينه تقليد ايتمك ذلتلرندن قوتولدق ؛ شرق قوتولدي (؟) لكن محاربه كونلرنده اسلاميت دنياسنده غايت بويوك تفرقه بليه لري دوام ايتدي . درست ، اسكي خسته لكلكلرك ضرور بر نتيجه سي ايدى . فرونتلرك هر برنده اوزينك مصلحتلرينه ضرر اولمق اوزره ، حسابي يوق قربانلريني ويردى . فرصت دقيقه لري الدن چيقدى . اسلام دنيا سي اقتصاد جهتيله ده اولگي حالنده اولگي اسيرلگنده قالدى .

خطر زياده لشدى . اسلام دنيا سي ايكي اوت اچينده قالدى .

غرب دولتلريني ده بويوك بيارستان شكلينه قومش وه رسال سه ور معاهده - لرينك شرطلري اساسلري ، عمومي انقلابك صورتلري ، يوللري - اسلام دنيا -

سینگ بویوک امللرینه تمام مناقض حاللری، مقدس عقیده لرینه تمام مخالف مسئله لری حیات اجماعیه صنفلرینه چیقاردی.

بویوک برکتلی اسلام بولری بویوک دولتلك قوتلی حرصلرینه هدف ایدی. انقلابدن صوك شو كونگی مبارزه لرده بویوک قوتلی ایکی دشمنگ جدال لرینه اولگی کبی مایه اولوب، استیلالرینه هدف اولوب قالدی. اسلام مملکتلرینک مدنی دولتره نسبتله وضعیتلری همان اولگی کبی قالدی.

هدفلك ذلتلردن چیقوب، حق صاحی اولمق، مستقل برطرف اولمق دقیقه لریدر شو کون!

بزه قناعت و بزه بیله جک مقصد - یالکز شودر. ایکی طرفک هیچ بری بزم شو مقصد مزى بزه تأمین ایتمز. یالکز اسلام قوتی یالکز تورک ایمانی تأمین ایدر.

اسلامیت شرفنده نجات طاغی تورک قوتیله آتدی، استقلال کونی یاقینلاشدی. شو کونگی انقلابك طوفانلری طولقونلری آراسنده، تمام تخریب قیلنمش مدنیت خرابه لری ایچنده، وه رسال سهور معاهدلرینک مهلك سحريله زهرلنوب مجنون کبی اولمش مدنی دولتلك حرکتلرنده، تحیرلرنده، اوزینی غائب ایتمه مش تورک ملت نجیبیه اسلامیه سینگ ثباتنده تدبیرلرنده - نجاتمز علامتلرینی کوردك، نجاتمز بشارتلرینی ایشیتدك.

ساریمز انگلیز فرانسیه آمریقه سیاستلری بوتون اسراريله بزه آچیق معلوم ایدی. انقلاب حرکتلرینک انقلاب بوللرینک شکلری ده استقبالمزی بزه آچیق معلوم ایتدی. پارتیه پروغراملرینک فعلیاتی ده اسلام تعلیملرینه محبتمزى تأکید ایتدی.

اسلام دنیاسی بوندن صوك یالکز اسلام دنیاسینه اعتماد ایدر. تورکیه اسلام مملکتلرینک هر برینه نمونه اولوب رهبر اولور، امام اولور. اقتصادى سیاسی اسارتدن اسلام دنیاسینگ نجاتی ده یالکز اوزینگ اوندنه اوزینگ قوتیله اولاییلور. اولور. الا ان نصر الله قریب.

اسلام برلری اوزینگ برکتلی محصولاتيله اهل اسلامى تربيه ايدر ، البته .
داخلي فتنهلردن آزاد قالور ، البته . غایت بويوك شو ايكي خصوصيت برکه-
سنده اسلام مملکتلرينگ نجاتلری استقباللری البته تأمین قيلنور ، انشاء الله .
اسلام اوزینگ مقدس قرآنيله ، اوزینگ جامع شريعت اجتماعيه سيله
مستغنی اولور ، البته باشقه لرك توراتلرينه « قاپيتال » لرينه ، پارتیه لرك پروغرا-
ملرينه محتاج اولماز ، البته .

ساری هر برمرضک بردافعه سی برتلقیحی واردر ، بولونور . طاعون کبی
سرایت ایته بیله جک ره وولوتسیه فتنهلرینه ده اسلام ایمانی ، اسلام اهانتی ،
اسلام تعلیملری دفع ایده بیلور .

اسلام پرلرنده اقتصادی ره وولوتسیه چیقماز . ره وولوتسیه عامللرینه اسلام
مملکتلرینک احتیاجی ده یوقدر .

لکن اساسلی برشکلده ادبی اجتماعی انقلاب اسلام مملکتلرنده البته
باشلانور . قوتلی اساسلی بر انقلاب اسلام مملکتلرینک هر برینه شو کون البته
ضروردر .

همه ملتلردن زیاده قریبان ووروب ده بوتون غنیمتلردن تمام محروم قالمش
ایسه کده ، شو عمومی محاربه برکه سنده شو کونگی انقلاب برکه سنده ، ادبی
انقلاب غنیمتی اسلام ملتلرینک حصهلرینه قالور ، انشاء الله .

ادبی انقلابک موجز بر اجمدی ، صاغلام بر اساسی اولمق اوزره ، شو
" اسلامیت الفباسی " اهل اسلامک بويوك التفائلرینه تقدیم قيلندی .

اڭ بويوك دولتلری ده بر یوزندن تمام سیامش تمام سپورمش ، هم ده اڭ
بای اڭ قوتلی دولتلری ده تمام عاجز ایتمش شو کونگی عمومی محاربه ده - غایت
بويوك غایت ثباتلی قهرمانلق اظهار ایتوب ، چاناق قلعه سنده بوتون دنیا قوتلرینه
بحریه لرینه غلبه ایتمش هم ده اوزینی غائب ایتمه مش شانلی تورک عسکری
شرفینه ، سیاسی نجات ادبی انقلاب خصوصلرنده عموم اهل اسلامک رهبری

اولاچق تورك ملت نجيبه سينگ بويوگ حرمتينه . الكزده گي شو " اسلاميت الفباسي " يازلدى .

شانلى تورك عسكرى شرفينه شو " الفبا ، مى نشر ايتدم . بر مقصدم وار ايدى : پارتيه لرگ غايت قوتلى آگيتاسيه لرى صنفلك عداوتلر ينى عمومگ قليبينه تلقين ايدرلر ايكن ، حيات ادبلىرىنى حيات اصوللرىنى اسلام لسانيله سويلدهم ، قرآن كريمگ ارشادلر ينى موئينلرگ هر برينه تبليغ ايتدم .

عمومى محاربه شو كون طوقتالدى ايسه ده ، غايت فاحش معاهده لرينگ غايب بويوگ استكبارلرينگ تاثيريله ، بريه بحريه حربيه قوتلرنده اوستونلك مسابقه لرى بويوگ دولتلر آراسنده غايت جديتله باشلانوب ، ياقين سنه لرگ برنده اولگى دن ده دهشتلى محاربه لرگ وقوعى احتمالدر . بلكه ضرورى اولور او وقت اسلام مملكتلريده حاضر اولوب ، جدال مايه سى محاربه غايه سى اولمقدن چيقار ، صاحب حق اولور . او وقت اسلام دولت عليه لرى توركيه ايران ، افغانستان و باشقه لر اوزلرينگ عزتلىرى حرمتلر ينى تايمين ايدرلر . شو كونگى غرب مدنيتندن اسلام دنياسى شو كون استفاده ايتوب ، ادبى انقلاب بر كه سيله اسلام مملكتلرى او وقت بويوگ بر قوت تشكيل ايتوب ؛ انسانيت مصلحتلر ينى تايمين ايته چك اسلاميت او وقت غالب اولور ، عزيز اولور .

كتب الله لا غلبن انا ورسلى . ان الله لقوى عزيز .

۱۹۱۲ سنه ، مارت ۲۸ ده ، تاشكند ، يونس خان مدرسه سنده .

پروله تارى دوستى : موسى جارا الله .

شوكتا بگ شوسطرلرى شو صحيفه لرى ، هم ده شوكتا بگ بوتون ماده لرى روسيه ده اڭ آغر احوال ايچنده ، روسيه مسلمانلرينگ بوتون دنيا دن تمام انقطاع لرى دقيقه سنده ، ۱۹۲۰ سنه اورتالرنده يازلوب ؛ ۱۹۲۰ سنه سنته بر (۱۶-۲۸) ندوه سنده ، اسلام روحانيلرينگ بويوگ قورولتاينده

اوقولموش ایدی. تورکستان آفغانستان تورکیه فینله ندیه مطبعه لرینک برنده طبع ایتدروب، اسلام مملکتلرینه نشر ایتمک آرزوسی یولنده سعی ایتمش ایسه مده موفق اولامادم.

شو اوچ دورت سنه ایچنده، تورکیه عسکرینک حرب میدانلرنده. بویوک ملت مجلسینک سیاست میدانلرنده بویوک موفیقترلی شو صحیفه لرده گی بنم امللرمی آچق تحقیق ایتدی.

۱۹۱۹ سنه سنته بر ایول آیلرنده، بری ارضروم ده بری سیواس ده طوپلانمش حقوق ملیه جمعیتلرینک بویوک قورولتایلرنده قبول قیلوب. ۱۹۲۰ سنه یانوار ۲۸ ده، استانبول مجلس مبعوثانی طرفندن ده قبول قیلنمش آتی ماده لک میثاق ملی نسخه سی بزه ایرشدی. بویوک بر منونیتله اوقودق، استفاده ایتدک.

میثاق ملی - تورکلرک صداقتلی لسانیه قوتلی ایمانیه تأکید قیلنمش بر یمندر، بوتون ملتله ویرلمش مقدس بر عهددر، مدنی ملتله اعلان قیلنمش اهمیتلی سیاسی بر وثیقه در، قوتلی عزیمتلی ملتک کامل ایمانه گوزل بر ترجمه در، بویوک ملتک شرفلی عظمتنه غایت جالب بر نمونه در، تورکیه حرکات ملیه سینک متین بر اساسیدر، حکیم بر رهبریدر.

۱۹-۲۰ سنه لرده گی دهشتلی احوال ایچنده، اجنبی قوتلرک تورکیه برینه استیلالری دقیقه لرنده، سه ور معاهده سینک فرداسنده، تورکیه ولایتلرینی آتاتنه دولترینه تقسیم عرفه سنده بولونمق تأثیرله اولسه کرک؛ میثاق ملی ماده لری "فدا کارلنک حد اعظملرینی متضمن اساساتی" بیان یولنده مجبوریت لسانیه یازیلوب؛ تورکیه کی خلافت اسلامیه صاحبی مستقل بر دولتک مطلوب ممکن حقوقلرینی، قوه ملیه حرکتلرینک نهائی مقصدلرینی اعلان یولنده، تعیین یولنده یازلامش.

درست، حقلی دواملی بر صلح تأمین قیلنمق شو کون البته ضروردر.

لکن " حقیقی دوامی بر صلحہ نائلیت یولنده اختیار قیلنه بیله چک فداکار - لغت حد اعظمیبری، " ورسای سه ور معاہدہ لرینی یازمش حریرص دیپلوماتلرگ آچ کوزلرینگ کوزہ لرینی طولدرماز؛ تنازل مسامحہ لری مخاصملر گره انصاف و برمز، بلکه تعاندلرینه تعالیلرینه یول آچار.

درست، « اساسات مذکورہ خارجندہ - پایدار بر عثمانلی دولتگ وجودی غیر ممکندر. » (؟) لکن « فداکار لغت حدودا عظیمہ سی داخندنہ » پابستہ قالاچق تورکیہ دولتی ده وجود بولاماز، دوام ایده مز.

بم تصورم ده، بوندن صوگ مدینتلی اولاچق تورکیہ دولتی اقتصاد دنیاسندہ مهم بر عامل اولور؛ اسلامیت دنیاسندہ عاقل بر رهبر اولور؛ اسلام ملتیرینه اسلام دولتیرینه امام اولابیله چک بر خلافت اولور. بویله بر تصور، بویله بر آرزو - اهل اسلامگ هر برنده البته واردر.

تورکیہ بویوک ملت مجلسی بویوک خلافت اسلامیت صاحبی اولوب، اسلام دولتیری اسلام ملتیری نظرندہ تورکیہ دولت علیہ سینگ حرمتی خلافت قوتیله تأمین قیلنمہ دقچه؛ اسلام دولتیرینگ مشترک ملکی مقدس حریمی عربستان جزیرہ سی محترم بر اسلام مملکتی قیلنوب، خلافت اسلامیہ النده بولونمادقچه؛ سوریه کی مصر کی حجاز کی تورکیہ دولت علیہ سینگ اسکی ولایتیری اوزلرینگ کامل اختیارلرینه نائل اولوب، خلافت اسلامیہ جامعہ سندہ مستقل بر مملکت اولمادقچه؛ غرب مملکتلیری استیلا ایتمش اختلال طوفانلیری تورکیہ بوندن دفع قیلنوب، اسلام پروله تاریخلرینگ حقوق اقتصادیه لری قرآن کریم عدالتیله تأمین قیلنمادقچه، تورکیہ دولت علیہ اسلامیہ سی بوندن صوگ پایدار اولاماز.

تورکیہ برنده قالاچق هر اقلیتگ هر ملتگ حقوقی حرمتی حریق ملی میثاقگ ۵ نجی ماده سندہ او قدر صراحتله تأمین تأیید قیلندقدن صوگرده ده، مدنی دولتیرگ مسلمان اکثریتلیری حقندہ بر حرف بر سوز یازمامق، بالکیز « ممالک متجا ورده گی مسلمانلرگ عین حقوقدن استفادہ لری » حقندہ بالکیز بر « امنیه » یازمق مسامحہ سی نهدن ایدی؟

متارکه میثاق ملیدن مقدم ایدی. میثاق ملی ماده لری ده متارکه قرار لردن نجات داعیه سیله اولدی. او یله ایسه، تورکیه برینی عرب اکثریتیه مسکون، عثمانلی اسلام اکثریتیه مسکون قسملره تقسیم ایتوب، متارکه خطلرینی اعتبار ایتمش کبی اولمق؛ هم ده «حقیقه یا حکماً هیچ بر سببله تفریق قبول ایتمز بر کل» اولاچق تورکیه برینی متارکه خطلری داخلینه حصر ایتمک مجبوریتی نه دن ایدی؟

درست، آرای عمومیه لرینه مراجعت عادت قانونیه سی هر ملت حقنده جاری اولور ایسه، اوزلرینک احوال خصوصیه عربیه لرنده عرب اکثریتی ده اوزلرینک اختیار لردن قالا بیلور. لکن، ایکی حرم جزیره سی عربستان کبی بین الاسلام اولوب قالاچق بر قطعاً اسلامیه خلافت اسلامیه دن یعنی تورکیه دن تمام منقطع بر قطعاً عربیه کبی قالا ما ز. بوتون اسلام قبله سی اولوب قالاچق حرمین جزیره سینک سیاسی اجتماعی مقدراتی یالکز عربک آرای عمومیه سیله تعیین قیلنه آما ز. اسلام قطعهنده بوتون اهل اسلامک حقی برابر در استانبولک هر خللدن هر احتمالدن مصونیتی نه قدر مهم ایسه، خلافت اسلامیه النده مکه مدینه جزیره سینک او قدر بلکه دها زیاده مصونیتی دها زیاده معموریتی دها زیاده مهمدر. بوغازلرک بوتون دنیا تجارتلرینه مناقلاتینه آچیقغی نه قدر اهمیتلی ایسه، خلافت اسلامیه النده قلوب مکه مدینه جزیره سینک بوتون دنیا مسامانلرینه هر وقت آچیقغی ده او قدر مهمدر.

«شرائط تسویه سی دولتک استقلالینه تام حریتنه ملتک سیاسی اقتصادی انکشافینه مانع اولما ز ایسه، تحقق ایده چک دیوناتک همه سی تمام ادا قیلنور.»
مفهومنده آگ صوگ جمله سی - ملی میثاقک غایت اهمیتلی بر ماده سیدر. غایت بویوک امانتلرینک نمونه سیدر. تورکلک نامینه اسلام دیانتینه بویوک بر شرفدر. «فلکم رؤوس اموالکم. لا تظلمون ولا تظلمون. وان کان ذوعسرة فنظرة الی میسرة.» آیت کریمه سینک بر دره سیدر.

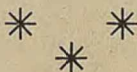

میثاق ملی مادرینه دائر شو ملاحظه لرمی یازدم . انتقاد هواسیله توگل ایدی . امضا تاریخی بنم خاطر مده در . سهور معاهده سینگ فرداسنده تورکیه برینه استیلا ایتمش دهشتلی احوالگ لا اقل میلیوندن بری بزم روسیه برنده ده وار ایدی . ملاحظه لرم غفلت انتقادی اولاماز .

بنم شو ملاحظه لرم - تورکیه خلافت اسلامیه سی حقنده اسلام ملت لرینک عقیده لرینه نظر لرینه امید لرینه درست بر ترجمه در . حرب ساحه لرنده تورک عسکرینک مظفریتلری ، سیاست صحنه لرنده سیاسی او یونلرده تورک رهبر - لرینک مهارت لری تورکیه خلافت اسلامیه سی حقنده اسلام ملت لرینک عقیده - لرینی تصدیق ایته یازدی . بنم امید لرم یاقین کونلرده تاممیله تحقیق قیلنوب ، تورکیه خلافت اسلامیه سی هم دینی هم سیاسی هم اقتصادی انکشافات یوللرنده بوتون اسلام ملت لرینه هم نمونه اولور ، هم رهبر اولور . اسلام ملت لرینک هر بری تورکیه خلافت اسلامیه سیننه اقتدا ایتوب ، اوز قوتیله اوز ایمانیله اوز اختیار یله دیانت هم مدنیت یوللرنده مسابقه ایدر .

موسی جار الله

پترو غراد . ۱۹۲۳ سنه شباط یدی ده .

بسم الله الرحمن الرحيم .

عمومی اساسلر

۱) لسانلری ادبیاتلری دینلری طبیعتلری غایه‌لری جهتیله ، بوتون روسیه مسلمانلری بر ملتدر .

حاشیه : ملیت - دینی ، عادی ، طبیعی ، تاریخی خصوصیتلرک مجموعہ - سندن عبارتدر . ملیت ده قان برلگی ده دین برلگی ده تاریخی اجتماعی احوالک برلگی ده معتبر در . ملیت مجموعہ سنده ادبی عناصر دها زیادہ معتبر در . ادبی عناصرک اهمیت طبیعی عناصرک اهمیتلرندت زیادہ در ، تربیہ تأثیریلہ ، سیاست قوتیلہ بویوک بر ملتی اوافق اوافق ملتله تقسیم تدبیری ده ممکندر . - بوگا کورہ ده ، « غایه‌لری » قیدینی ده زیادہ ایتدک .

۲) روسیه مسلمانلرینک دینلری اسلام دینی اولوب ؛ اسلام دینی ، بوتون ادبی اجتماعی اقتصادی دینی سیاسی تعلیماتیلہ ، روسیه مسلمانلرینک حیاتلرینہ هر وقت هر برده اساس اولور .

۳) همه حقوقلرک همه وظیفه‌لرک همه اہلیتلرک یگانہ حاملی بر یوزندہ بالکتر بر انسانیت اولمق جهتیله ، روسیه مسلمانلری بلکه بوتون بر یوزینک بوتون مسلمانلری همه انسانلرک همه ملتلرک همه حقوقلرینی همه حرمتلرینی ، اوزلرینک حقوقلری کبی اوزلرینک حرمتلری کبی ، بوتون کمالیلہ بوتون فروعاتیلہ قبول ایدر ، احترام ایدر ،

« لهم مالنا - وعليهم ما علينا. » - « فما استقاموا لكم فاستقيموا لهم. »
 قانونلری اسلام معامله لرینگ هم ابدی هم عمومی هم قطعی اساسلریدر . بوگا
 کوره ،

(۴) روسیه ده گی ، بلکه بوتون یوزنده گی همه ملترک همه جنسارک همه
 صنفرک حقوقلرده وظیفه لرده برابرلکرینی روسیه مسلمانلری طلب ایدر .

(۵) مدنی سیاسی حقوقلرده همه ملترک هر جهتله تمام برابرلکری
 اوستینه ، دولتک اساس قانونی ملترک هر بزینه ادبی حقوقلریده : لسان ،
 ادبیات ، تربیه ، تعلیم ، دین حقوقلرینیده تامیله کمالیله تأمین ایدر .
 هر لسانی هر لغتی استعمال ایتمک ، مکتب مدرسه لرینی انشا ایتوب تربیه
 ایتمک لسان ادبیات صنائع نفیسه هیئتلرینی تأسیس ایتمک خصوصلرنده ملترک
 هر بزینه حریت هم اختیار تامیله تأمین قیلنور .

انسانلرک حقوقلرینی حریتلرینی حرمتلرینی هر جهتله تأمین ایتمک - هم
 دولتک هم حکومتک آگ بویوک وظیفه لریدر ، آگ مفید فریضه لریدر .

(۶) بوتون انسانلرک بوتون ملترک حقوقلرده حرمتلرده تمام برابرلکر-
 نی ، اسلام تعلیماتنه کوره ، بوتون اهل اسلام قبول ایتوب ، اعتراف ایتوب ؛
 هر برده هر خصوصده هر وقتده هر حقوقده باشقه ملترک هر بزینه
 مسلمانلرک تمام برابرلکرینی قطعی هم مقدس برحق اولمق اوزره ، روسیه مسلمان-
 نلری اعلان ایدر ؛ تام جسارتله تام حریتله دعوی ایدر .

(۷) روسیه مسلمانلری تام حقوقلی غراژدان اولمق صفتیله ، باشقه ملترک
 هر بزینه مدنی اجتماعی سیاسی حقوقلرک هر برنده تمام برابر اولوب ؛ حیات
 دینیله هر وقت هر خصوصده اسلام تعلیملرینه هر جهتله موافق اولوب ؛
 هیچ بریده هیچ بر حقوقلرینه هیچ بر جهتله تحدید بولونماز .

(۸) انسانلرک هر بریده ، هر ملتک هیئت کلیه سیده اجتماعی سیاسی
 حقوقلرک هر برینی بوتون فروعاتیله مالک اولور ، هر بزینه اهل اولور .

۹) روسیه مسلمانلری حقوقلرک هر برینه وظیفه لرک هر برینه اهل اولمق صفتیله ، دولت ده تام حقوقلی اعضا اولوب ؛ سیاسی اجتماعی اداره لرک هر برینه هر جهتله اشتراک ایدر .

۱۰) هر بر انسانک هر بر ملتک دینی ده وجدانی ده بوتون امور شرعیه - سیده هر وقت هر برده هر خصوص ده هر جهتله حر در .

۱۱) دین ده وجدان ده حریت وار در . بوگا کوره ده ، هر دین ده هر جهتله حرمت وار در .

دینک قدسیتی حقوقنگ ده حرمتی ، حقوق عمومی ده اولوب ، اساس قانون قوتیله ، تکافل عمومی حکمیله تأمین هم حمایه قیلنور .

۱۲) دینک حرمتینه قدسینه تعدی اولاییله جک حر کتیرک هر بری البته قطعیتله منع قیلنور .

قومونیزم دینی اوزینک آگیتاسیه لرنده هر نه قدر حر اولاییلور ایسه ده ، سماوی یا خود مسکونی دینلرک برینه تعدی ایتمک حقوقلرینه جسارتلرینه مالک اولماز .

۱۳) اسلام دینی ، بوتون حقوقیله بوتون حرمتیله ، دولت قانونی حضورنده محترم سانالور .

۱۴) روسیه مسلمانلرینک عائله حیاتلرینه ادبی اجتماعی حاللرینه ملی نظاملرینه عائد اسلام قانونلرینک اسلام حکملرینک اسلام تعلیملرینک هیچ برینه هیچ بر وقت هیچ بر برده هیچ بر فرد هیچ بر قوت هیچ بر صورته ممانعت ایده مز .

۱۵) اسلامک ادبی اجتماعی دینی حکملرینی تعلیملرینی قانونلرینی رعایت ایتمک اختیاری انسانلرک هر برینه بوتون کمالیله تأمین قیلنور .

۱۶) دین ده حریت قاعده سیننه کوره ، دینلرک هر برینی برهان قوتیله دلیل نور یله بیان یولیه انتقاد ایتمک حقی ، انتقاد ایتمک حریتی انسانلرک هر

زنده وار ایسه ده ، دینلرگ برینی تحقیر ایتمک ، دینلرگ برینه طعن ایتمک دین ده حرمت قاعده سینه کوره - هیچ بر یرده هیچ بر وقت هیچ بر صورتله انسانلرگ هیچ برینه جائز اولماز .

(۱۷) مقاله لرده رساله لرده خطبه لرده صحنه لرده دینلرگ برینی تحقیر ایتمک دینلرگ برینی استخفاف ایتمک بویوک بر جنایت صنالوب ، قانون قوتیله منع قیلنور .

(۱۸) اسلام دینی انسانلرگ یالکیز ایمانلرینه عقیده لرینه عبادتلرینه محصور توکل . بلکه اختتاری عمللرگ هر برینی اجتماعی حیاتگ بوتون جهتلرینی احاطه ایدر؛ همه سی خصوصنده اسلام دینی اوزینگ گوزل تعلیملرینی آچیق بیان ایدر . حقوق دینی حقوق اسلامی مدنی اجتماعی حقوقلرگ اکثرینی تمامیله جامعدر .

اسلام دینی عمل دیندر ، عملگ برکتلرینه عملگ وجوینه ایمان دیندر . نظامی مدنیلی هر جهتله قوتلی تام کامل عدالتی بر هیئت اجتماعی بر هیئت انسانیه اسلامگ غایه سیدر . حیاتگ ترقیاتگ سعادتگ بوتون حاجتلری حاضرلکلری - اسلامیتگ بویوک رکنیدر .

ادب بنالرینه ده اجتماع نظاملرینه سیاستگ معقول اصوللرینه ده اساس اولا بیلور بر دیندر اسلامیت .

بر یوزنده خلافت ، طبیعت قانونلری اوزرنده ریاست ، غایت بای طبیعت خزینه لرندن هر بر طریقله استفاده ، انسانلرگ بوتون حاجتلرینی تأمین ، طبیعت خزینه لرندن بوتون برکتلرینی استحصال ، انسانلرگ بایقلری ، قدرت اقتصادیه لری ، علوم ، صنائع ، جمال ، صنائع نفیسه - شو اون بر مقصد اسلامیت مقصدلرینگ بریدر؛ یا خود شو اون بر مقصدلرگ همه سی اسلامیت مقصدلرینگ اساسلریدر .

طبیعت عنصرلرنده ، طبیعت قانونلرنده تعارض بولونور ، تناقض بولونور .

طبیعت بونلرک هیچ برینی ابطال ایتمز . بلکه برینی دیکریله تعدیل ایتوب ،
تألیف ایتوب ، معتدل بر مزاج معتدل بر بنیه تشکیل ایدر .

اجتماع قانونلرنده تعارض بولونور ، تناقض بولونور ، یاخود ، بولونه بیلور .
اجتماع قانونلرینک طبیعت قانونلرینک هیچ برینی ابطال ایتمه یوب ، توفیق
ایتمک - تشریعک اک بویوک مهارتیدر . بلکه تشریعک بویوک اهمیتی ده بوتون
اهمیتی ده بالکمز شو نقطه ده در .

اسلامیت طبیعت قانونلریله اجتماع قانونلرینی بویوک بر مهارتله توفیق ایدر .
هیچ برینی ابطال ایتمز ، بلکه هر برینی تعدیل ایدر . عمومک جمعیتک مصلحتلرینی
رعایت ایدر ایکن ، هیچ بر وقت فردلرک مصلحتلرینی جمعیت محرانبه قربان ایتمز
دولتک ریاستی حضورنده ، جمعیتک اختیاری حضورنده ، فردلرک اختیارلرینه
حد اعظمی ویرور . دولتده اعضالق جمعیتده شریککک صفتیله برابر ، فرد-
لرک هر برینه هر خصوص ده استقلال حقوقلرینی ده تامیله تأمین ایدر .
شریککک حقوقلرینی رعایه ایتمک دعواسیله ، فردلرک استقلال حقوقلرینی
ابطال ایتمز . قومونیزم تعلیماتینه نسبتله اسلام تعلیملرینک علویتی حقلغی
بویله نقطه لرده تمام آچیق ظاهر اولور .

درست ، الوهیت عقیده سی اسلامیتک اک بویوک اک قطعی اک اساسی عقیده
سیدر . شو کون بوتون علومک بوتون معارفک آچیق شهادتیله ثابت اولمش
الوهیت عقیده سیله اسلامیت البته افتخار ایدر .

لکن اسلامیتده الوهیت عقیده سی انسانک قوتینه انسانک حریتینه
اختیارینه قدرتینه ادارسینه حدود قویمق اوچون ده توگل . الوهیت
استبدادلرنده انسانلری بنده ایتمک اوچون توگل . بلکه مادیلک طارلقلارنده
محبوسلکدن انسانلری چیقارمق اوچون ، همده طبیعت قوتلرندن قات قات
اوستون بویوک قوت عرشلرینه انسانلری ایرشدرمک اوچوندر - اسلامیتده
الوهیت عقیده سی .

اسلام عالم وجودك اتساعينه، وجودك عظمتينه انسانلری ارشاد ایدر. اسلام تعلیماتینه کوره؛ طبیعتک، مادیاتک، کواکبک نهایتهسی یوقدر. مادیاته مکان اولایبیله چک فضا - غیر متناهیدير. خلا - یوقدر. ملا - متشابهدير. مادیات - هم بویو کلك جهتنده ده، هم کوچو کلك جهتنده ده - غیر متناهیدير. انسانلرک اجتماعیات دنیالرنده انتظام یوق ایسه ده، طبیعتک قانونلرنده، کلیه لرنده، ذره لرنده غایت متین عمومی ابدی بر انتظام واردر.

بیت:

جهان را سر بسر آینه دان	بهریک ذره صد خورشید تابان
اگر یک قطره را دل بر شگافی	برون آید ازو صد بحر صافی
دل هر حبه صد خرمن آمد	جهانی در دل یک ارزن آمد
اگر یک ذره را برگیری از جای	خلل یابد همه عالم سرا پای
زهر یک نقطه زین دوری مسلسل	هزاران شکل میگردد مشکل
زهر یک نقطه دوری گشت دایر	هم او مرکز هم او در دور سائر

اسلام تعلیملرینه اسلامیت فلسفه سینه بر نمونه قیلمق اوزره، نجم الدین محمود التبریزی حضرتلرینک گلشن راز اسملی رساله لرنندن شو آلتی بیقی نقل ایتدم. شو کونگی فلسفه، شو کونگی علوم طبیعیه شو موجز بیتلری تامیله شرح ایده مه مش ایسه ده بوندن صوک البته شرح قیلنوب، البته قبول قیلنور. قرآن کریم هر صحیفه سنده اوزینک نصوص قطعیه سیله انسانلرک هر برینی نهایتی یوق عالم وجودک انتظامینه اتساعینه عجائبینه ارشاد ایدر. « وما اوتیتم من العلم الا قلیلا » - کبی « وقل رب زدنی علما » کبی آیت کریمه لریله انسانلری حرکت فکریه یوللرینه دعوت ایدر.

بوگا کوره، عالم وجودک بوتون حقیقتلرینی، علوم طبیعیه بیانلرینی، کشفیاتلرینی اهل اسلام البته قبول ایتوب، علوم معارف اهللرینه هر خصوص ده موافقت ایتوب؛ بوگا علاوه، روحانیاتی ده اثبات ایدر.

عالم روحانیاتی اثبات ایتہ بیلہ چک بر دلیل ، فرض ایده یک ، بزم المزدہ شو کون یوق ایسہ دہ ، روحانیاتی انکار ایتدرہ بیلہ چک ، عالم روحانیاتی نفی ایده بیلہ چک هیچ بر دلیل اهل علم النده دہ البتہ یوقدر .

حجتش اینست کہ گوید هر دمی گر بدی چیزی دیگر من دیدمی
اسلامیت روحانیاتی دہ اثبات ایدر . روحانیات مادیاتدن بویوکدر ، قوتلیدر ،
اوستوندر . مادیات - زمان ، مکان شکل جهتلیله محدود ایسہ دہ . روحانیت
هیچ بر جهتله محدود اولماز .
اللرنده دلیل یوق ایکن ، روحانیاتی انکار جسارتلرنده اهل عالم عیبلی
اولماز .

اسلام - انسانک عقلینه هم قلبنه عزت هم عظمت روحلرینی نفع ایدر ؛
طبیعت اوزرنده ریاست تدبیرلرینه هم ده عمل یوللرینه انسانلری ارشاد ایدر ،
سوق ایدر .

اسلامیتک قطعی نصولرینه کوره ، انسان الوهیتک خلیفه سیدر . بوتون
وجودک کوکلرینی ده یرلرینی ده انسان مالکدر . اسلامک تعلیمی شودر .
اسلامیت حیات قانونیدر ، حیات حقوقیدر . قرآن کریمک آیت کریمه لری ،
شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک سنن دیوانلری ، امتک بویوک
اثرلری بوگا آچیق شاهر .

بویله بر دین هم حیاتک هم دولتک هم اجتماع نظاملرینک اساسی اولاییلور .
باشقه دینلرک هر بری دولتدن حکومتدن تفریق قیلنور ایکن^(۱) ، بویله بر دین
دولتدن حکومتدن تفریق قیلماز ایسہ دہ ، یارار ایدی ، گوزل اولور ایدی .
دولتک حکومتک بحتی اولور ایدی .

---

(۱) بو فکر محرک فقط کندوسنه مخصوص فکردر . روسیه اسلاملرینک بتون ندوه لرنده
اسلام دینی نک روسیه حکومتینه بر هیچ وجهله تابع اولماماسی حقتده قطعی قرارلر قبول اینلمشدر .
مصحح .

۱۹) سوووه تڭ اساسی قانونی حکمیله ، دین - دولتدن حکومتدن مکتبدن شو کون تمام تفریق قیلندی .

ملتلك دینلرینی معبدلرینی کنیسه لرینی جامعهلرینی دولتدن حکومتدن تفریق مسئلهسی شو کونگی حکومتك الك معقول الك حکمتلی تدبیریددر . بوندن صوك هر بر دین - اوزی ده ادارهلری ده - حکومتك نظارتندن تمام آزادقالور . حکومت ادارهلرینك هیچ برینه هیچ بر دین تابع اولماز . دینلرك هیچ برینی حکومت هیچ بر صورتله حمایه ایتمز . دینی ادارهلرك ، دینی مکتب مدرسهلرك هم ده روحانلرك هیچ برینه دولت خزینهسی تأمینات ویرمز . حکومت سیا - ستینه ، ملتلك تعصبلرینه قورال اولمق ضرورتلرندن دینك اوزی ده دینك جمله سیده تمام آزد قالور . اوزینك تعصبلرینه حکومتی قورال ایتمك قدرتلرندن ده دینلرك هر بری البته محروم اولور . دولت هم حکومت دینلرك هیچ برینه منسوب اولماز . هم دولت هم حکومت هم قانون نظرندده دینلرك همهسی برابر اولوب ، همه دینلرهمه مذهبلر هر وقت هر یرده تمام حر اولوب . دینلرینه مناسب داخلی نظاملری هر بر ملتك اوزینك اختیارندده اولور . حکومت هیچ بر صورتله هیچ بر وقت دین امورینه دین نظاملرینه مداخله ایتمز . دینی دولتدن حکومتدن ، حکومتی ده دیندن تفریق ایتمك معناسی شودر . شو کونگی روسیه حکومتینه نسبتله ، روسیه مسلمانلری بونی ممنونیتله قبول ایدر . بلکه طلب ایدر .

یوقسه ، دینلری اجماعی مدنی حقوقلرندن تمام محروم ایتمك ، تعلیمات دینیهلرینی احکام شرعیه لرینی نسخ ایتمك - تفریق اولماز ، بلکه تمام هدم اولور . روسیه مسلمانلری عائله حیاتلرندده ، ملی نظاملرندده ، دینی امورلرندده بونی هیچ بر وقت هیچ بر صورتله قبول ایتمز . چونکه اسلامیتك الك مهم رکنلرینی ترك ایتمك اولور ؛ حیاتك الك معقول اساسلرینی الك گوزل نظاملرینی بر اقوب ، تدنی یوللرینه قایتمق کبی بر حرکت رجعیه اولور .

٢٠) دین دولتدن حکومتدن، دولت هم حکومت دیندن تفریق قیلنمش ایسهده، تفریق ایتمک لازم ایسه، هیچ بر دین حقوق مدنیه سندن حرمت اجتماعی سندن محروم قیلماز. قانون نظرنده هر بر دین محترم اولور.

٢١) اسلام دینی - ادبی اجتماعی اقتصادی دینی تعلیماتیه روسیه مسلمانلرینک حیاتلرینه هر وقت هر یرده اساسی اولور.

٢٢) عائله مسئلهلری، یعنی نکاح، نسب، میراث، رضاع، حضانه، نفقه، هبه، وصیت، طلاق کبی، حکملری شریعت اسلامییه بیانیه قرار قیلنمش مسئلهلرک همهمی روسیه مسلمانلرینک اختیارلرینه تسلیم قیلنوب؛ دینی محکمهلرده شریعت اسلامییه احکامیه، اسلام روحانیلرینک معرفتلیله حل هم فصل قیلنور،

٢٣) هر خصوصده، حیات معاملهلرینک هر برنده شریعت اسلامییه قانونیه عمل ایتمک اختیاری عمل ایتمک حقوقلری مساهانلرک اختیارلرنده قالور.

٢٤) عائله مسئلهلرینک هیچ برینه حکومت ادارهلرینک هیچ بری هیچ بر صورتله مداخله ایتمز.

درست، ولادت وفات نکاح طلاق کبی عائله حادثهلرینک هر برینی صووهت دفتترلنده قید ایتمک تکلیفی، قید ایتمک نظامی مساهانلر طرفندن قبول قیلنه بیلور. شو حادثهلرک هر برینه مخصوص دفتترلر حکومت ادارهلرنده بولونه بیلور. لکن اسکی مه ترکیه دفتترلری بوندن صوگ جاری قیلنه چق عائله دفتترلری اسلام روحانیلرینک النده قالور. نفوس دفتترلری حکومت ادا- رهلرنده اولاییلور. لکن اسلام عائلهلرینک دفتترلری اسلام روحانیلرینک اللرنده بولنمق روسیه مساهانلری اوچون ده مفید در، مطلوبدر؛ حکومت اوچونده ضرری یوق، فائدهسی وار بر نظامدر.

اسم وبرمک، نکاح عقدلرینی ایفا ایتمک، تفریق ایتمک، دفن ایتمک

کبی دینی سنتلرگ هیچ برینه صووهت ادارهلرینگ هیچ بری هیچ بر صورتله
مداخله ایتمز . بویله امورگ همهسی مسلمانلرگ اختیارنده روحانیلرینگ
النده قالور . حکومتگده خلقگده مصلحتی شو در .

(۲۵) صووهت ادارهلرینگ بری عقد ایدر ایسه ، یا خود عقدلرگ
برینی فسخ ایدر ایسه ، عقدلریده فسخلریده شرعی حساب قیلماز . چونکه
هر عقدگ هر فسخگ شرطلری مانعلری ادبلری وار در . هر برینگ رعا -
یهسی البته لازمدر . رعایه قیلماز ایسه ، هیچ بری درست اولماز . ولو محکمه
اسلامیه طرفندن اولور ایسهده .

(۲۶) نکاح عقدلرنده ، طلاق خصوصلرنده ، عدت مسئلهلرنده شریعت
اسلامیه بیانلرینه مخالف اولا بیلهچک صورتلری حکومت ادارهلری قید ایدر
ایسهده ، هیچ بری جائز اولماز ، شرعی حساب قیلماز .

(۲۷) محله روحانیلرینی محله خادملرینی تصدیق یا خود عزل خصوصلرینه
حکومت ادارهلری هیچ بر وجهله مداخله ایتمز .

(۲۸) عبادت حرملری اولق شرفیله ، مسجدلرگ معبدلرگ حرمتلری
قدسیتلری اساس قانون قوتیلهده حمایه قیلنور . مسجدلر معبدلر هر نوع
احترامسزلقدن قانون قوتیلهده محفوظ قالور .

(۲۹) روسیه مسلمانلری حکومتگ سیاست قوتیله متعدد اوافق جمهور -
یتلره تقسیم قیلنمش ایسهده ، بوندن صوگ ینه تقسیم قیلنهچق اولسهده ؛ ادب
جهتیله ، دین جهتیله همه روسیه مسلمانلری بر اداره مرکزینه ربط قیلنور .
شو کونده جمهوریتلری باشقه ایسهده ، باشقورت خلقیده ، قیرگیز قازاق
خلقیده ، تورکستان خلقیده امور دینیده امور ادبیده بر دینیله نظارتینه
اشتراک ایدر ، تابع اولور .

مؤمن مسلم نهرده اولور ایسهده ، ملت اسلامیه اعضاسیدر . ایالت
ولایت فرقلری جمهوریت انقساملری روسیه مسلمانلرینی تقسیم ایتمز . بوتون

روسیہ مسلمانلری عمومی بر ریاست روحانیہ اداره سینہ بر ریاست اسلامیہ لواسینہ طویلانور .

(۳۰) روسیہ مسلمانلری - دینی ادبی ملی اجتماعی امورده تمام مختار اولوب؛ ملت مجسی ملی اداره، ولایت مجلسی، ولایت ادارهسی شهر مجلسی، شهر ادارهسی، قریه مجلسی، قریه ادارهسی کبی ملی مؤسسہلر واسطه سیله ملی دینی مدنی امورلری حل قیلنوب، اداره قیلنور .

بویله مؤسسہلرگ تشکل صورتلری، حقوقلری، وظیفه لری، اقتدارلری ملتگ اساس قانونلرنده آچیق بیان قیلنوب، دولتک اساس قانونیله تصدیق قیلنور . (۳۱) ابتدائی اورتا بویوک، علمی دینی صنایع ادبی مکتب مدرسه لر، هنر یورتلری، موزه خانہ لر، کتب خانہ لر، فنون معارف مؤسسہ لری آچمق حقو - قلری روسیہ مسلمانلرینه تامیله تأمین قیلنور .

(۳۲) هر بر جماعت، هر بر فرد اوزینک سرمایه سیله، مکتب مدرسه، هنر صنعت یورتلرینی، موزه خانہ، کتب خانہ تأسیس ایده بیلور . همه درس لری آنالسانیله، همه کتابلری عرب الفباسیله، ملی هم اسکی املالرده اولمق شرطیله، هر نوع مکتبلری تأسیس ایتمک اختیاری مسلمانلرک جمعیتلر - ینده فردلرینه ده تأمین قیلنور .

(۳۳) دینی هم ادبی امورک اک بویوک ادارهسی، شو کون وقتینه قدر، دینیہ نظارتی النده قالور .

(۳۴) امور دینیہ لرینی امور ادبیہ لرینی اداره شرفینه ملت طرفندت صایلامش اولمق جهتیله، دینیہ نظارتی روسیہ مسلمانلرینک ریاست دینیہ سی اولوب؛ حکومت حضورنده اسلامیت وکیلی کبی اولور؛ روسیہ مسلمانلرینک طلبلرینه همده حاجتلرینه مصلحتلرینه حکومت حضورنده ترجمان کبی اولور . (۳۵) دینیہ نظارتی، ریاست دینیہ اولمق قوتیله، همه روحانی اداره لره همه روحانیلره نظارت ایدر . وقتینه قدر، مکتب مدرسه لره ده، عموماً

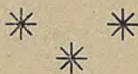
معارف یورتلرینه ده، درس کتابلرینه ده درس پروغرااملرینه ده نظارت ایتوب؛
 ترییه اصوللری، درس پروغرااملری حقنده مجربه ثمره لرینه کوره، مناسب
 تدبیرلری هر وقت حاضر ایتوب، دستور لر نشر ایدر.

(۳۶) دینییه نظارتی ملت مجلسی حضورنده ده علما شوراسی حضورنده وقت
 وقت حساب ویره طورور.

(۳۷) ملت طرفندن صایلانوب، ملتک مهم خدمتلرنده مشغولیت جهتیله،
 نظارت دینییه اعضالری، محتسبلرک هر بری، محله لرک اماملری مؤذنلری،
 روحانیلک خدمتلرنده مشغول ایکن یا خود متقاعد ایکن، مجبوری خدمتلرک
 هر برندن، عسکرلکدن حبسدن آزاد قالور.

(۳۸) روسیه مسلمانلرینک محله خادملری خلقک خدمتلرنده هر وقت
 مشغول قالوب، حیاتلری ده عائله لری ده هر وقت یالکیز اوزلرینک کوچلریله
 تأمین قیلنمق جهتیله، باشقه ملتلرک روحانیلرینه مسلمانلرک روحانیلری هیچ
 بر جهتهله هیچ بر طرفندن قیاس قیلماز.

مسلمان روحانیلری اوزلرینک کوچیله گون کورور خلق طرفندن
 صایلانوب، هر وقت خلق خدمتنده مشغول قالور، هر وقت خلق طرفداری
 اولوب، هر وقت حریت طرفداری اولور.

شو کونگی مهم حاجتله کوره تدبیر

اولا بیله چک ماده لر :

(۳۹) مسلمان روحانیلرینک متهملرینی محکمه لر حضورنده حمایه ایتمک اوچون، دینییه نظارتی تصرفنده بر هیئت محامیه بولونور . شو کونگی حادثه لره کوره ، شو کونگی فتنه لره کوره ، غایت ضرور غایت اهمیتی بویوک بر تدبیر در .

(۴۰) دینییه نظارتی حضورنده حقوق مشاوری یوریسقونسولت بولونور . نظارت مصلحتلرینی مدافعه ایدر ؛ نظارت مذاکره لرنده ، نظارت قرارلرنده دولت قانونی نقطه سندن مشورت و برور .

(۴۱) حکومت شعبه لرینک دولت اداره لرینک هر برینک جریده لرینی مجله لرینی نشریاتلرینی دینییه نظارتی البته آلوب ؛ سیاستدن معلوماتدن زمانک حاللرندن هر وقت هر خصوصده خبردار اولب طورور . دینلره مسلمانلره شرق مسئله لرینه دائر حکومتک همه ده کره تلرینی همه قرارلرینی اماملره روحا- نیلره هر وقت بیان ایدر ، ایضاح ایدر ، تبلیغ ایدر .

زمانک فوق الغایه اهمیته کوره ، شو تدبیر هر حالده مفید ، بلکه هر حالده ضرور بر تدبیر در . نظارت دینییه اعضالرنده بر آز همت بر آز اهلیت ؛ یاخود بر آز^(۱) ایمان بولونسه ایدی ؛ مکتب معاملری محله اماملری واسطه سیله روسیه مسلمانلرینه هر وقت گوزل معلومات قوتلی بر حرکت و بره بیلور ایدی .

(۱) دینییه نظارتنک اعضالری ، ملت مجلسی طرفندان انتخاب ایدلش ؛ دینلرنده ملتلرنده غایت صلابتلی خوات کرامدر . بونک ایچون بونلاری ایمانزقله همت ایتمک اعراض شخصیه ایچون قولانله فقط اوافق سیاستچی لکدر .

(٤٢) دینیه نظارتی اوزینه مخصوص بویوک بر مطبعه تأسیس ایدر . دینی ادبی علمی کتابلری طبع ایتوب ؛ روسیه مسلمانلرینه نشر ایدر .

(٤٣) دینیه نظارتی موقوت بر مجله نشر ایدر . نظارتک قرارلرینی ، حسا- بلرینی ، مخابره لرینی ، اعلانلرینی ، تدبیرلرینی ، روحانیلرک طلبه لرک ذوقلرینه مناسب معلوماتلری درج ایتوب ؛ روسیه مسلمانلرینگ مصلحتلرینی همده دینی حاجتلرینی تأمین یولنده مجله خدمت ایدر .

(٤٤) فحش کبی مسکرات کبی مفسد مهلك حراملرک هر بری ممکن یوللرک مؤثر چاره لرک هر بریله تمام منع قیلنوب ؛ مسلمانلرک حیات ادیبه لرینه دینی اداره لری محله روحانیلری منبرلری هر وقت نظارت ایدر .

شو وظیفه هر وقت روحانیلرک اگ بویوک اهمیتی وظیفه لری ایدی . شو کونگی حریت کونلرنده ادبی اخلاقی انقلاب کونلرنده ، سیفیلیس کبی آکنوللک کبی مهلك خسته لکلرک سرعتلی دهشتلی سرایتلری دقیقه لرنده ، شو تدبیرک اهمیتی قات قات آرتدی .

اسلامیت ادبارینه حرمتلری وار اسلام روحانیلری شو کونگی وظیفه لرینی تقدیر ایتوب ، حرکت ایتسه لر ، اجتهاد ایتسه لر ، گوزل اولور ایدی . آتالرده آنالرده جماعت خادم لرنده ده ملتک رهبرلرینه ده شو خصوصلرده تدبیرلر کورمک البته شو کون ایندی ضروردر .

خلقک روحانی ادبی غذالرینه جامعلرک مقدس منبرلری یگانه منبع اولمق جهتیله ، دینیه نظارتی جامعلرک مسجدرک محرابلرینی منبرلرینی اصلاح ایتمک احیا ایتمک وظیفه لرنه ممکن یوللرک هر بریله سعی ایدر .

منبرلر احیا قیلنور ایسه . اهل اسلامک وجودی جانلانور ، دماغلری صافلانور ؛ ایمانلری نورلانور ؛ قلبلری جسارت آلور .

(٤٦) شو کونگی محاربه نتیجه لری شو کونگی انقلاب دهشتلری بزم همه قصورمزی تمام آچیق ایتوب ، بزه کوستردی . اگ بویوک گناهمز اگ بویوک

قصورمز: علوم يوقلق، صنائع يوقلق، مكاتب يوقلق اقتصاد جهتيه بلکه هر جهته فقيرلك ضعيفلك.

بوندن صوڪ ادبي اجتماعى اقتصادى دينى احوالزى اصلاح ايده بيلور ايسهك، اك مفيد آڭ طوغرى يول:

ب) آسان اصوللى ابتدائى مىلى مكاتبلىرمزى تعميم ايتمك،

ج) مدنيت دنياسينك اورتا مكاتبلىرنده بويوك كليهلرنده علوم معارف صنائع هنر خانهلرنده ملت بالالرىنى تربيه ايتدروب، اقتصاد عمللرينه حيات يوللرينه دولت ادارهلرينه ملت بالالرىنى حاضرلهمك.

شو يولده حركت ايدر ايسهك، مكتب مدرسهلرمزه مقتدر معلملر مقتدر مدرسلىر؛ محلهلرمزه روحانى ادارهلرمزه مقتدر عامللر مقتدر مجتهدلر، مىلى خدمتلىرمزه وجدانلى بصيرتلى خادملىر؛ سياسى حركتلىرمزه قوتلى ثباتلى رهبرلىر؛ ادبى ترقياتىرمزه بويوك روحلى صاف الهاملى كىڭ خيالىلى ادبىلر شاعرلىر - زمان ايله بزه احسان قىلنور.

معلملر جهتيهده ملتك شو كوڭكى حاللىرى غايت فنادر. ادبى اهلقتلى مقتدر معلم معامهلردن تمام محرومىتمىز شو كوڭ غايت آچىق ظاهر اولدى. مىلى خدمت ميدانلرنده وجدانلى هم بصيرتلى خادملىرمزه؛ غايت آزدر سياسى حركت يوللرنده قوتلى ثباتلى رهبرلىرمزه غايت آزدر. مجاهده صنفلىرنده جسارتلى ايمانلى مجتهدلىرمزه يوقدر.

محاربه نتيجهلرى انقلاب طوفانلىرى كوزلرمزى آچدى، بوتون قصورمزى كوزلرمز اوڭىنه باصردى. شو كون بزه جمهوريت حقوقلىرى آتونوميه اختىا-رلى و برلدى، ديه يك. لكن ميدانده اش آدملىرى يوق. بونى ايندى اعتراف ايده يك. بوڭا كوره،

٤٧) مدنيت دنياسينك علوم معارف صنائع هنر مكاتبلىرنده بويوك كليهلرنده ملت بالالرىنى تربيه ايتدروب؛ اقتصاد عمللرينه حيات يوللرينه دولت اداره-لرينه ملتىمىز بالالرىنى حاضرلهمك شو كون آڭ برنجى وظيفه اولدى.

شو کونگی ضرور وظيفه لرك الك بويوگی اولق اوزره ، ملت شو حق ده
سعی ايدر . بوگا مخصوص سرمایه تشکیل ايدر . تدبيرلرینی کورر ؛ يوللرینی
تأمين ايدر . روسیه مسلمانلری ده تورکستان مسلمانلری ده باشقورت قازاق
مسلمانلری ده شو خصوصه بويوک جديتله قوتلی عزمه حرکت ايدر لر .

(۴۸) اسلام بالالرینی امین منصف بر مسلم ، جسارتلی قوتلی بر تورک ،
مجتهد بر انسان قیامق یولنده تربیه لازمدر . یعنی : اسلام بالالرینگ هم روحلر-
ینی ده هم عقللرینی ده تربیه ضروردر .

انسانیت مصلحتلری ده اسلامیت مصلحتلری ده هر حالده هر یرده دولت
هم مدنیت مصلحتلری ده بونی طلب ايدر .

معارف نظارتلرینگ معرفتیه عمومی اولق اوزره ترتیب قیلنه چق مکتب
مدرسه کلیه پروغراملری - روسیه مسلمانلرینگ بالالرینه مسلمان تورک اولق
شرفیه لازم اولاجق ملی دینی ادبی مدنی تربیهلری قناعت قیلورلق قدر هیچ
بروقت تأمين ایته آماز . بویله پروغراملری حکومتگ دولتگ عمومی مکتبلرنده
طلب ایتمک ممکن ده توگلدر ، معقولده توگلدر ، مطلوبده توگلدر .

آق صحیفه لر یوزنده گی ستاتیه لرك ماده لرگ بلاغتی عباره لرینه قناعت
ایتمه یوب ، معارف سیاستلرنده عمومیت هم جدیت کسب ایتمش قوتلی تدبیر-
لرك فعلیت جهتلرینه ده باقار ایسه ک ، شو بیان بلکه قبول قیلنور . بوگا کوره .
(۴۹) ملی ابتدائی مکتبلرمنز ، دینی علمی مدرسه لرمنز هر حالده هر یرده
هر جهته بزم اداره ده بزم اختیارده اولق البته ضروردر .

حقانیتلی قناعتلی طلبلری اولق اوزره ، روسیه مسلمانلری بونی عرض ايدر
ایدی . بوندن سوگرده البته هر وقت طلب ايدر ،

(۵۰) اسلام بالالرینی مطلوب هم معقول صورتده تربیه ایتمک تربیه
ایتدرمک روسیه ده بلکه هر یرده غایت آغر ایدی . شو کون ایندی ده ازباده
آغر اولدی . آغر لغی نسبتنده اهمیتی ده قات قات آرتدی .

مکتب مدرسه مسئله لرنده بوتون قوتله سعی ایتمک ملتگده نظارتگده هم ده همه روحانیلرکده شو کون ایندی بویوک وظیفه لیدر بلکه نظارتگ شو کون یالکز بروضیفه سی، یالکز شو وظیفه سی قالدی دیسه کده، طوغری اولور . (۵۱) شو کون بزم بلکه بوتون اهل اسلامک ایکی ضرور حاجتی واردر : (۱) مدنیت دنیاسینک بوتون علوملی فنونلری صناعاتلری هنرلری ، (۲) اسلامیتک علوم ادیبه سی علوم دینه سی .

اولگی ضرورت اولگی حاجت مدنیت دنیاسینک مکتبلرنده البته بولنور . مدنیت مکتبلرینک قاپولری ده اسلام بالالرینه بوندن صوک بلکه هر وقت هر یرده آچیق اولور آچیق قالور . لکن اسلامیتک علوم ادیبه سی علوم دینه سی مدنیت مکتبلرینک هیچ برنده یوق ایدی، بوندن صوگرده بولونماز ؛ شو کون تورکیه ده ده تورکستان ده ده عربستان ده ده بولونماز . اجتهاد ایدر ایسه ک ، یولیه حرکت ایدر ایسه ک ، اسلامیتک بوتون علوم ادیبه سی بوتون علوم دینه سی یالکز اسلام دنیاسنده ، اوزمزه یالکز روسیه ده بولونور (؟) (۵۲) اسلام علوم ادیبه لرینی ممکن یوللرگ هر بزیله نشر ایتمک اوچون ، روسیه ده اهل عامدن شو کون فدائی بر هیئت علمیه تشکیل قیلنور . اوزینک رغبتیه اوزینک همتیه بوتون زحمتلری التزام ایده چک شو فدائی هیئت علمیه علوم ادیبه علوم دینه تدریساتیه مشغول اولوب ؛ علوم ادیبه علوم دینه راغبلرینه معاملره اماملره خطیبلره مجاناً خالصاً لوجه الله علوم ادیبه علوم دینه درس لرینی ویرور .

مدرسه بنالری حاجت توگل ، جامعلرک بری کافیدر ؛ یاکی پروغراملر حاجت توگل ، اولگی عصرلرک درس لری کبی فن تمام ایتمک اصوللری دها زیاده مفید اولاییلور .

(۵۳) مدنیت دنیاسینک علوم فنون صنائع مکتبلرنده ملت بالالرینی تربیه ایتدروب ، اقتصاد عمللرینه حیات یوللرینه دولت اداره لرینه ملت بالالرینی

حاضر له مك خصوصلر نده لازم اولاقق تدبيرلر ك هر برينه شو فدائى هيئت عاميه شو كون بلا تاخير سلوك ايدر، ملي اجتماعى ادبى ترقياتمز حركتلر نده بزه لازم اولاقق ادب عسكرينى بوتون ملتك قوتيله بوتون ملتك اعانه سيله، شو هيئت عاميه تشكيل ايدر.

سياسى فتوحات اوچون حرب عسكرى بزه، روسيه مسلمانلرينه شو كون بلكه حاجت توگلدلر، لکن ادبى فتوحات اوچون ادب عسكرى بزه شو كون البته ضرورى بر حاجتدر.

(٥٤) مکتب مدرسه مسئلهسى، معلم معلملر مسئلهسى شو كون ايندى فوق الغايه بويوك همده غايت آغر بر مسئله اولدى. مکتب مدرسه لرك پروغرا- ملرى حقنده بر آرز ايسهده اختيارمز وار ايدى. بوگون ايندى قالمادى. معلم معلملرمزى حاضر له مك اوچون، اماملرمزى خطيبلرمزى مدرسه لرمزى حاضر له مك اوچون، مدرسه لرمز وار ايدى. شو كون همهمسى قاپاندى.

مدنيت مکتبلر نده كليهلر نده بالالرمزى تربيه ايتيه طورور ايسهك، علوم ادبيه علوم اسلاميه بر هيئت عاميه همتهيله نشر قيلنه طورور ايسه، ملي دينى احتياجاتمز بر نيچه سنه ايجنده تايمين قيلنه باشلانور ايدى. گوزل مکتب، گوزل ادبيات، گوزل تربيه، گوزل دين بزه لازم ايسه، شو يوللرده اجتهاد ايتمك البته لازم اولور؛ ضرور اولور.

شو ماده لرده بيان قيلنمش تدبيرلر - شو كون هم ممکن هم اك مفيد تدبيرلردر. (٥٥) مدنيت دنيا سينك مکتبلر نده بالالرمزى تربيه ايتمك مسئله سينك مناسبتهيله شو بويوك مجلسده مذاکره سى ضرور غايت بويوك بر مسئله واردر. يات خلقك بويوك مکتبلر نده قوتلى محيطلر نده تربيه لرينى تکميل ايتوچى گوزل قزلرمزك بعضلرى صوك كونلرده اسلام عائلهلر ندين قاچوب، يات عائلهلر ك برينه کيتدى. اسلام عائلهلر ندين ملتك خانه سندن گوزل بر نيچه طوتاش غائب اولدى.

شو حال بر جهتدن غایت بویوک ضائعادر، بر جهتدن مدنیت مکتبلرنده بالالرینی تربیه وظیفه لرندن آتالارینی آنالرینی تمام اور کوتوب، مدنیت مکتبلرنده بالالریک تربیه لرینه غایت بویوک بر مانعدر .

ملتک حیات ادیبه سنده بویله بویوک تراگه دیه لر، فاجعه لر خلق نظرنده ملی مکتبلریک اهمیتلرینی قات قات زیاده ایتدی ایندی . لکن بویله منفور فاجعه لریک سبیلرینی تامیله یالکز مکتب تربیه لرنده آرامق هر وقت طوغری اولماز . بلکه عائله حیانتده، عائله تربیه سنده، اجتماعی احوالزک فناغنده، اجتماعی ادبک دونلگنده، ملی مکتب یوقلغنده آرامق کورمک دها زیاده طوغری اولاییلور .

ادبی دینی احوالزک باشقه جهتلرینه ده نظر ایدر ایسه ک، حال شویله در، یاخود دها زیاده فنادر: مثلاً، ره وولوتسیه باشلاندى، غایت قوتلی آگیتاسیه هر یرده طارالدى . ملتک یاش بالالری، معلم معلمه لری یاتلریک دعوتلرینه تقلید ایتوب، باشقه یوللره کیتوب، خلق کوزنده معلم معلمه لر متهم اولدی؛ ایکی آرده غایت بویوک تنافر حاصل اولوب؛ خلق معلملردن معلمه لردن؛ معلم معلمه لر خلقدن تمام بیزدی . شو حالدن خلق غایت بویوک ضرر کوردی . بویله فاجعه لریک البته سبیلری واردر . سبیلریک همه سی توگل ایسه ده، بعضلری بلکه اک بویوکلری البته اوزمزه در . بوگا کوره، بویله فاجعه لریک سبیلرینی مدنیت مکتبلرنده کورمک مدنیت مکتبلرندن نفرت ایتمک البته طوغری اولماز .

بویله فاجعه لردن نجات چاره سی وار ایسه، یالکز عائله تربیه سیدر .
 (۵۶) مکتب کتابلرینی علم حال کتابلرینی اخلاق کتابلرینی تاریخ مقدس کتابلرینی دینیله نظارتیله برابر هیئت علمیه اصلاح ایدر .
 اسلامیت دنیاسینک ادبی اجتماعی دینی حاللرینی اصلاح تدبیرلری آره سنده شو تدبیر اک باش تدبیردر . بایتاق سنه لره محتاج اولاچق شو تدبیر شو وظیفه شو کون باشلانور .

- (۵۷) سواد، ادب، هنر تعلیمی مجانا اولوب، مجبوری اولور. قابلیتیرینه کوره، زمانک ملتک حاجتیرینه کوره؛ بالالرک هر برینی تربیه البته فرضدر.
- (۵۸) ملت بالالیرینی تربیه اوچون لازم اولاقق سرمایه - اسلامیت حکمینه کوره - ملتک اک اولگی اک مفید اک برکتلی وظیفه سیدر.
- (۵۹) مکتب مدرسه لره مسجدره تربیه یورتلیرینه - عمومیتله خیر مقصد - لرک هر برینه - اهل اسلامک همتلرندن هر برده اعانه طویلانور.
- (۶۰) دینی ملی ادبی احتیاجلرک هر بری ملتک اوزینک سرمایه سیله تأمین قیلنور.
- (۶۱) معارف یوللیرینه مخصوص سرمایه لری مخصوص حصه لری ملتک افرا - دی اوزرینه ملت مجلسی یاخود دینییه نظارتی صالا بیلور ایسه ده، تأمیناتک اکثری وقتینه قدر ملتک همتینه ملتک اختیارینه حواله قیلنور.
- (۶۲) ملت یتیم لیرینی انقلاب فقیرلیرینک بالالیرینی مدنیت مکتبلرنده تربیه ایتمک کبی مهم حاجت لری اداره ایته بیله چک سرمایه تشکیلی حقنده حرب بایلیرینک همتلیرینه اوفاندوه سی ده دینییه نظارتی ده مراجعت ایدر.
- (۶۳) ملت سرمایه سی متعدد منبعلردن حاصل اولا بیلور: (۱) اسلام وقف لری، (۲) مسلمانلرک وصیت لری، (۳) عشر زکات کبی صدقه لردن مالکلرک اختیار بیله افراز قیلنه چق حصه لر، (۴) نکاح ساعتلرنده ایکی طرفدن ملت خزینه سینه تقدیم قیلنه چق هدیه لر، عقد هدیه لری، (۵) اسلام دفترلر - ینه قید قیلنمق اوچون ولادت هدیه لری، (۶) اسلام ده مؤکد صورت ده مسنون نسیکه هدیه لری.
- بوتون مسلمانلرک حسن رضالریله تقدیم قیلنه چق منبعلر هر وقت بولنور. ملتک مهم حاجت لیرینه وفا ایته چک سرمایه فوندی هر حالده آسان طریقله تشکیل قیلنه بیلور.

(۶۴) روحانیلرک، محله خادملیرنک، اماملرک مؤذنلرک تأمیناتی محله
 ذمه‌سندده اولوب؛ دینییه نظارتک تأمیناتی ده بوتون ملت همتیله اولور .

(۶۵) حرب یتیملرینه ملت اوزی ده تربیه یورتلری تأسیس ایدر .

(۶۶) یاقینلری مرییلری یوق حرب یتیملرینک حاللرندن محله روحانیلری
 هر یرده هر وقت خبردار اولوب؛ یا حکومتک یا ملتک تربیه یورتلرینه
 اورونلاشدورور .

(۶۷) یتیملرک نسلرینی دینلرینی ضائع ایتمه‌مک اوچون، یتیملرک
 نسلری اسملری دفترلرده قید قیلنوب؛ نسلری اسملری یاشلری تربیه یورتلری
 دینییه نظارتینه‌ده اعلان قیلنوب، ایتمام دفترینه قید قیلنور .

(۶۸) اسلام تورک بالالرینی ملی دینی تربیه‌دن محروم ایتمه‌مک اوچون،
 ایتمام تربیه یورتلرینه مسلمان مدیرلر مسلمان مرییلر معلملر تعیین قیلنور .

شارع ستلرینی حدیثلرینی حفظ وظیفه لرنده تبلیغ وظیفه لرنده؛ امتک فقیهلری شریعت اسلامیة قانونلرینی حکملرینی تدوین وظیفه لرنده اجتهاد وظیفه لرنده تمامیه کمالیه معصوم چیقدی. تاریخ شو حقیقتی تمام تصدیق ایتدی.

(۷۳) قرآن کریمک قطعی نوصولرینه کوره، اسلامیت غالبدر، تاقیامت باقیدر، شریعت اسلامیة دائمدر. اسلامیتی حفظ ایده چک جنود الاهیة دن بری امتک هیئت کلیه سیدر. حفظ شریعت وظیفه لرنده ده امت اسلامیة معصومدر.

(۷۴) امت اسلامیة هیئت کلیه سیله شارع کبیر علیه الصلاة والسلام حضلرینه خلیفه اولوب؛ شارع حضرتلرینک بوتون وظیفه لرنده بوتون حقوقلرینه تمامیه وارث اولمق شریفیه، اجتهاد حقوقلرینه ده تشریح حقوقلرینه ده تمامیه البته مالگ اولور.

رسالتک عمومیتنه کوره ده، امتک شرفینه کوره ده، قرآن کریمک معجزه- لکینه کوره ده، شو فصلک شو آلتی ماده سی اسلام عقیده سی اولمق اوزره شو کون البته قبول قیلنور، قبول قیلنمق البته لازمدر. بویله اولماز ایسه، انسانلرک اک مهم اک اساسلی حقوقلرندن اهل اسلامک تمام محرومیتی لازم اولور ایدی. بوگا کوره،

(۷۵) تشریح قوفی بوتون کمالیه تشریح حقوقلری بوتون فروعاتیله امت اسلامیة ده البته واردر،

شوفصلک شوماده لری "شریعت اساسلری" اسملی رساله ده ده بیان قیلندی.

(۷۶) اهل اسلامک هر برینه فکر حریتی تأمین قیلنور؛ اهل آدملرک هر برینه اجتهاد حق ده تسلیم قیلنور. لکن تشریح حق، یعنی اجتماعی سیاسی مدنی دینی مسئله لرده دستور اولاییله چک قانونلری وضع ایتمک حق یالکز اجماع اهلینه، هیئت اجماعیه اقتدارینه هیئت اجماعیه معرفتینه تخصیص قیلنور. شوماده ده اوچ جمله واردر. جمله لرک هر بری غایت اهمیتلی بر اساسدر.

شو کونگی سیاسی اسارتدن اسلامیت دنیاسینک نجائی اوچون ده ، شو اساسلرک هر بری بر مقدمه در ؛ مدنی ملتله آره سنده بوتون اهل اسلامک عزتی هم مدنیق اوچون ده ، شو اساسلرک هر بری ضروری شرطدر ، تقلید بلیه سندن مذهب اختلافندن شریعتک نجائی اوچون ده ، شو اساسلرک هر بری ضروری بروسيله در .

(۷۷) فکر ، عقل هر خصوص ده هر وقت حر در .

(۷۸) اهل آدملرک هر برنده اجتهاد حقی واردر .

(۷۹) تشریح حقوقلری اجماع اهلینه مخصوصدر .

(۸۰) بوتون عصورک خزینه لری بوتون ملتلهک میراثلری بوتون شریعتلرک خلاصه سی اسلامیت تعلیملرنده تامیله مندرج اولوب ؛ اسلامیتک بوتون تعلیملری شو کون بزم قلبزده محفوظدر ، بزم المزده حاضردر .

شو ماده قرآن کریمک اسلامک حرمتینه شرفینه مناسب بر حماسه ادبیه در . معنی جهتيله قرآن کریمک آیت کریمه لرنه تمام موافقدر . اجماعی بر دوا اولمق اوزره ، بوتون اهل اسلامک قلبلرنه دماغلرنه آشیلانور ایسه ، تربیه قوتيله ملت بالالرنه تلقین قیلنور ایسه ، بویوک فائده ویرور ، اسلام بالالرنه روح ویرور .

اوزلرنک شریعتلرنه قرآن کریمک آیت کریمه لرنه شارع حکیم علیه الصلاة والسلام جضرتلرنک سنتلرنه اهل اسلامک نظری غایت طاردر . بوکا مقابله بل بر حماسه ادبیه اولمق وزره شوماده درج قیلندی .

شوماده ، بلا شبهه ، حقدر . امتک مساهله سیله ، فرض ایده یک ، شو بویوک شرف شو کون امت ده یوق ایسه ده ، حاصل ایتیمک تحقیق ایتیمک بوندن صوک البته هر حال ده ممکندر . مهمدر هم ضروردر .

اسلامیت دنیاسی حقنده شو کونگی بویوک عمومی انقلابک بویوک برکه سی گوزل نتیجه سی شو اولور ایدی .

۸۱) قرآن کریمک آیت کریمه لرینی شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک همه سنت نبویه لرینی، صحابیلرک تابعیلرک مجتهدلرک همه اجتهاد - لرینی، اولگی ملتلرک همه قانونلرینی، اولگی دینلرک همه شریعتلرینی، شو کونگی مدنیتک بوتون حقلرینی نظاملرینی علوم اجتماعیه لرینی تاممیله احاطه ایتوب؛ حیاتک تجر به سیله، اجتماعی تاریخک شهادتیه، عقلک دلاتیه، زمانک ده طلبیه عمل ایته طورور ایسه ک، اسلامک شریعت اجتماعیه سی بوتون قوتیه بوتون کمالیه مدنیت دنیاسینه ظاهر اولور.

امت اسلامیه شو یول ده حرکت ایدر ایسه، انسانیتک مدنیتک بوتون حاجتلرینه اسلامیتک تمام وفاسی البته ظاهر اولور؛ فقه اسلامدن عاجزلک ذلتی ده زائل اولوب؛ معجزلک شرفی ده البته ثابت اولور؛ مسلمانلرک صلا - حلرینه ترقیاتلرینه مانع اولمق تهمتلرندن ده اسلامیت تمام پاک قالور ایدی.

۸۲) اصول کتابلرنده تفصیلاتیه بیان قیلنمش اون دورت اصول اوستینه، تاریخ شهادتی، حیات تجر به سی، عقلک دلاتی، اجتماعک حاجتی، زمانک ده طلبی تشریح ده دلیل اولمق اوزره معتبر اولور

قواعد فقهیه اسملی کتابک مقدمه سنده اصول کلیه فصلنده اون دورت اصول بیان قیلنمشدر. شریعت اساسلری اسملی کتاب ده (۶۴-۷۲) صحیفه - لرده شو ماده لره دائر اوزون بیان واردر.

۸۳) اهل اسلامک ملی اجتماعی سیاسی دینی ادبی اقتصادی احتیاجلرینی مذاکره ایتوب، زمان مکان حیات اظهار ایته بیله چک ادبی اجتماعی سیاسی دینی مسئله لرینی اساس جهتیه حل ایتمک اوچون؛ مناسب بر وقت ده شهر - لرک برنده هر سنه لا اقل بر دفعه عالماشوراسی، یعنی: تعلیم هم علوم اشرلرنده خدمتلری مهارتلری معلوم عالمردن، جماعت اشرلرنده اجتهادلری امانتلری همتلری معلوم آدملردن مولف بر هیئت حاجت زمانلرده معین وقتلرده دعوت قیلنور. ملتک زمانک مکانک خصوصیتلرینه کوره، اسلام حکملری تعیین

قیلنوب، مسئله لرینه کوره، حجتلرینه کوره، چاره لری ده تدبیرلری ده تعیین قیلنور.

۸۴) علما شوراسینک بوتون قرارلری همه مسلمانلره اعلان قیلنوب؛ ملتک افکار عمومی ده اعتبار قیلنور.

۸۵) بره رسنه فاصله ایله اوچ شوراده تکرار قیلنوب، قبول تأکید قیلنمش هر بر قرار بوتون روسیه مسلمانلرینه ده دینیہ نظارتینده عمل دستوری اولور.

۸۶) شو طریقله قبول قیلنمش هر بر قرار - تام معناسیله امتک اجماعیدر.

۸۷) اجماع - دلیل توگل، بلکه بویوک بر قوتدر. قرارک نفوذینی ایجاب ایدر. اکثریت کافیدر، واحدک یا خود اقلیتک مخالفی ضرر اولماز. اجماع - مصلحتلره تابع اولمق جهتیله قانون کی عمومی کسب ایدر؛ لکن زمانک مکانک اختلافلرینه کوره، هیچ بر وقت ابدیت کسب ایتمز. بر مکا- نک بر زمانک اجماعی باشقه لرینه ده دلیل اولماز. اهت اسلامیہ معصوم ایسه ده، دلیل اولماق جهتیله، اجماع ده عصمت شرط اولماز.

۸۸) اجماع قرار یله هیئت عامیه معرفتیله اجتهاد یله شریعت اسلامیہ احکام عدلیه سی، احکام عائله مجله سی تدوین قیلنوب؛ دینی مدرسه لرده تدریس قیلنور؛ مسلمانلرک حیاتلرینه ده اساس اولور؛ روحانیلره ده رهبر اولور؛ دینی محکمه لرده دستور اولور.

۸۹) انسانیت دنیاسنده اسلامیت رواجینه، سیاست میدانلرنده مسلمانلرک عزتلرینه استقلاللرینه دائر مسئله لر هم تدبیرلر حقتده علما شوراسی ده دینیہ نظارتی ده شو کونگی اوفاندوسی ده اسلام مملکتلرینه ممکن یوللرک هر بر یله مراجعت ایتمز؛ اسلام مملکتلرینک برنده ظاهر اولاییله چک حرکتلرک هر برینه روسیه مسلمانلری ده هر وقت هر جهته اشتراک ایدر.

اهل اسلامك تعارفلىرى

عائد مادەلەر

۹۰) سانلىرى كۆپ ، لسانلىرى جنسلىرى طبيعتلىرى عادىلىرى مختلف اسلام دىيىسى اوزىنىڭ حالدىن اوزى تاممىلە غافلدر . اسلام مملكتلىرىنىڭ اقتصادى اجتماعى دىنى ادبى سىياسى تارىخى حاللىرىدىن مۇمكىن قىلىپ خىبرىدار اولمىق مۇمىنلىك ھەر بىرىنى شۇ كۈن ايندى البتە لازىمدر . بوڭا كۆرە ،

۹۱) شۇ كۈنگى اهل اسلامك اقتصادى اجتماعى سىياسى دىنى ادبى حاللىرىنى دائىر اهل اسلام قاموسى تاليف قىلىنور ، روسىيە مىسلىنلىرىنىڭ دە احوال اجتماعى عىللىرىنى دائىر بر قاموس ، روسىيە مىسلىنلىرىنىڭ قاموسى تاليف قىلىنور . شۇ ايكى قاموس ھم درس كىتابى اولوب ، ھم مطالعە كىتابى اولوب ، اسلام دىياسىنىدە بويوك بر تعارف شۇ طرىقلە البتە حاصل اولايلى بويىلە بر تعارف اسلام مىلتلىرىنىڭ ترقىياتلىرىنى غايىت بويوك فائىدەلەر وىرە بىلور . اسلام دىياسىنىڭ غايىت بويوك قوتىنى شۇ كۈن اساس اولور ايدى .

اسلام قاموسى باش دە مختصر ھم مجمل اولور ايسە دە ، كافىدر . روسىيە مىسلىنلىرىنىڭ قاموسى محملە اماملىرىنىڭ مەكتەب مىسلىنلىرىنىڭ اشتراكىلە ، نظارتك دە اجتهادىلە ، مەدىنىت دىياسىنىڭ جموعەلىرىدىن كىتابلىرىدىن استفادە بويىلە تاليف قىلىنە بىلور .

۹۲) تورك قىبىللىرى اسلامىتىك بويوك بر عنصرىدر . اسلامىتىك شوكتى عزىتى ، شۇ كۈنگى انقلاب طوفانلىرىدە اسلامىتىك نىجاتى بلكە تورك قوتىلە

تأمین هم تأیید قیلنور . اسلام مملکتلرینک تعارفلی تورک قبیلهلرینک تعار-
فلرینه ده یول آچار .

(۹۳) تعارف مقصدی یولنده ممکن یوللرک هر بریله سعی ایدر ایسه ک ،
تورک قبیلهلرینک لسانلری ده ادبیاتلری ده احیا قیلنور ایدی . تورک قبیله-
لری آره سنده اسلامیتک انتشارینه ده یول آچولور ایدی . میسیونرلرک فساد-
لرینی ده فتنه لرینی ده باغلامق البته ممکن اولور ایدی .

(۹۴) کاشغار هم چین مسلمانلرینی دینی هم اجتماعی خسته لکدن آزاد ایتمک
اوچون ، تورکیه هم روسیه مسلمانلری طرفندن معلم معلملر طیب طیبیلر
کوندوره طور مق شو کون البته ضرور در . تورکیه حکومتینه ده روسیه مسلما-
نلرینه ده دینیله نظارتینه ده البته ضرور در .

سزک بزم شو مهم وظیفه لر میزى غرب جمعیتلری غرب میسیونرلری شو
کون کامل جدیدله هر طرفه ایفا ایدیورلر .

اهل اسلامک اتحادینه

دائر مادهلر

(۹۵) مقدس مادی بر حرم الاهی اولمق صفتیله کعبه ، معنوی بویوک بر
قوت اولمق شرفیله اسلامیت ، کلی بر شریعت قوتلی بر جبل متین اولمق
برکه سیله قران کریم - شو بویوک مقدس اوچ قوت - بوتون بر یوزینک
مسلمانلرینی ربط ایتوب . بوتون مسلمانلری بر عائله کی توحید ایدر .

(۹۶) بوتون اسلامیت بر امتدر . اسلام - بوتون اهل اسلامک قبلرینی
توحید ایدر ، تألیف ایدر . اسلامیت ده مذاهب مختلف اولا بیلور . اسلامیت
مبدأ وجودی - موجودی توحید ایدر ایسه ده ، فکرلرک مبدألرینی توحید

ایتمز . اسلامیت ده یالکڑ قلب برلگی معتبر در . افکار - نه قدر مختلف اولور ایسه ده ، اولور . قلب برلگی اسلامک اک بویوک اساسیدر .

(۹۷) مقدس برقبله جهتینه ، مسجد حرام شطرنه توجه ایتوچی بوتون مذاهب - اسلامیت مستویه سنده طویلانوب ، قلب برلگی قوتیله مشترک بر مقصد جهتینه یونه لور .

(۹۸) اسلام ملتلی - آناری امهات المؤمنین ، آناری شارح حکیم محمد علیه الصلاة والسلام حضرتلری اولق شریفله ، بیت الله ایچنده بیت الله حولنده طویلانمش بویوک بر عائله در .

النبي اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم .

(۹۹) دین قارندشلگی قان قارندشلگی قدر یا خود دها زیاده معتبر در .

قل ان کان آباؤکم - آیت کریمه سی - سورة التوبه ده گی آیت کریمه بوکا

شاهد در .

(۱۰۰) بویوک عائله اعضالرینک متقابل حقوقلری حرمتلری قان

قارندشلرینک حقوقلری قدر یا خود دها زیاده معتبر اولوب ؛ قران کریم او بویوک عائله ده عادل بر امام اولق قوتیله امامت محرابنده ریاست منبرنده قائمدر .

(۱۰۱) بویله مفید معقول هم قوتلی اتحاد - عالم اسلامیت ده بولونمق البته

لازمدر . وار ایدی . وار در . شو کون بر تقدیر یوق ایسه ، بوندن صوک البته بولونور .

(۱۰۲) بویله بر اتحاد جهانگیرلک اوچون توگل ، باشقه ملتلی تسخیر

اوچون ده توگل ، بلکه اسلام ملتلرینک مصلحتلری اوچون ، اسارتدن نجاتلری اوچوندر . بوکا کوره ،

(۱۰۳) بوتون انسانلرک بوتون ملتلرک بوتون دینلرک بلکه بوتون

صنفلرک همه حقوقلرینی همه حرمتلرینی هر جهتله هر یرده هر وقت قبول ایتوب ، تصدیق ایتوب ؛ بر یوزینک همه مسلمانلرینی اتحاد لوالرینه دعوت ایدرز .

مدنی ملتلك هر برینه ده، قوتلی دولتلك هر برینه ده، اجتماعی پارتیه- لرك رهبرلرینه ده، شو کونگی قومونستلك بویوکلرینه ده شو دعوتیزی، حریت لسانیه جسارت قلبیه، عرض ایدرز.

بوتون دنیا پر وله تاریخیه سی برله شوب، استیلا یوللر نده حرکت ایده بیلور ایسه، بوتون بر یوزینک مسلمانی ده برله شوب، نجات یوللر نده البته حرکت ایده بیلور. اسلامیتک همده شرقک مصلحتلرینه سبب اولاجق اتحاد اسلام مسئله سی تأمین قیلنما دقچه، بر یوزنده عمومی انقلاب دعوالری بوش برلاف اولوب قالور.

۱۰۴) برله شگز بوتون یرک اسلاملری!

۱۰۵) واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا.

۱۰۶) اسلام ملتلرینک همه سی اسلام لوالرینک کوله گه لرینه طویلانور ایسه ده، اسلامیت جامعیه سی بوتون اسلام ملتلرینی برله شدره چک اولور ایسه ده، اسلام ملتلرینک اسلام مملکتلرینک هر بری مستقل اولا بیلور؛ اسلام جامعیه سی ملتلك همه سیله دوست اولا بیلور؛ باشقه ملتلك دولتلر نده جمهوریتلر نده مسلمانی لرك هر بری اعضا اولا بیلور.

۱۰۷) باکو کبی تاشکند کبی مهم مرکز لرك برنده روسیه مسلمانلرینک ندوه سی شو یاقین آیلرک برنده دعوت قیلنور. سیاست مسئله لرینه شرق مسئله لرینه عائد شو کونگی حرکتلر ده عمومی بریلان ترتیب قیلنور. اسلام ملتلرینک هر برینک شو کونگی وظیفه لریده آچیق تعیین قیلنور.

خلافت اسلامیه مسئله سی.

۱۰۸) خلافت: بوتون جامعه اسلامیه ده بر، سیاسی، دنیوی، اک بویوک بر ریاست عمومیه در. دولتک عزتینه، ملتک مصلحتلرینه، وطنک مملکتک

عمر اینده نظر ایدر ، شریعتک هم قانونلرک همه حکملرینی تنفیذ ایتوب ، امتک عدالتک دوامینه خدمت ایدر .

(١٠٩) خلافت : فردک ریاستی توگل . فردک استبدادی ، فردک مونارخلگی توگل ، بلکه امتک ریاستیدر ، امتک استقلالیدر . خلافت - استیلا دولتی توگل فتوحات دولتی توگل ، بلکه اسلامیتی حافظ ، مسلمانلرک صلاحلرینه استیقلاللرینه ناظر دولتدر .

(١١٠) بویله بر ریاست قوتک شوکتک اهلیتک وجودینه توقف ایدر ؛ فردلرک قبیلهلرک خصوصیتلرینه هیچ بر صورتله البته باغلاماز . بوگا کوره ، (١١١) خلافت اسلامیه ده قریشیک ابدی اولمق اوزه البته شرط اولماز ؛ شرط توگلدر .

اسلامیتک اولگی عصر لرنده قریشک قوتینه کوره ، عصیتنه کوره ، قریشک هر جهتله اهلیتنه کوره ، خلافت او وقت قریشیلرک حقی ایدی .

(١١٢) بویله بویوک بر شرف - خلافت اسلامیه شرفی - شو کون اسلام دولترلرینک اک بویوگینه ، مکه مدینه مسجد اقصی صاحبی تورکیه دولتینه ، شو کونگی محاربه جبههلرنده خصوصاً چاناق قلعه سینک محافظه سنده بویوک قونی ، همده سیاست میدانلرنده بویوک اهلیتی آچیق اثبات قیلنمش تورکیه ملتینه یالکز تورکیه دولت علیه سینه شو کون تسلیم قیلنه بیلور . بوگا کوره ،

(١١٣) بوتون اهل اسلامک قبلرینه عقیده لرینه ترجمان هم لسان اولمق صفتیله ، روسیه مسلمانلری ، عالملر شوراسی ، اوفاندهوسی خلافت اسلامیه حقوقلرینی شو کونگی تورکیه دولتینه شو کونگی قوه ملیه رهبرلرینه تامامیله تسلیم ایدر ، اعتراف ایدر .

(١١٤) بویوک ملت مجلسی النده تورکیه حکومتی النده تورکیه سلطانی النده خلافت اسلامیه حقوقی شو کون مقدس بر حقوقدر . مقدس خلافتی هر نوع تعدیدن اولابیله چک هر احتمالدن حمایه ایتمک بوتون مسلمانلرک شو کون بویوک وظیفهلریدر ، قطعی بر فریضهلریدر . بوگا کوره ده ،

۱۱۵) شو کونگی آئاتته معاهدسی وهرسای سهور معاهدهلری بوتون انسانیت دنیاسینه ، خصوصاً بر یوزینک همه مسلمانلرینه بویوک بر تحقیر اولمق جهتیلهده ، روسیه مسلمانلری معاهده شروطلرینه بویوک بر نفرتله اعتراض ایدر .

۱۱۶) تور کلرک شو کونگی حرکت ملیهلرینی ، اسلامیت یولنده شرق نجافی یولنده سعیلرینی روسیه مسلمانلری تصویت ایدر ، تحسین ایدر .

۱۱۷) طلب قیلنه چق اعانهلرک هر برینه هر نوعینه روسیه مسلمانلری بوندن صوک البته عجله ایدر .

۱۱۸) تورکیه مشیخت اسلامیهسی مخصوص بر هیئت فقهیه معرفتیله شو کتابک تدوین شریعت فصلنده بیان قیلنمش اصول اوزرنده ، شریعت اسلامیه مجلسی تدوین ایتوب ، دولتک قانونلرینه ملتک حیات اجماعیه حیات اقتصادیله لرینه اساس ایدر . بوتون بر یوزینک مسلمانلرینهده نشر ایتوب ، تبلیغ ایتوب ؛ اهل اسلامک قبلرینه نفوذ ایدر ؛ اهل اسلامک احتراملرینی محبتلرینی تأمین ایدر . خلافت اسلامیه قدسیتهده ، بوتون اهل اسلام قلبنده خلاقنک حرمتی ده یالگنر شو تدبیر بر کهسندنه تأمین قیلنور .

۱۱۹) تورکیه حکومتی همه اهل اسلامک اشتراکیله اعانه سیله ایکی حرمی - کعبه ، مسجد حرام ، مکه ، مشاعر مقدسه ، مدینه ، روضه سعادت غایت بویوک حرمتلرینه قدسیتلرینه تمام مناسب بر درجهده تعمیر ایدر . تیمور یوللرینهده تمام تأمین ایتوب ، بادیه بدویلرینک وحشتلرینی ده تمام قطع ایدر .

۱۲۰) بیت الله هر نمازده همه اهل اسلامک قبله سیدر . هر حج ده بوتون اهل اسلامک مرجعیدر ، مقدس مرکزیدر . شارع حکیم علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک غایت بویوک تدبیریه فرض قیلنمش حج موسملری اهل اسلامک دینی ادبی اقتصادی اجماعی سیاسی حاللرینی اصلاح وظیفهلرنده غایت قوتلی غایت حکمتلی بر وسیلهدر . عالم اسلامیتک شو کونگی رادیئوتله غرافی - کعبهدر ، عرفات منا اجماعلرینک خطبهلریدر . بوگا کوره ،

(١٢١) حج يوللرينى تمام تسهيل ايتمك ، حاجيلرك راحتلرينى حر -
متلرينى تمام تأمين ايتمك ، عبادتلك بويوك حرمتلرينى محافظه ملاحظه سييله
حج مناسكته انتظام و برمك ، هر موسم اوچون مخصوص بر نظام ترتيب ايتمك
البتة ضروردر .

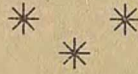
توركيه حكومتى - بويوك ملت مجلسى هم دينى هم سياسى شو بويوك وظيفه -
لرينى كمال اهتمامله ايفا ايدرلر . انشاء الله .

(١٢٢) شو كون بر يوزنده مدنيت دنياسنده عدالت اقتصاديه يوقدر .
اقليت هر برده هر وقت سفاهت مفرطه ايچنده ؛ اكثريت هر وقت هر برده
مدهش سفالت جهنملرنده عمر ايدر . شو كون مدنيت دنياسى احوال اقتصاديه
احوال اجتماعيه جهتيله بويوك بحرانلر ايچنده ، بويوك انقلابلر عرفه سنده
در . اسلام ملتلرينك ده اكثريت پروله تاريدر . مهدندن قبرينه قدر سفالت
ايچنده كون كورور . غير مطلوب شويله احوالك سبيلرى البتة طبيعى توگل ،
بلكه اجتماعيدر . شو حاللرى ده بوتون سبيلرينى ده رفع ايتمك البتة ممكندر ،
البتة مطلوبدر . آنا رشيستلر ، اجتماعى اشتراكى پارتيلر - شويله احوالك
هر برينى اسكى شريعتلر ده اسناد ايتوب ؛ اولگى اسكى شريعتلك هر برينى
بلا استثنارفع ايتمك هواسيله ابطال ايتمك هوسيله سعى ايدرلر . غايت
بويوك اهميتلى شو احوال حضورنده لاقيد قالب ، راضى اولوب سكوتلرينه
اسلام رهبرلرينك عذرلرى يوق ايسه ده ، عقيدهلرينه كوره سفيلى خلقك ضرور -
رتلرينه كوره حركتلرنده پارتته آدملى البتة معذوردر . شريعت اسلاميه
حملهسى اسلام اصوللرينه موافق تدبير آرامق زحمتلرينى شو كون التزام ايتمز -
لرسه ، باشقه منبعلردن تدبير آرامق حركتلرنده اسلام عملهسى ده اسلام
پروله تاريخهسى ده يارين البتة معذور اولور ؛ قران كريم شريعتى برينه - قايتال
توراتى يا خود آنا رشى انجيللرى قائم اولور .

بوگا كوره ، عمله لرك حقوقلرينى حرمتلرينى راحتلرينى اسلام اصوللرينه موافق تدابير قوتيله تايمين يولنده ، بويوك ملت مجلسينك مشيخت اسلاميه سى هيئت عدليه سى اسلام مملكتلرينك هيئت فقهيه لرى اسلام قانونلرينى تدوين ايتوب ؛ خلافت اسلاميه هر خصوص ده صديق فاروق حضرتلرينك سياستلر- ينه ستلرينه اقتدا ايدر . - او وقت خلافت اولور ، خلافت اسلاميه مدنيت نمونه سى اولور ؛ قران كريم حرمى ، اسلام محبتى او وقت بوتون انسانلرك قلبلرينه نفوذ ايدر ، رسوخ بولور .

TURK TAB

مخاربه حاللرينه دائر ماده لر

(۱۲۳) باشقه لرك برلريني ماللريني آلمق، يا خود رقبه لريني تسخير ايتمك اوچون استيلا محاربه لري انسانلرك طبيعتلرنده هر نه قدر وار ايسه ده، انسانيت نظر نده ده اسلاميت نظر نده ده جائز توگلدنر، هيچ بر وقت جائز اولماز. لکن هجوم صورتلرنده دفاع محاربه لري، طوتقونلق بليه لرنده نجات محاربه لري - باشقه بر چاره يوقلق ضرورتينه كوره - مشروع اولور، بلکه فرض اولور. حرب دهشتلرينك حرب ضررلرينك اسارت ضررلرن دن اسارت ذلتلرن دن هر حال ده اهون اولمق جهتيله. بوگا كوره،

(۱۲۴) شو كونكي ايمپرياليزم محاربه لرينه روسيه مسلمانلري اعتراض ايدر لر ايسه ده، شرق نجات محاربه لريني استقلال محاربه لريني روسيه مسلمانلري مشروع اعلان ايدر، بلکه فرض حساب ايدر.

(۱۲۵) شرق خلقينه اسلام ملتلرينه استقلال حقوقلري تمام بالفعل تأمين قيلنما دقچه، جهادك مشروعتي جهادك فرضلفي هيچ بر صورتله ساقط اولماز، هيچ بر وقت ساقط اولماز.

اهل اسلامك عقیده سي - شو در. قران كريمك نصوص كريمه سيله محكم اولوب، ثابت اولمش حقيقت ده شو در.

(۱۲۶) قران كريمه شريعت اسلاميه ده اك ابتدا - دشمنلرك اذالرينه

صبر ایتمک، تحمل ایتمک امرلری نازل اولور ایدی. صوگره مقابله فرمانلریده نازل اولدی. لکن صبر آیت کریمه لرینی نسخ یولیه توگل ایدی.

مقابله فرمانلری آره سنده الك اول: « اذن للذين یقاتلون بانهم ظلموا وان الله على نصرهم لقدير - الذين اخرجوا من ديارهم بغير حق الا ان یقولوا ربنا الله. » آیت کریمه سی حج سوره سنده نازل اولدی.

مقابله جوازینک بر سببی شو آیت کریمه ده آچیق بیان قیلندی: توحیدی حق دیانتی قبوللرینه کوره، برلردن یورتلرندن اخراج قیلنمق ظامی مقابله جوازینه سبب اولدی.

للذين یقاتلون جمله سینک صله سنده مجهول بنیه سینک دلالتینه کوره، آیت کریمه ده معلوم بنیه سی ده یالکیز مقابله صورتلرینه محمول اولور. شو آیت کریمه ده اذن فعلی اباحه معناسنده اولاییلور؛ یا خود فاذنوا بحرب من الله کبی اعلان معناسنده اولاییلور. لکن « بانهم ظلموا » - « الذين اخرجوا من ديارهم بغير حق » جمله لرینک افاده لرینه کوره، البته یالکیز مقابله صورتلرینه مدافعه دقیقه لرینه مخصوصدر.

« وقاتلوا فی سبیل الله الذین یقاتلونکم. ولا تعتدوا. ان الله لا یحب المعتدین. » آیت کریمه سی، البقره سوره سنده.

آیه السیف - سیف آیت کریمه سی بالاتفاق شو آیت کریمه در. بوراده یالکیز دفاع محاربه سی مأمور هم مشروع اولوب؛ اعتدا - یعنی محاربه باشلامق مؤکد طریقله نهی قیلنمشدر.

شو معنی قرآن کریمه ده متعدد آیت کریمه لرده متنوع سیاق اوزرنده وقت وقت نازل اولور ایدی؛ همه آیت کریمه لرده مقصد همان بر اولور ایدی:

بادیلره ، هجوم ایتوچیلره ، تعدی ایتوچیلره مقابله ایتمک - مقاتلره مقاتله ایتمک مقابله ایتمک .

بالکتر شو قدر در . حتی براءة سوره سی ده - براءة آیت کریمه لری ده - عناد لرنده ، ظاهلرنده اذالرنده مفرط عرب مشرکلرینه خاص اولمق اوزره نازل اولدی .

براعة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين .

وقاتلوا المشركين كافة كما بقاتلونكم كافة . واعلموا ان الله مع المتقين .
جهادك ينه بر سببی شو آیت کریمه لره ، سیف آیت کریمه لره تامه آچیق بر صراحتله بیان قیلندی : دشمنلرک هجوملری تعدیلری اعتدالری مقابله جوازینه ، بلکه مقابله وجوبینه سبب اولور . دشمنلرک هجوملری اعتدالری دقیقه لرنده مقابله ایتمک مدافعه ایتمک ضرورت حکمیلله البته مشروعدر . بلکه دهها زیاده ضرر لرندن قوتولمق ضروریتله فرض اولور ، فرضدر .

«ومالکم لاتقاتلون فی سبیل الله والمستضعفین من الرجال والنساء والولدان .»

نسا سوره سنده .

اسیرلری اسارتدن تخلص ایتمک اوچون شو آیت کریمه ده قتال ایجاب قیلنمشدر . شو آیت کریمه مؤمنلرک مکده اوزلرینک قارنداشلری جوارنده قارنداشلری انده اسیرلکی حقنده ایندی ، مکده گی او کونگی اسیرلگی - شو کونگی مؤمنلرک شو کونگی اسارتلرندن زیاده تو گل ایدی . یاخود مؤمنلرک شو کونگی اسارتلری مکه مؤمنلرینک او کونگی اسارتلرندن البته دون تو گلدر . بوکا کوره ، شو کونگی نجات محاربه لری البته مشروعدر ، البته مطلوبدر ، بوتون مؤمنلره فرضدر .

« فان اعزلوکم فلم یقاتلوکم والقوا الیکم السلم فما جعل الله لکم علیهم

سبیلا » نسا سوره سنده ، مناقلر حقنده .

سلام جهتلرینه میل ایتوب، اعتزال ایدر لر ایسه، یعنی محاربه کونلرنده بیطرف قالور ایسه، مقاتله لری هیچ بر صورتله جائز اولماز، عداوتلری هر نه قدر معلوم اولور ایسه ده. اعتزال مقاتله جوازینی منع ایدر؛ بیطرف دولت اوزرینه هجوم جائز اولماز؛ بیطرف خلق اوزرینه ده هجوم ایتمک، قران کریم نوصلرینه کوره، هیچ بر صورتله جائز اولماز. امن خصوصلرنده: سلام وظیفه لرنده، صلح حقوقلرنده اسلامیتک ثباتینه اسلامک علویتنه غایت گوزل، غایت آچیق شاهددر شو آیت کریمه.

«وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر الا علی قوم بینکم و بینهم میثاق.»
آیت کریمه سی الانفال سوره سینک اخیرنده.

مظلوم ملکدن اسیرلکدن قوتولمق خصوصلرنده دین قارندشی مراجعت ایتوب نصرت طلب ایدر ایسه، نصرت ویرمک یاردم ایتمک، شو آیت کریمه امرینه کوره، البته فرض اولور، واجب اولور.

محاربه دهشتلری انقلاب طوفانلری ایچنده، قوتلی غالب دشمنلری آره سنده یالکز قالمش تور کلرک اسلام دنیا سینه شو کونگی نسبتلری شو کونگی وضعیتلری نصرت طلب ایتمکدر،

شو کونگی حرکت ملیه لرنده تور کلره تورک عسکرلرینه اسلام عسکرینه نصرت ایتمک، ممکن یوللرک هر بریله یاردم ایتمک بوتون بر یوزی مسلمانلرینک شو کون فرض وظیفه لر یدر. شو کتابک (۱۱۶-۱۱۷) ماده لرینک سندی شودر.

جهادک قتالک اوچنچی سبی ده شودر: یعنی: مظلوملرک نصرت طلبلر یدر. مظلوم یا خود ضعیف بر اسیر نصرت طلب ایدر ایسه، نصرت واجب اولور، قتال جائز اولور.

۱۲۷) میثاق حقوقلری عهد حقوقلری حقوقلرک هر برندن اوستوندر .
 میثاق حقوقلرینک عهد حقوقلرینک هر بر حقوقدن مقدملگی هر بر
 حقوقدن اوستونلگی جهتیله "الاعلی قوم بینکم و بینهم میثاق" استثنائی قرآن
 کریمده نازل اولدی .

دین حقوقلرندنده قارندشکک حقوقلرندنده میثاق حقوقلری عهد حقوقلری
 قرآن کریم حکمنده اوستوندر . دین حقوقیله میثاق حقوقلری تعارض ایدر
 ایسه ، استثنا حکمیله میثاق حقوقلری تقدیم قیلنور .

نه قدر بویوک بر رعایه نه قدر بویوک بر امانت! هیچ بر دینده ،
 هیچ بر سیاستده بولونماز بر علویت ، بر حقانیت! دین حقوقلرندنده
 قارندشکک حقوقلرندنده میثاق حقوقلری عهد حقوقلری قرآن کریم حکمنده
 اوستوندر .

سیاسی امورلرده بویله بویوک بر امانت هیچ بر دینده هیچ بر دولتده
 یوق ایدی ، یوقدر .

اسلام اساسینه ، حقائق اساسینه ، قوت اساسینه بنا قیلنمش بنا قیلنه چق
 هر بر دولت البته شویله اولور .

وان جنحوا للسلام فاجنح لها . وتوکل علی الله

محاربه ضررلرینی ممکن یوللرک هر بریله دفع ایتمک وظیفهسی حقنده غایت
 حکمتلی غایت جزالتی بر فرمان الاهیدر . یعنی : سلام جهتلرینه دشمنلرک میل
 ایدر ایسه ، سنده البته سلام جهتلرینه عجله ایت ؛ ممکن یوللرک معقول چاره
 لرک هر بریله محاربه یوللرینی البته قطع ایت .

سلام جهتلرینه میل دشمن طرفندن حس قیلنور ایسه ، قبول ایتمک واجب
 اولور . مقصود - سلام یولیله صلح یولیله حاصل اولور ایسه ، اولا بیلور ایسه
 محاربه البته حرام اولور .

(۱۲۸) تلاوت قیلنمش شو آیت کریمه لرك افاده لرینه کوره ، قطعی حکم لرینه کوره ، اسلام امن مؤید صلح مؤید دیندر . محاربه - یالکز ضرورت دقیقه - لرنده یالکز الزام صورتلرنده الزام قیلنوب ، مشروع اولور .

ان الدین عندالله الاسلام آیت کریمه سینک ده لغوی معناسی شودر . اسلام سلام یوللرینه دخول ایتمک ، سلام مستویه سنده ثابت قالمق معناسنده در . اسلم دخل فی السلام دیمک اولور .

” یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم کافه “ آیت کریمه سی ده شو معنی ده غایت آچیق بر عبارتدر . هم عموم هم استغراق صیغه لریده شو آیت کریمه ده قطعیدر محکمدر .

(۱۲۹) قرآن کریمه ده سلام آیت کریمه لرینک هیچ بری ، جهاد آیت کریمه - لرینک سیف آیت کریمه لرینک هیچ بریله نسخ قیلنمادی .

جهاد آیت کریمه لرینک سیف آیت کریمه لرینک صوک مدینه ده سلام آیت کریمه لریده نازل اولوب ، سلام آیت کریمه لریده قرآن کریم ده محکم اولوب قالدی . سیف آیت کریمه لریده ، سلام آیت کریمه لریده قرآن کریمه ده منسوخ اولمادی ؛ هر بری محکمدر .

قرآن کریم ده ” واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخیل “ آیت کریمه سی ده محکمدر . بوگا کوره ،

(۱۳۰) بر یوزنده دولت اسلامیه ایکی اساس اوزرینه ، بری سلام عمومی اساسی ، ینه بری قوت مطلقه اساسی اوزنده قائم اولور .

قوتی یوق ، یاخود قوتی ناقص دولت - عمومی سلامی محافظه اقتدارینه مالک اولماز . هر زمانک همه قوتلرینی مالک خلق ، مالک دولت ، یالکز بویله بر دولت عمومی سلامی محافظه حقوقلرینه محافظه اقتدارینه مالک اولاییلور . مالک اولور .

هر دولت ده قوت مطلقه وجودی ضروریدر . دولت اسلامیه دهده قوت البته ضروری اولور . لکن دولت اسلامیهده قوت - هجوم او چون توگل ، استیلا حرصلری او چون ده توگل . بلکه حقیقی همده حقوقلری همده حیات ضرورتلرینی محافظه او چوندر . دشمنلرک هجوملرندن استیلالرندن صاقلامتق او چوندر .

” ترهبون به عدو الله وعدوكم “ ، تکملهسی ده بوگا آچیق دلالت ایدر . شوفصلک صحیفه لرنده تلاوت قیلنمش آیت کریمه لرک افاده لری (۱۲۳) -
 ۱۳۰) ماده لرمزی آچیق اثبات ایتدی . بوگا کوره .

(۱۳۱) جهانگیرلک محاربه لری ، فتوحات محاربه لری ، ایمه ریالیزم محاربه لری جائز اولماز ایسه ده ؛ لکن نجات محاربه لری دفاع محاربه لری ضرورت حکمیه مشروع اولور ،

(۱۳۲) اسلامیتکده شرقکده نجاتلری یوللرنده تورکلرک شو کونگی محاربه لری مشروعدر ، مطلوبدر ، ضروردر .

(۱۳۳) بوتون بر یوزی مسلمانلرینکده تورکلره اسلام عسکرینه نصرتلری ده هر جهتله اعانه لری ده البته لازمدر ، مطلوبدر .

(۱۳۴) عهد حقوقلری قرآن کریمده شریعت اسلامیهده هر حقوقدن زیاده ، حتی دین قارنداشلگی حقوقلرندن ده زیاده معتبردر .

الا وید المسلمین علی من سواهم واحده ، ویسعی بذمتهم ادناهم . سنت قطعیه سینگ افاده سینه کوره ، آگ ادنی مؤمنگ عهدی ده امانی ده لازمدر . حکومت او فردگ عهدینی هیچ بر صورتله نقض ایته آلاز . بر فردگ عهدی بر فردگ تأمین هر خصوصده هر وقتده معتبر اولور . ویسعی بذمتهم ادناهم جمله نبویه سینگ افاده سی شودر .

الانفال سوره سینگ اخیرنده ” وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر الا علی قوم بینکم وینهم میثاق “ آیت کریمه سنده گی استیننا جمله سینگ افاده سینه

کوره ، عهد حقوقلری دین قارنداشلگی حقوقلرندن زیاده معتبردر . تعارض صورتلرنده عهد حقوقلرینک رعایه سی استئنا جمله سیله ایجاب قیلنمشدر .

نه قدر بویوک بر رعایه ، نه قدو بویوک بر امانت ، هیچ بر دین ده ، هیچ بر سیاست ده بولونماز بر علویت ، بر حقانیت !

معاهدلرک اوزلری عهد حقوقلرینه خیانت ایتمزلر ایسه ، عهدلرینی نقض ایتمزلر ایسه ، اهل اسلام عهد حقوقلرینی دین حقوقلرندن ده زیاده اولوق اوزره هر وقت اعتبار ایدر .

” فا استقاموا لکم فاستقیموا لهم “ آیت کریمه سینگ ده فرمانی شودر .

عهد حقوقلری دیمک - بر وقت دشمن اولوب ده ، سوگره یا ضرورت قوتیله یاخود مصلحت ملاحظه سیله عهد ایتمش مشرک معاهدک حقوقلری دیمکر .

یوقسه ، عموم انسانلرک انسان اولموشرفیله حقوقلری حرمتلری حریتلری حقنده اهل اسلامک عقیده قطعیه سی شو کتابک اوچنچی ماده سنده بیان قیلندی .

انسانلرک حقوقلرینک حرمتلرینک عصمتی قیمتی ذاتیدر . عهد اولسه ده اولماسه ده ، هر انسانک هر ملتک هر حققی هر حرمتی هر یرده هر وقت هر خصوص ده معصومدر .

ان الدین عندالله الاسلام - یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم کفه کبی آیت کریمه لرک افاده لری ارشادلری شودر .

بر آدم سلام ویرور ایسه ، سلم القا ایدر ایسه ، ایمان حقوقلرینی امن حقوقلرینی البته حائز اولور .

ولاتقولوا لمن القی الیکم السلام لست مومناً آیت کریمه سی اوچ قراءت جهتیله اوچ آیت حکمنده اولوب ؛ سلام ویروجی ، سلم القا ایتموجی آدمک

ایمان حقوققرینی امن حقوققرینی حائز لگینه البته شاهد اولاییلور ، البته شاهد اولور .

یعنی : امن حقوققری اسلامیت نظرنده یالکز عهد حکمیله توگل ، بلکه سلام و یرمک بر که سیله ده تأمین قیلنور .

حقوق خصوصلرنده اسلامیتک ثباتی اعتناسی شو قدر قوتلیدر .

« واذا قال الرجل لرجل لا تخف فقد امنه . واذا قال مترس فقد امنه .

فان الله يعلم الالسنه . » لائخف کبی ، خوف ایتمه کبی ، مترس کبی خطابلرک بریله امن حقوققری عهد حقوققری ثابت اولور .

دشمنلگی سبقت ای توب ده عاقبت عهد ایتمش بر آدمک بر قومک خیانتی غدیری ، علامت لک بریله قرینه لک دلالتیله ، محتمل اولور ایسه ، شو تقد یرده ده غدیر یولیله اوزینک عهدینی تقض ایتمک اهل اسلامک شرفینه عزتینه مناسب اولماز ، جائز اولماز . بلکه اعدام ایتمکدن صوک ، خبر و یردکن صوک عهدینی نبذ ایتمک مصلحت اولور ایسه ، اسلامیت ادبته مناسب اولور .

« واما تخاف من قوم خیانه فان بذالیهم علی سواء . ان الله لا یحب الخائنین . »

خیاتلری محتمل اولور ایسه ، اعلام ای توب ، خبر و یروب ، عهد کبی ترک ایدر ایسه ک ، ایت دیمکدر .

۱۳۵) عهد حقوققری معاهدلرک یالکز اوزلرینه محصور قالمایوب ؛ بلکه معاهدلره بوجه من الوجوه صلحی وار بیطرف آدملری ده معتدللری ده البته شامل اولور .

« فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حیث وجدتموهم . ولا تتخذوا منهم ولیاً ولا

نصیراً . الا الذین یصلون الی قوم بینکم و بینهم میثاق . » نسا سوره سنده در .

یعنی : منافق دشمنلرکز صلحدن اعراض ای توب ، دشمنلک ده اصرار

ایدرلر ایسه ، حقوققرینک امنی زائل ، قانلرینک ده ماللرینک ده عصمتی قالماز ؛

قتلری مشروع اولور . لکن منافق دشمنلرکز سزك معاهدلرکزه التجا ایدرلر ایسه ، یعنی سزکله قتال ایتمه یوب ، بلکه بیطرف قالوب ، معاهدلرکز طرفینه میل ایدرلر ایسه ، قتلری جائز اولماز ؛ معاهدلرکز کبی همه حقوقلری معصوم اولور .

یعنی : عهد حقوقلری یالکز معاهدله توکل ، بلکه مجاورلرینه ده معاهدلرک دوستلرینه ده سرایت ایدر .

(۱۳۶) معاهدك حکمی هر خصوص ده ، حتی دم خصوصلرینه ده مومنك حکمی کبیدر .

وماکان لمؤمن ان یقتل مومنأ خطأ فتحریر رقبة مومنة ودية مسامة الی اهله الا ان یردوا . فان کان من قوم عدو لکم وهو مومن فتحریر رقبة مومنة . و ان کان من قوم بینکم و بینهم میثاق فدية مسامة الی اهله و تحریر رقبة مومنة . فمن لم یجد فصیام شهرین متتابعین توبة من الله . و کان الله علیمأ حکیمأ .

شو آیت کریمه ده اوچ جمله ده غایت آچیق بیانک افاده لرینه کوره ، یهودی نصرانی مشرک معاهدك قانی هر حقوق ده مؤمنك قانی کبیدر . حرمتی عصمتی دشمن مؤمنك قانندن زیاده در ، دشمن قومك مؤمنی خطأ قتل قیلنور ایسه مؤمن رقبة آزاد ایتمک واجب اولور ، دیت واجب اولماز . دوست مؤمن قتل قیلنور ایسه ، رقبة آزاد ایتمک واجب اولور ، دیت تسلیم ایتمک واجب اولور ؛ لکن مقتولک اولیاسی اسقاط ایدر ایسه ، دیت ساقط اولور : اما معاهد خطأ قتل قیلنور ایسه ، دیت واجب اولور ، ساقط اولماز ، رقبة آزاد ایتمک واجب اولور ؛ عاجز قالور ایسه ، ایکی آی کفار قیده واجب اولور ،

عهدك قوتى شريعت اسلاميه ده شو قدر شديددر .

(۱۳۷) يوقارى نه تلاوت قيلنمش «والذين آمنوا ولم يهاجروا مالكم من ولايتهم من شئ حتى يهاجروا فى سبيل الله . وان استنصروكم فى الدين فعليكم النصر الا على قوم بينكم وبينهم ميثاق .» آيت كريمه سنده گى غايت اهميتلى استثنا مناسبتيله عهد حقوقلرني بيان ايتدك : بوراده بياني هم حلى مطلوب بر مسئه ، ديمك ممكن ، دها زياده اهميتلى بر مسئله واردر .

انكليز دولتى انكليز ملتى شوكون توركيه دولتينه توركيه ملتينه محاربدر . توركيه حكومتى شوكون ده نصرت طلب ايتوب هندوستان مسلمانلرينه مراجعت ايدر ايسه ، نصرت ويرمك ياردم ايتمك هندوستان مسلمانلرينه واجب اولورمى ؟ ياخود هندوستان خلقيله انكليز دولتى آره سنده عهدك ميثاقك وجودينه كوره ، آيت كريمه ده گى استثنا حكيميله ، هندوستان مسلمانلرينك ياردم ويرمكدن امتناعلري ده شو گون جائز اولورمى ؟

رومانف دورنده روسيه حكومتى توركيه دولتينه اسلام مملكتلرينه محارب ايدى . بوندن صوكرده شو متجاور ايكي دولت آره سنده ده محاربه البته ممكندر .

روسيه مسلمانلري دولتك اصيل اعضاليدر . دولتك معاهدهسى همه اعضالريني شامل اولمق قوتيله ، عهد حقوقى ميثاق قوتى مسلمانلرك ذمه سنده ده البته قائم اولور . البته قائمدر . بوكا كوره ،

اولكى محاربه لرده روسيه مسلمانلرينك حاللري نه ايدى ؟ دين فرمانيله عمل ايتوب ، توركلره او وقت ياردم ايتمك مى بزه واجب ايدى ؟ ياخود عهد هم ميثاق قوتيله ، نصرتدن امتناع ايتمك جهتي ده مى بزه او وقت جائز ايدى ؟ .

فرض ايدىك ، بوندن صوك روسيه حكومتى توركيه دولتينه حرب آچدى .

تورکیه حکومتی او تقدیرده روسیه مسلمانلریلرندن نصرت طلب ایدر ایسه ، بزم
حالمز نه اولور ؟

بوراده دورت احمال واردر . ۱ : قران کریمک آیت کریمه لرینی انکار
ایتمک ، ۲ : ایمان ایته طور روبده ، تورکیه دولت اسلامیه سی اوزرینه هجوم
ایتمک ، روسیه خریستیانلریله برابر تورکیه مسلمانلرینه حرب آچمق . شو
ایکی احمالک هیچ برینه بوندن صوک روسیه مسلمانلری انشاء الله ارتکاب ایتمز
ایمانلریده انسانیتلریده شو ایکی جنایتک هر بوندن روسیه مسلمانلرینی البته
منع ایدر . جسارت مدنیه لریده بوندن صوک انشاء الله البته کفایت ایدر ،
۳ : دین حکمیه تورکلره یاردم ایتوب ، دولتک عهدینی بوزمق ، محاربه ده
اشترک ایتمه مک ، دولت ایچنده بویوک بر اختلال چیقارمق . بویله بر احمال
اهل اسلامک هیچ برینه فائده ویرمر . اهل اسلامک امنلرینی خراب ایدر .
بویله بر احمال قائم اولسه ایدی ، دولتک اعضای اولوب هر یرده هر ملتله
راحت راحت یاشامق نعمتلرندن اهل اسلام محروم قالور ایدی . شو احمالک
بویله فنا نتیجه لرینی تمام قیامق تدبیر یله اولاییلور ، آیت کریمه استننا جمله سی
بلاغت اعجازیه شاهی اولمق اوزره حکمت لسانیه نازل اولمشدر .

دورت احمالک اک قریبی : دولتک عهدینی میثاقک حقوقلرینی تمامیه رعایه
ایتوب ، روس طرفندن ده تورک طرفندن ده اعتزال ایتوب ، بیطرف قالمق .
آیت کریمه سیاقینه کوره ، استننا جمله سینک معناسی ده مساقی ده افاده سی ده
شویله اولاییلور . چونکه استننا حکمیه ، بر تقدیر ، نصرت واجب اولماز
ایسه ده ، لکن مستنصر اوزرینه هجوم جوازی شارح حکیم علیه الصلاة والسلام
حضرتلرینک لسان حکمتلرینه البته اسناد قیلنه ماز . استننا افاده ایدر ایسه
بالکز بیطرف قالمق قدرینی افاده ایده بیلور .

استثنا جمله سی حقنده نم شو بیانم بلکه طوغری ایدر . طوغری اولور ایسه ده . شوکتا بک یوز آلتنجی ماده سنده گی دعوام اساس جهتیه ثابت اولور . بوندن صوک بیان قیلنه جق ماده لر دها زیاده سیله اثبات ایدر ایضاح ایدر .

(۱۳۸) بویله مسئله لری تمام صراحتله سویله مک یازمق وقتی - کونلری ساعتلری دقیقه لری ایرشدی ، تمام حلول ایتدی . هر حالده اسلام مملکتلرینک اسلام ملتلرینک سیاسی وضعیتلری هر یرده غایت فنادر ، سیاست ساحه لرنده اهمیتلری ده غایت آزدرد . بلکه تمام یوقدر .

دولتده امین اعضا اولمق وظیفه لر یله ایمانلرینک وظیفه لرینی گوزل هم معقول صورتده تالیف ابته بیلمک تدبیرلرندن اسلام ملتلرینک اسلام مملکتلرینک هر بری عاجز ایدی ، همان عاجزدر .

(۱۳۹) اسلام ملتلرینک هر بری ، مدنی دولتلرک هر برنده تام حقوقلی کامل امانتلی اعضا اولاییلور . ملت اسلامیه فردلرینک هر بری ، نهره ده اولور ایسه ده ، دولتک تام حقوقلی اهلیدر ، مملکتک امین بر اوغلیدر . دولتینه خیانت ایتمز ، وطنینه ضرر ویرمز . دولتده اعضا اولمق صفتیه برابر ، سیاسی بر اهمیت سیاسی اجتماعی بر قدرت کسب ایده بیلور ایسه ، کسب ایدر ایسه جامعه اسلامیه ضررینه قورال اولمق ذلتلرندن ده البته خلاص اولاییلور ؛ اسلام دولتلرینک ضررینه قورال اولماز ، اسلام دشمنلرینک سوادینی ده تکشیر ایتمز .

(۱۴۰) اسلام ملتلرینه اسلام بالالرینه بویله بر وضعیت نصل تأمین قیلنور؟ شو کون بوتون صراحتله سویله نوب آچیق صورتده حل قیلنه جق مهم مسئله لرکده اک مهمی شودر . شو مسئله بوتون اسلامیت دنیاسی اوچونده شو کون اک مهم مسئله در .

۱۴۱) هر دولت ده هر یرده دولتک و طنک حمایه سینه فائده سینه اولمق اوزره ، اسلام ماتلرینک اسلام بالالرینک سیاسی قوتلری سیاسی اهمتلی تأمین قیلنور ایسه ، شو مسئله مطلوب صورت ده ، هم اسلامیت فائده سینه هم دولت هم وطن مصلحتلرینه موافق بر نظام اوزره ، البته حل قیلنه بیلور .

بگنا قالسه ، تدبیر یالکز شودر . هر نه قدر آغر ایسه ده طوغری تدبیر شودر . شوکتابک شو صحیفه لرك بوتون ماده لری شو تدبیرک معقول هم صاغلام اساسلریدر . یاخود او تدبیرک الفباسیدر .

۱۴۲) قرآن کریم جمله لری ، اهل اسلامک یقین هم قطعی اعتقادلرینه کوره ، عادی بر جمله اولمایوب ، بلکه الاهی سماوی بر جمله در . بوگا کوره ، قرآن کریم جمله لرینک هر بر جهتله هر بر خصوصیتلرینه اعتبار ایتمک ، نکته لرینک هر برینه تمام دقت ایتمک البته لازم اولور .

مالکم من ولایتهم من شیء جمله سیله - مالهم من ولایتکم من شیء جمله سینک افاده لری معنالی آره سنده فرق البته وارد ؛ همده فرق لری البته بویوکدر .

مالکم من ولایتهم من شیء جمله سینک معناسی : ایمان ایتوبده هجرت ایتمه مش آدم لرك ولایتلرندن سزه بر فائده بر نصیب یوقدر . دولت لرنده دار - لرنده محبوسیت جهتیه ، اویله آدم لرك ذمه لرینه هیچ بر وظیفه مترتب اولماز دیمک کبی اولور . لکن اویله آدم لرك اوزلری سزدن نصرت طلب ایدر ایسه ، نصرت و یرمک سزه واجب اولور . ” وان استنصروکم فی الدین فعلیکم النصر “ آیت کریمه سینک افاده سی شودر . یعنی سزک ولایتگزدن اویله آدم لرك نصیب لری وارد .

ایمان ایتوبده هجرت ایتمه مش آدم لرك قوتلری بولونور ایسه ، اسلام دولتیینه ملتینه نسبتله اویله آدم لرك ذمه لرینه هیچ بر وظیفه مترتب اولماز . لکن عاجز قالوبده نصرت طلب ایدر ایسه ، نصرت و یرمک البته واجب اولور . ولایت

اسلامیه دن نصیبلری وار دیمکدر . یعنی : قوت سر برلری اوزرنده عزت کرسیلری اوزرنده متمکن اسلام دولتی نصرت طلب ایتمز ، لکن نصرت و برور . اگرده میثاق قائم توگل ایسه .

انفال آیت کریمه سینک معناسی شویله اولور ایسه ، روسیه مسلمانلرینک هندستان مسلمانلرینک سیاسی وضعیتلری حقنده شو آیت کریمه بر بیان اولو بیلورمی ؟ یوقمی ؟

بر یوزنده گی اسلام ملتلرینک اسلام مملکتلرینک سیاسی وضعیتلری حقنده قرآن کریمک حکیمانه بر تدبیری عقلی حکمتلی بر ارشادی وار ایسه ، ایندی قرآن کریمک تدبیرینی ارشادینی بز شو کون بیان ایدیک .

۱۴۳) عهد قرآن کریم حکمنده شریعت اسلامیه نظرنده غایت مؤکد اولوق اوزره ، معتبردر . معاهد طرفندن خیانت یا خود نقض بولومادقچه ، عهدک هیچ برینی اسلام نقض ایتمز .

فا استقا موالکم فاستقیموالهم - و افوا بعهد الله اذا عاهدتم . ولا تنقضوا الایمان بعد توکیدها وقد جعلتم الله علیکم کفیلاً . ان الله یعلم ما تفعلون .

۱۴۴) لکن اهل اسلامک همه سی ذمه خصوصلرنده عهد خصوصلرنده نسبت خصوصلرنده بردر . اسلام دولتلرینک بری یات دولتلرک بریله معاهده ایدر ایسه ، شو معاهده عموم اهل اسلامک معاهده سی کبی اولور (؟) معاهد اوزینک عهدینی نقض ایدر ایسه ، همه اهل اسلامک عهدی نقض قیلنمش کبی اولور (؟) معاهد اوزینک عهدینی نقض ایتمز ، اسلام دولتلرینک برینه حرب اعلان ایدر ایسه ، اسلام دولتلرینک هر برینه اهل اسلامک هر برینه حرب اعلان ایتمش کبی اولور . اسلام دولتلرینک برینه دشمن یات بر دولت اسلام دولتلرینک هر برینه همه سینه البته دشمن اولور .

ذمه المسلمين واحده . الاويد المسلمين على من سواهم واحده .

شو قطعی حدیثلرک تمام آچیق افادهلرینه کوره ، عموم اهل اسلامک ذمهسی بر در . برینک ذمهسی نقض قیلنور ایسه ، دیگرینک ذمهسی ده نقض قیلنمش اولور . شو قطعی حدیثک صوک جمله سینک افاده سینه کوره ، همه اهل اسلام بر قولدر . وهم ید علی من سواهم . اسلام دولت لرینک برینه حرب اعلان قیلندی می ، دشمن هجوم ایتدی می ، بر قول اولوب مدافعه ایتمک اهل اسلامک همه سینه فرض اولور .

یوز قرق برنجی ماده ایله شو ماده ترکیب قیلنور ایسه ، یوز قرق ایکنجی ماده ده گی سوالک آچیق بر جوابی چیقار . شو اوچ ماده اعانه سیله اهمیتلی بر مسئله بلکه حل قیلنور .

خاتونلرک حقوقلرینه و وظیفه لرینه

دائر ماده لر

۱۴۵ حکمت الاهیة تدیریله خاتونلرک رجالک طبیعی حاللری طبیعی وظیفه لری مختلف هم متفاوت خلق قیلنمش ایسه ده ، مدنی اجتماعی سیاسی دینی ادبی حقوقلرک هر برینی خاتونلرک هر برینه شریعت اسلامیله تامیه کلیلله احسان ایتدی . بوکا کوره .

۱۴۵ خاتونلر هر حقوق ده ارلره مساویدر .

۱۴۷ بعض خصوصلر ده تفاوت کبی بر حال وار ایسه ده ، حقوق ده توگل بلکه حظوظ ده یا خود اجتماعی وضع ده تفاوتدر . مثلاً میراث حصه لرنده تفاوت

حظوظ تفاوتیدر . حظوظ انسانلرک اهلیتلرینه کوره تو گل . بلکه حاجتلرینه کوره اولور . بوکا کوره ، بویله تفاوتلری حقوق تفاوتینه اهلیت تفاوتینه عطف ایتمک البته خطادر .

(۱۴۸) لکن حقوقلره وظیفه لره خاتونلرک اهلیتلی مسئله سنده اک مهم اساس اولمق اوزره ، خاتونلرک حرمتلری عائله قدسیقی عائله انتظامی عائله مصلحتلری اعتبار قیلنور . بوکا کوره ،

(۱۴۹) عائله انتظامنه بالالرک سلامتکلرینه تربیه لرینه خاتونلرک وجودلرینه صحتلرینه حرمتلرینه عصمتلرینه ضرر ویره بیله جک وظیفه لر - دن خدمتلردن هر وقت هر یرده خاتونلر تمام آزاد قالوب ؛ حرمتلرینه لائق تو - گل حقوقلرندن ده خاتون هر وقت یوقاری قالور .

(۱۵۰) بویله تفاوتلری تساویلرینه ضرر ویرمز ، بلکه حرمتلرینی تأکید ایدر . عائله لرک راحتی سعادتلی انتظامی خصوصلرنده ، بالالرک تربیه لری تأدیبلری خصوصلرنده خاتونلرک غایت بویوک اهمیتلری غایت اهمیتلی وظیفه لری واردر . فرض ایده یک ، شو وظیفه لرینک برینه یا اکثرینه حقوق سیاسیله لرینک بری مزاحمت ایده چک اولور ایسه ، مصلحت ملاحظه سیله او یله حقوق سیاسیله - لری ترک قیلنور . ترک ایتمک محرومیت اولماز ، حرمت اولور ، مصلحت اولور .

(۱۵۱) هر حالده حقوقلرک هر برینه وظیفه لرکده هر برینه مصلحتلرکده هر برینه ارلرک هر بری کبی خاتونلرک هر بری ده اهلدر .

(۱۵۲) غایت آغر آنالق وظیفه لری غایت اهمیتلی عائله اداره سی خاتونلرک حقوقلرینه مانع کبی تلقی قیلنماز .

(۱۵۳) خاتونلرک حقوقلری نه قدر کامل اولور ایسه ، حرمتلری نه قدر زیاده اولور ایسه ، هیئت اجتماعیه او قدر قوتلی اولور .

اهلیتی ده حقوقلریده کامل خاتونلرگ والده لگی ده محبوبه لگی ده زیاده اولور . برکتلی اولور . حقوقلرگ بعضلرندن خاتونلرگ محرومیتلری ، خانه جدارلری آراسنده خاتونلرگ اسارتلری عائله جهتیه فائده اولماز .

(۱۵۴) لکن اجتماعی وظیفه لرینه اجتماعی اهمیتلرینه ادبی طبیعی وظیفه - لرینه سیاسی یا اجتماعی حقوقلری مزاحمت ایده چک اولور ایسه ، او یله حقوقلر - دن استفاده لری مطلوب اولماز .

(۱۵۵) عائله لرگ نظاملرینه انتظاملرینه بالالرگ تربیه لرینه خلل ویرمه - مک ضرورتینه کوره ، خاتونلر قزلر مجبوری خدمتلرگ هر برندن البته آزاد اولوب ؛ دولت یا جماعت خدمتلرینگ هیچ برینه خاتون قزلرگ هیچ بری مجبوریتله سورولمز .

(۱۵۶) فابریقه لرده زاوودلرده شاخته لرده خاتون قزلرگ خدمتلرینی مدنیت دنیاسی ده اقتصادی علماسی ده قبول ایدر ایسه ده ، تحمل ایدر ایسه ده ، بویله خدمتله مجبوریت دهشتلرندن ، بلکه خاتونلرگ وجودلرینه صحتلرینه عصمتلر - ینه ضرر ویره بیله چک خدمتلرگ هر برندن اوزلرینگ قزلرینی خاتونلرینی آزاد ایتمک وظیفه لرنده اسلام دنیاسی ده روسیه مسلمانلری ده بوندن صوگ البته اجتهاد ایدر .

(۱۵۷) شو کونگی مدنیتگ بویله دهشتلی مفسده لرندن قوتولق چاره - لرینی آرامق بولمق روسیه مسلمانلرینگ ده بوتون بر یوزی مسلمانلرینگ ده مهم بر وظیفه لریدر . بوگا کوره ،

(۱۵۸) نفقه لرینی اوزلری کسب ایده بیلورلک قدر خاتونلر مزی قزلر مزی تربیه ایتمک البته ضروردر . خاتونلرگ شو یله بر وضعیت ده شو یله بر قدرت ده اولملری حقوقلرینگ ده حریتلرینگ ده حرمتلرینگ ده اگ قوتلی حافظیدر .

هیئت اجتماعی‌دهه ایکی شیء : بری جهل بری ضرورت انسانلرگ هر برینی
 خصوصاً خاتونلری سفالتلرگ هر برینه سوق ایدر .

قزلرگ تربیه لرنده غایت مهم شو جهتی ده البته اعتبار ایتمک عائله آتالارینه
 ده امت رهبرلرینه ده شو کون البته البته لازمدر .

(۱۵۹) خاتونلرگ قزلرگ حقوقلرینه وظیفه لرینه دائر بر کتاب ، کتب
 فقهیه آراسنده یوقدر . احوال طبیعیه لرینک احوال فقهیه لرینک حکملرینه
 دائر بیانلر کتب فقهیه ده طهارت صلوات عدت کبی کتابلرده وار ایسه ده ، مجتهد-
 لری ده سرگردان ایدر قدر آغردر . بوکا کوره ، خلافت اسلامییه مشیخت
 اسلامییه سی ، اسلام مملکتلرینک هیئت فقهیه لری معرفتیه ، خاتونلرگ قزلرگ
 حقوقلرینه وظیفه لرینه احوال طبیعیه لرینک احوال فقهیه لرینک حکملرینه
 دائر هم موجز هم آسان هم مضبوط بر کتاب تألیف قیلنوب ، مکتب مدرسه لرده
 تدریس قیلنور .

عمله ، حقوق ، ملک ، اراضی

مسئله لرینه دائر ماده لر

(۱۶۰) عمله لرگ بوتون حقوقلرینی ، عمله لرگ صلاحلرینه خدمت ایده

بیله چک همه تدبیرلری بوتون اهل اسلام قبول ایدر طلب ایدر .

صلاحلرینه ، عمله لرینک ده برکتلرینه خدمت ایده بیله چک همه حقوقلری

همه تدبیرلری اهل اسلام طلب ایدر . آگیتاسیه پرده لرنده پروباغانده لوحه-

لرنده یازمق او چون توگل ؛ بلکه تاممیه فعلیت ساحه لرینه چقارمق او چون ،

همده هیئت اجتماعیہ نظاملرنده وار مهلك خسته لکری توزه توب ، دیئت اجتماعیہ
بنیه لرینی آگ مهلك فساددن تطهیر ایتمک اوچون ، عمله لرگ همه حقوق لرینی
البته اسلام طلب ایدر .

(۱۶۱) روسیه مسلمانلری اوفا ندومسی بلکه بوتون بر یوزینگ بوتون
مسلمانلری اجتماعیہ انسانیتک بوتون حقوق لرینی ؛ انسانک مسکنک ملکک
معصوم لغی کبی ، دینگ سوزگ مطبوعاتک شرکتک بلا تحدید حریتی کبی ،
هر نوع صناعتک تجارتک حرکتک حریتی کبی حقوق لری تامیله کمالیله طلب
ایدر .

(۱۶۲) ملک - هیئت اجتماعیہ ده هم مطلق هم ضروری بر حقدر . ملک
حقوقی مقدسدر ، معصومدر . ملک حقوقی حقوق عمومیه دن اولوب ، هیئت
اجتماعیه قوتیله تکافل عمومی قانونیله هر وقت تأمین قیلنور . انسانلرک هیچ
بری هیچ بر صورتله ملک حقوقلرندن محروم قیلماز ، محروم اولماز . حتی ،
فرض ایدیه یک ، انسان رقیق اولسه ده ، بنده اولسه ده ، ملک هم تملیک
حقوقلرندن محروم قالماز .

(۱۶۳) حقوق مسئله لرنده ملک - بایلق معناسنده توگل ، غنامعناسنده
توگل ، بلک اهلیت معناسنده در . انسانلرک هر بری ، فقیرلری ده بایلری ده
ملکک هر بر مقدارینه هر برینه هر جهتله هر وقت اهلدر .

(۱۶۴) ملکک هر بر مقداری - بر درجه ده بر قوت ده معصومدر .
انسانلرک تینلری نه قدر معصوم ایسه ، میلیونلری ده میلیاردلری ده اوقدر
معصومدر .

(۱۶۵) حقوق ایکی نوعدر : (۱) هیئت اجتماعیہ ده اعضالق ، هیئت اجما -
عیه ده شریکلک جهتیه انسانلرک هر برینه تمام برابر ثابت اولایله چک

حقوق - بوکا حقوق اجتماعیه نامی ویره یک : (۲) هیئت اجتماعیه اعضالرینگ
افرادلرینگ استقلاللرینی تأمین ایتمک ملاحظسیله قبول قیلنه چق حقوق بوکا
حقوق استقلالیه نامی ویره یک .

(۱۶۶) هیئت اجتماعیه اعضالرینگ هر برنده هم حقوق اجتماعیه هم حقوق
استقلالیه وار در ، بولنمق ضرور در . حقوق اجتماعیه حقوق استقلالیه بری
دیگرینی ابطال ایتمز ، بلکه بری دیگرینی تکمیل ایدر تعدیل ایدر . برابر
اولوب ، هیئت اجتماعیه انتظامینه ، انتظامک دوامینه خدمت ایدر .

(۱۶۷) حریت حقی ، تساوی حقی ، امن حقی ، حیات حقی - حقوق
اجتماعیه دندر ، انسانلرک هر برینه هیئت اجتماعیه ده اعضالق شریکلک صفتیه
برابر ثابت اولوب ، انسانلرک هر بری دیگرینه شو حقوق ده هر جهتله
شریک اولور .

(۱۶۸) ملک ، ملک حقوقی حقوق استقلالیه دندر ، جمعیت ده فردلرک
استقلاللرینه تابع بر حقدر ، فردلرک حریتلرینه بر تأمیندر .
ملک بولونماسه ایدی ، ملک حقوقی بولونماسه ایدی ، جمعیت ایچنده
فردلرک تمام فانی اولور ایدی ، جمعیت ایچنده فرد تمام اسیر قالور ایدی ؛ جمعیت
حقوقلری فردلرک بوتون حقوقلرینی تاممیه یوتوب ، فردلرک حقوق ذاتیه لری
حقوق انسانیه لری تمام باطل اولور ایدی ؛ خلقتک اگ بویوک غایه سی اگ
بویوک مقصدی - جمعیتک اوفاق بر وسیله سی درجه لرینه تزییل قیلنمش
اولور ایدی .

(۱۶۹) حقوق اجتماعیه ده تعارض بولونماز . انسانلرک حریتلری تساوی لری
حیاتلری کبی حقوق اجتماعیه لرنده تعارض یوقدر ، تراحم یوقدر ، ضدیت هم
عداوت یوقدر . افرادک حقوق استقلالیه لرنده تعارض صورتلری تراحم صورتلری

بولونه بيلور. مثلاً: مالكلرك حقوق ملكيه لرى محروم لرك هجوملرينه تعديلرينه هر وقت هدف اولاييلوب، حقوق ملكيه ده تضاد، تراحم، تعارض هر وقت دوام ايده بيلور.

(۱۷۰) درست، شويله در. لکن حقوق ملكيه ده حرص لرك تعارض لرى تعاديلرى تضاد لرى همده حقوق ملكيه لرنده مالكلرك بغير لى اعتدالرى - حقوق لرك بطلان لرينه هيچ بر صورتله سبب اولاماز، دليل اولاماز.

(۱۷۱) طبيعت عنصر لرى آره سنده ده تضاد وارد در. ضد عنصر لرى - برى ديگرينى ابطال ايتمز؛ بلکه بوتون اضداد مؤتلف اولوب؛ قوشولوب؛ اويو-شوب، معتدل بر مزاج تشکيل ايدر، اجتماعك ضد عنصر لرى ده شويله در، شويله اولمق لازمدر.

(۱۷۲) قانون لرك بوتون اهميتى ده اجتماعى ضد لرى تأليف ايتوب، معتدل منتظم بر بنیه اجتماعيه تشکيل ايده بيلمك مهارت لرنده ظاهر اولور. طبيعت اوزينك غايت بويوك قوتيله غايت مهارتلى حکمتيله ضد عنصر لرى تأليف ايتوب، تعديل ايتوب، بر جسم طبيعى ايجاد ايدر، تشکيل ايدر. هيئت اجتماعيه موجود لرينه ده بويله بر تدبير لازمدر.

(۱۷۳) اجتماعك ضد عنصر لرى تأليف قيلنوب، تعديل قيلنوب، بر هيئت اجتماعيه، بر بنیه اجتماعيه تشکيل قيلنور ايسه؛ حکمت اولور، معقول اولور، مطلوب اولور. يوقسه، تعارض دعواسيله تضاد بهانه سيله حقوق لرك اوز لرى ابطال قيلنور ايسه؛ تدبير اولماز، تدمير اولور؛ حریت اولماز، حرمان اولور. فرد لرك استقلال لرينى تمام هدم اولمق جهتيله ده، انسان لرك هر برينه غايت بويوك تحديد اولور؛ عاقبت انسان لرك هر برى حقنده دهشتلى محروميت اولور.

(۱۷۴) انسانك حياتى، حياتك ده دوامك بقاسى، - كى لباس كى مسكن

کې ضرورتلر بولونماقچه، ممکن اولماز. بوکا کوره، حیات حقوقلری ملک حقوقلرینی ایجاب ایدر، تولید ایدر. حیاتی انسانک معصوم هم مقدس ایسه، ملک حقوقلری ده البته مشروع اولور، مقدس اولور، معصوم اولور.

(۱۸۵) عدالت مطلقه قانونلری ده ملک حقوقلرینی تأمین ایدر، تقدیس ایدر. انسانی حیاتندن محروم ایتمک ممکن توگل ایسه، حیات وسیله لرندن ده محروم ایتمک البته ممکن اولماز. حیات حقوقلری انسانلرده متساویدر. ملک اهلیتی ده هر بر انسان ده تمام متساوی اولور.

(۱۷۶) طبیعت قانونلرینه طبیعت حاللرینه اجتماع قانونلری موافقت ایدر ایسه، اجتماع قانونلری قانون اولور، گوزل اولور، تدبیر اولور. مخالفت ایدر ایسه، هر جهتله مفسدهلری ایجاب ایتوب؛ اجتماعک مخالف قانونلری عاقبت باطل اولور. ملک حقوقلری انسانلرک شو کونگی مزاجلرینک شو کونگی طبیعتلرینک قطعی هم ضروری بر حاجتیدر. انسانک شو کونگی طبیعت ادبیه سی تمام قلب قیلنماقچه، ملک حقوقلری هم انسانک طبیعتنه هم انسانلرک هر جهتله مصلحتلرینه موافق اولور.

بزم عقیده مزه کوره، خلقت طبیعیه سنده انسان احسن تقویم اوزرنده خلق قیلنمشدر؛ حتی ملک کبی فرشته کبی اولمق انسان اوچون کمال اولماز. او یله ایسه ده فرض ایده یک، انسان فرشته کبی اولدی. ملکلرک هیئت اجتماعیه لرنده ملک قانونلرینه احتیاج بلکه قالماز، لکن او یله بر هیئت اجتماعیه اشتراکیکک ذاتلرینه ده محتاج اولماز.

(۱۷۷) ملک حقوقلری هیئت اجتماعیه مصلحتلرینه ده تمام موافقدر. ملک حقوقلرینک قوتیله عملک ثمره لری برکتلری زیاده اولور، استحصال قوتی زیاده اولور، هر نوع عمل ترقی ایدر، هیئت اجتماعیه نظاملری ده تکامل ایدر.

ملك - بوتون ترقياتك بوتون صناعتلك اگ مهم موجوديدر . هيئت انسانيه ده ده حياتك بوتون مرافقلى ملك سويله تاين قيلنه كلشدر .
 (۱۷۸) ملك حقى - عملك اك ياقين اك ضرور بر نتيجه سيدر . هر عامل اوزينك محصولايننه البته مالك اولور .

(۱۷۹) درست ، شبهه يوق ، ملك حقوقلرينه ملك نظاملرينه هيئت اجتماعيه ده غايت مدهش مفاسد مترتب اولدى . لكن تحليل كوزيله نظر ايندر ايسه ك ، مفسده لك هيچ برى ملك نظاملرينه مترتب اولمادى . بلكه سوء استعماللرينه مترتب اولدى . هر قانونك هر نظامك حتى طبعى قانونلك ده نتيجه - لرنده ضرور هم مفاسد كثرله هر وقت هر يره بولونور . نتيجه لرينك فساده طبعى قانونلك بطلانلرينه دليل اولماز ايسه ، اجتماعى قانونلك بطلانلرينه ده هيچ بر جهتله دليل اولماز . نتيجه لرده فساد وار ايسه ، بولونور ايسه ، قانو - ندن اولماز ، بلكه سوء استعمالدن ناشى اولور .

(۱۸۰) درست ، شو كونگى مدنيت ، بلكه هر يره هر وقت هر عصرك هر ملتك نظامى مدنيتى عمله لك حاجتلى حرمتلى حقنده راحتلى حقوقلى حقنده هر وقت غايت ظالمانه غايت تحقيرانه معامله ايدر ايدى . ملك قانونى ده بعض خلقك فوق الغايه سفالتلرينه بعضلرينك ده غايت فضله سفاهتلرينه فوق - الغايه رفاهيتلرينه يول آچوب ؛ عاقبت بوتون هيئت اجتماعيه حاللرينى تاميله خراب ايتدى . بوكا كوره ، دولت فورمه لرينى هيئت اجتماعيه نظاملرينى شكللرينى آست اوست ايتمك اوچون ، عصر عصر ره وولوتسيه لر چيقوب طوردى .

شوخصوص ده قارل ماركس كى ننگلس كى بويوك مقتصدلرگ همه شك - يتلى غايت اورونليدر . بوتون دنيا عمله لرينى ره وولوتسيه حر كترلينه دعوت

ایدرلر ایسه ، حق‌لری‌ده وار در ، عذرلری‌ده البته وار در . هیئت اجتماعیه حاللری‌ده ره‌وولوتسیه حرکتلرینگ انقلاب هم اختلال فتنه‌لرینگ هر برینه هر جهته تمام قابلدر ،

(۱۸۱) درست ، شویله در . لکن ملک حقوقلرینی انکار ایتمک ، اشترا-کیلک قانونلرینی قبول ایتمک - هیئت اجتماعیه خسته‌لکرینه هیچ بر صورته دوا اولماز ؛ قاپیتالیزم دورینگ غایت مدهش مفسده‌لرینه ده هیچ بروقت دفع ایتمز ؛ جراحت اوستینه زهر سورتیمک کبی بر حرکت اولور . انسانلرک قدرتلرینه قابلیتلرینه عمللرینه مسابقه‌لرینه هر جهته انکشافلرینه غایت بویوک غایت قوتلی تحدید اولور . یالکز عمللری توکل ، بلکه بوتون انسانلری بوتون انسانیتی قاپیتال‌النده عاقبت اسیر ایتمک درجه‌لرینه قدر نازل اولور .

(۱۸۲) قارل مارقس کبی بویوک مقتصدلرک آخورین کوزیله نظر ایدر ایسه ک ، قاپیتال‌النده یالکز عمله اسیر در لکن حقیقت کوزیله نظر ایدر ایسه ک ، قاپیتال‌النده مال پنجه‌سنده قاپیتال‌یستلرک اوزلری‌ده عمللر-دن زیاده اسیر در .

(۱۸۳) یالکز عمللری توکل ، بلکه بوتون انسانیتی قاپیتال‌اسارتندن مال پنجه‌سندن خلاص ایتمک ضرور در .

(۱۸۴) لکن ملک حقوقلرندن انسانلری محروم ایتمک خلاص چاره‌سی اولاما ، هیچ بروقت خلاص چاره‌سی اولماز . بلکه مالک‌ده قاپیتال‌لک‌ده خواهجی اولوق صاحبی اولوق مالکی اولوق خلاص وسیله‌سی ، نجات تدبیری اولاییلور .

(۱۸۵) قاپیتالینه مالک اولوب ، احتراصلرینگ پنجه‌سنده اسیرلکندن انسانیت نه وقت قوتولور ایسه ، نه وقت چیقار ایسه ، او وقت ملک نظامی

ملک حقوقلری بوتون مفسده لرندن پاک قالور ، ملک برکتلرندن هم انسانیت او وقت استفاده ایدر ؛ عملگ هر بر نوعی بوتون قوتيله حرکت ایتوب ، حاجت برکتلرگ هر برینی طبیعت خزینه لرندن استحصال ایدر .

(۱۸۶) درست ، ملک نظاملرینه مدنی تفاوت اقتصادی تفاوت البته مرتب اولور . هر نه قدر تفاوت مرتب اولور ایسه ده ، ملک نظامی همان مشروع اولور ، همان عادل اولور . ملکلرگ هر بر نوعینه هر بر مقدارینه هر بر انسانگ اهلیتی تأمین قیلنور ایسه ، همده (۱۸۵) نچی ماده ده گی مفسده لرگ یوللری عدالت قوتيله قانون قوتيله تمام قایانور ایسه ، ملک مقدارلرنده تفاوت ضرر ویرمز ؛ بعضلرگ سفالتلرینه بعضلرگ سفاهتلرینه سبب اولماز .

(۱۸۷) انسانلرگ متفاوت طبیعی حاللرینه متفاوت قابیلرینه متفاوت قوتلرینه متفاوت عمللرینه مرتب اولاچق تفاوت قانون نظرنده ، برتقدیر مطلوب توگل ایسه ده ممنوع اولماق البته لازم اولور ، البته لازمدر .

یوقسه ، طبیعی حاللری تمام هدم ایتمک ، غایت فاحش عدالتسزگی قانون ایتوب ، عملگ آگ بویوک برکتلرینه غایت قوتلی سگته ویرمک ، هیئت اجتماعیه اقتصادینه بویوک خلل ویرمک ، ترقیات عامللریک آگ قویلرینی قتل ایتمک کبی بویوک مفسده لر مرتب اولور ایدی .

(۱۸۸) طبیعی برکتلری طبیعی محصولاتلری تقسیم ایتمک انسانلرگ خدمتلرینه کوره اولسه ده ، قوتلرینه کوره اولسه ده ، قابیلرینه کوره اولسه ده یاخود حاجتلرینه کوره اولسه ده ، انسانیت دنیاسنده هیچ بروقت مساوات اقتصادی مطلوب اولماز ، بلکه ممکن اولماز . تفاوت طبعیدر ، ضروریدر . بلکه تقسیم تعبیری ده ، تقسیم اصوللری ده غایت فنا برشیدر .

(۱۸۹) انسانلری هر جهته ، معیشت جهته ده ، کسب جهته ده ، عمل

جهتيله ده حر براقق مختار براقق مطلق براقق ضروردر . همده نافعدر . هيئت
اجتماعيه صلاحى يالگز شو تقديرده حاصل اولاييلور .

احتياج دقيقه لارنده محتاجلرك هر برينه ياردم ايتمك فرض بر وظيفه
ايسهده ، لکن تقسيم آنبارلرى قابولرنده انسانلرى عمله لرى گداى ايتمك اسير
ايتمك انسانيت شرفينه مناسب اولماز . انسانيت صلاحينه ده هيچ بر وقت
خادم اولماز .

(۱۹۰) شريعت اسلاميه قرآن كريم شارع حكيم عليه الصلاة والسلام
حضرتلرى ملك حقوقلرني بوتون اسبابيله بوتون فروعاتيله بوتون تكميلاتيله
قبول ايتدى . صاغ عقل ، خالص مصلحت ملك حقوقلرني حيات انسانيه
ضرورتلرندن حساب ايدر .

(۱۹۱) ملك حقوقلرينك حرمتى قدسيق - قرآن كريم آيت كريمه لريله ،
شارع حكيم عليه الصلاة والسلام حضرتلرينك سنن قطعيه سيله ، فقه اسلامك
بوتون ابوابيله بوتون كتابلريله قطعى هم ضرورى بر اساس اولمق اوزره
ثابتدر ، مقبولدر .

(۱۹۲) ملك حقوقلرى ، شريعت اسلاميه حكميله ، محترمدر ، معصومدر .
مقدسدر .

(۱۹۳) ملك حقوقلرينك حرمتى نه قدر بويوك ايسهده ، ملك حياتك
مقصدى توگل ، بلكه حياتك وسيله سيدر .

(۱۹۴) مقصد يالگز انساندر ، انسانلرك حرمتلريددر . انسانك اوزى ده
انسانك حرمتى ده باشقه مقصدلرك هيچ برينه وسيله اولماز ، وسيله قيلماز ،
قورال اولمق اوزره ، استخدام قيلماز .

(۱۹۵) هم انسانلرك حرمتلرني اجتماع قانونلرى رعايه ايده بيلور ايسه ،
اويله قانون هيئت اجتماعيه صلاحينه خدمت ايده بيلور .

۱۹۶) یا ملک حقوقلرینی انکار ایده جک، یاخود انسانلری عملهلری قاپیتال مقصدینه آلت ایده جک، یاخود بوتون انسانلری عمله توده سی پروله- تاریخه سوروسی قیلاجق هیچ برنظام هیچ بروقت هیئت انسانیه صلاحینه خدمت ایتمز.

سوسیالیزم قومونیزم مذهبلرینک اک ضعیف طامورلری ملک هم حقوق مسئله لریدر. اسلام تعلیماتیله قومونیزم تعلیملرینک آگ آچیق آگ بویوک اختلافلری ده ملک هم حقوق مسئله لریدر.

۱۹۷) ملک مسئله لرینی علمی بر اصول ده تامیله حل ایتمک اسلام عالملرینک شوکون آگ بویوک وظیفه لریدر.

فقہ کتابلری مذهب اماملری ملک حقوقلرینی ملک مسئله لرینی بوتون تفصیلاتیله بیان ایته آمادی، ایندی شوکون بیان ایتمک البته ضروردر. قواعد فقهیله ده ملک مسئله سی معلوم بوتون اسبابیله معلوم بوتون فروعاتیله یکریمی دورت صحیفه ده (۱۱۹ - ۱۴۲) صحیفه لرده تفصیل قیلندی.

۱۹۸) دولتک حکومتک بوتون خرچلرینی خلق هر وقت تحمل ایدر ایدی. شو کونگی فوق العاده خرچلرینی ده البته تحمل ایدر. لکن خلقک خانه لرینی تفتیش ایتمک، ماللرینی مصادره ایتمک غصب ایتمک بوندن صوک البته الغا قیلنور.

۱۹۹) شو کونگی معناسیله بویوک قاپیتال اسلام دولتلری النده اسلام ملتلری النده شو کون، درست، یوقدر بوندن صوک بلکه بولونور. اسلام ملتلرینک اسلام قردشلرینک اکثری یاخود همه سی شو کونگی معناسیله تمام پروله تاریدر. غرب پروله تاریخه سینک احوال اقتصادی سی احوال اجتماعی سی

غایت فنا ایسه^(۱)، شرق پروله تاریلرینک تورکیه تورکلرینک تورکستان تورکلر-
ینکده حاللری دها زیاده فنادر، بوندن صوگ شرق بری، شرق برکتلری
غرب سرمایه سینک اللرینه قالوب، شرق پروله تاریه سی غرب سرمایه سینک
النده اجرتلی عمله اولوب قالور ایسه، شرق عمله سی غرب عمله سینک النده
دها زیاده شدتلی صورتده اسیر قالور.

شو کون مدنیت دنیاسی غایت بویوک بحرانلر ایچنده، غایت بویوک
اختلالات اقتصادیه ایچنده در، تشکیلات اقتصادیه جهتیه بویوک هم مدهش
انقلابلر عرفه سنده در (؟) انقلاب عاصفه لری مدنیت نظاملرینک هر برینی تدمیر
ایده بیلور، انقلاب اعصارلری اسکی قانونلرگ اسکی شریعتلرگ صحیفه لری
تمام احراق ایده بیلور. اسلام النده ده مقدس قدیم شریعت اجتماعیه سی واردر.
بویله دهشتلر حضورنده بویله احتماللر عرفه سنده قرآن کریم امتی لاقید
قالماز،

بوگا کوره، سرمایه - عمل جدال لری اقتصاد اشکال لری شریعت اسلامیه
اصولیه عدالت قوتیه حل ایتمک بولنده اسلام فقیهلری اسلام حکومتلری
الته اهتمام ایدر. یوقسه، قرآن کریمک مقدس شریعتک حرمتی اهمیتی
قالماز.

(۲۰۰) یز - الوهیت احسانیه، یاخود دیهلم طبیعت مساعده سیله،
انسانلرگ استفاده لرینه هدیه قیلنمش بویوک برخزینه در، همه برکتلرگ همه
حاجتلرک ابدی عمومی بز منبعیدر. انسانلرگ ده حیوانلرگ ده مسکنیدر
مهدیدر.

---

(۱) عمومیت اعتباریه غرب و امیریکا پروله تاریا سینک احوال اقتصادیه سی و سیاسییه سی
بزم شرق علماء، محرز و شاعرلری، جماعت خادملرینک احوال ماده و سیاسیه لرندن قیاس
ایدلش درجه ده یوکسه کدر وزنگین در.
مصحح

(۲۰۱) طبیعت خزینه لرنده ، یرگ اوستنده ایچنده وار برکتلرگ صانی یوقدر ، حسابی یوقدر . طبیعتگ یرگ برکتلری حیوانلرگ انسانلرک حاجتلر- ندن هر وقت هر برده زیاده در .

وان من شیء الا عندنا خزائنه . وما ننزله الا بقدر معلوم .

وان تعدوا نعمت الله لا تحصوها .

طبیعتده صارانلق برده فقیرلک کوروجی اهل علمگ مقتصدلرگ شو مسئلهده های هولری بوش برهمدر ، باطل بر لافدر عجزلرینی جهللرینی اعتراف ایتمه مک استکبارندن ناشی بو بوک بر غروردر .

(۲۰۲) یر - مسکن اولور . مسکنلر بوتون مراقیله ملک اولا بیلور . "الدار حرم" سنت قطعیه سی امام احمد مسندنده عباده بن الصامت حضرتلرندن حدیث مرفوع اولوق اوزره روایت قیلنمشدر .

(۲۰۳) یر - برکتلرگ منبقی ، مزرعی ، منبعی اولور .

بویله یرلر - اکثریتله دولتگ جماعتگ ملکی اولوب ؛ تقسیم اصولیه خلق اللرینه ، افرادگ استفادهلرینه ترک قیلنور . بویله یرلر - میریدر . میری یرلرگ رقبهلری دولتگ جماعتگ ملکی کبی اولوب ، افرادگ ملکی اولماز .

(۲۰۴) میری یرلرگ رقبهلری افرادگ ملکی اولماز . لکن منفعلری ملک اولوب ؛ انتفاعلری ، انسانلرگ بالاخیار ترکلرینه قدر ، دائم اولور . (۲۰۵) مباح یرلر احیا قیلنور ایسه ، یاخود بوش یرلرگ بعض قطعهلر- ینه مشروع سببلرگ بریله ملک ثابت اولور ایسه ، اویله یرلرک رقبهلریده ملک اولا بیلور .

(۲۰۶) ملک مالگ رقبه سینه متعلق اولور . مثلاً : انسانگ لباسی کبی ،

کتابی کبی، ظاهر در. بعضاً رقبه‌سی ملک اولماز، منفعتی ملک اولور. مثلاً: اجاره‌ده، خانه ملک اولماز، منفعتی، یعنی سکناسی ملک اولور. بعضاً منفعتی‌ده ملک اولماز، بلکه یالکز انتفاع مملوک اولور. مثلاً مباح برلرده، وقف خانه-لرده انسانگ اقامتی کبی. وقف خانه‌لرده اقامت ایتوب انتفاع ایتیمک جائزدر. لکن اقامت ایتوچی انسان وقف خانه‌لری اجاره‌یه ویره آلماز.

شو اوچ نوع ملکگ هر بری: (۱) رقبه ملکی ده، (۲) منفعت ملکی ده، (۳) انتفاع ملکی ده البته برده ثابت اولایلور.

(۲۵۷) بر قانونلرنده - یرگ برکتلرینه انسانلرگ عمللرینه سکتیه ویرمه‌مک اساسلری اعتبار قیلنوب، برکتلرگ حصولنده جمعیتک اهمیتی ده جمعیتک قونی‌ده طبیعتک بویوک حصه‌سی ده اساس اولمق اوزره اعتبار قیلنور.

انسانلرگ عمللرینه یرگ برکتلرینه خلل ویرمه‌یه چک‌نظام، نصل اولار ایسه ده، شریعت اسلامییه حکمنده البته مقبول اولور.

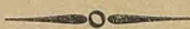
(۲۵۸) اعتراف ایده‌یک، یر مسئله‌لری صو مسئله‌لری بزم کتب فقهیه مزده شووقته قدر تامایله حل قیلنه آمادی. غایت بویوک اهمیتلرینه کوره، یر مسئله‌لرینی صو مسئله‌لرینی اساسلی صورت‌ده حل ایتیمک اسلام عالملرینه البته لازمدر.

اقتصاد عالملرینک زراعت عالملرینک بیانلرینی افاده‌لرینی تمام احاطه ایتوب، یر مسئله‌لری حقنده اسلام مجتهدلرینک اجتهادلرینی ده اساس ایتوب، یر مسئله‌لرینک حل یولنده تمام حاضر لنمک، صوگره هیئت عامیه شوراسی دعوت قیلنوب، یر مسئله‌لرینی اجماع قراریله ده حل ایتیمک البته معقول هم مناسب اولور ایدی.

شو طریقله بر کتاب تألیف قیلنوب، طبع قیلنوب، نشر قیلنور ایسه، عاقبت اهل علمک انتقادیله ده اصلاح قیلنور ایسه، بویله بر کتاب یر حقنده

اسلام قانونی اولمق شرفینه ده نائل اولور اییدی. بویله گوزل بر خدمت روسیه مسلمانلرینه ده بویوک بر شرف اولور اییدی.

اهمیتلی تدبیرلره دأر ماده لر

(۲۵۹) یهودلرگ تورانلرینه شریعتلرینه طبیعتلرینه تاریخلرینه قرآن کریمک غایت بویوک اهمامینه کوره، روسیه مسلمانلرینک بلکه بوتون اهل اسلامک اقتصادی اجتماعی سیاسی خصوصلرگ هر برنده یهودلرله هر وقت معامله لرینه کوره، بوتون انسانیتک فکرلرینه ادبیاتلرینه خزینهلرینه بازارلرینه سیاستلرینه هر عصرده هر یرده هر جهتله یهودلرگ نفوذلرینه استیلالرینه کوره، هر نمازگ سوگ قعده سنده (۱) بوتون یهودلره هر یرده هر وقت بوتون مسلمانلرگ دعایلرینه تنالرینه کوره، قرآن کریمک یهودلره نسبتلرینی حریت هم انسانیت کوزیله تعیین ایتوب؛ اهل اسلامک اجتماعی سیاسی دینی اقتصادی حاللرینه یهودلرگ ده نسبتلرینی، بزه لازم اولاییله چک بوتون تدبیرلر مزله برابر، هم آچیق هم اساسلی

(۱) حاشیه: ابراهیم آینه یهودلرگ دخوللری یهود عقیده سینه کوره، یازلدی. یوقسه، آل طبیعی بر نسب توگل، بلکه ادبی دینی بر نسبدر. آل - دین ده ادب ده شریک، یا خود تابع معناسنده در. تورات ده تشیه سفرنده، ۲۳ نچی فصلده گی جمله لرگ بیانلرینه کوره، ادبی دینی جنایت طبیعی نسبی قطع ایدر ۱۳ نچی فصلگ جمله لری ده بوگا کوره دلالت ایدر. هود سوره سنده نوحگ 'رب، ان ابنی من اهلی، دعاسینه قرآن کریمک، انه لیس من اهلیک، انه عمل غیر صالح، جوابی ده بوگا غایت آچیق شاهددر. "ماکان ابراهیم یهودیاً"

صورت ده تعیین ایتمک اسلام عالمترینه اسلام سیاسیلرینه شو کون ایندی مهم بر وظیفه در .

(۲۱۰) یهودلرگ بزه، بزمده یهودلره نسبتیزی حل ایتمک مسئلهسی اهمیتلی هم مشکل بویوک بر مسئلهدر . سیاسی اجتماعی بر مسئلهدر، یاخود سیاسی اجتماعی بر تدبیردر .

عهد عتیق عهد جدید کتابلرینی، تلمودگ بوتون جلدلرینی، یهود مسئلهسی حقنده تألیف قیلنمش کتابلرگ مهملرینی، یهودلرگ خفی ظاهر جمعیتلرینی حرکتلرینی قرارلرینی، یهود حقنده قرآن کریم آیت کریمه لرینی، تفسیرلرینی تامایله احاطه ایتمک البته حاجت اولور . نه قدر مشکل ایسهده، اعتنا قیلنه چق بر وظیفهدر، بالکز دینی اجتماعی وظیفه توگل، بلکه سیاسی بر وظیفهدر .

اسلام دنیاسینه یهودلرگ نفوذلری غایت بویوک ایدی . انقلابدن صوگ روسیهده ینه آرتدی . بوگا مقابل غایت جدیتلی تدبیرلر شو کون بزه ضرور اولدی .

(۲۱۱) ملترگ هیچ برینه اسلام ملتی هیچ بر وقت دشمن اولماز . شو کتابگ ۳ نجی مادهسی بزم اجتماعی سیاسی عقیده مزگ اساسیدر . لکن

ولا نصرانیاً ولکن کان حذیفاً مسلماً، آیت کریمه سینگ شهادتینه کوره، آل ابراهیم یالکر مؤمن یالکر مسلم اولا بیلور . ابراهیم معاصری اولسهده اولماسهده، ابرهیم نسلندن اولسهده اولماسهده، نماز قعده سنده گی دعا معناسی شودر . توراتگ عهد عتیقگ شو کونگی نسخه لرینه غایت قوتلی غایت شدتلی ایمان ایتوچی یهودلرگ عقیده لرینه کوره، اسماعیلگ ابراهیمدن نسبی تمام منقطعدر . هاجری اسماعیلی خانه دن قومق حادثه سی ده بوگا کوره ایش .

باشقه ملتزرگ تدیرلرینه قربان اولماق مکرلری حضورنده ذلیل قالماق بزم اوچون ادبی دینی سیاسی بر وظیفه در ، بر فریضه در .

(۲۱۲) مدنی ملتزرگ مفید اثرلری ملی لسانزده ملی املاسیله ترجمه قیلنور . مدنیت مکتبلرنده ملت همتیله ترییه قیلنه چق طلبه لر ترجمه وظیفه لرنده استخدام قیلنه بیلور .

(۲۱۳) تورک قبیله لرینگ تعارف لرینه خدمت ایتمک کبی ، تورک لسانلرینی ادبیاتلرینی تاریخلرینی اثرلرینی احیا ایتمک کبی علمی ادبی اجتماعی مقصدلره خدمت ایته بیله چک "تورککلک" هیئت عامیه سی - تورکولوغ جمعیتی قورولور (۱).

مدنی ملتزرگ علمی جمعیتلرینگ اجتهادلری بر که سنده تورک تاریخی تورک لسانی تورک اثرلری تورک ادبیاتی تورک قبیله لری حقنده حاضرلنمش گوزل خدمت لری ده لسانزده ترجمه قیلنور .

(۲۱۴) یاقینلری مرییلری یوق یتیم بالالری ترییه ایتمک کبی ، طول خاتونلری یاش قزلری مجبور یتدن صاقلامق کبی ، قارتلق یا خسته لک بلاسیله خدمتدن عاجز آدملره یاردم ایتمک کبی هر وقت هر زمان بولونور وظائف اوچون ، ملت همتیله اعانه خزینه لری یاردم صندوقلری تأسیس قیلنور .

(۲۱۵) اون یدنجی سنه ده قازان ندوه سنده بوتون روسیه عالم لری طرفندن قبول قیلنوبده صوگره اهمال قیلنمش اتفاق قرارینی شو کونگی ندوه یاکیدن احیا

(۱) بو کبی جمعیت بوندن اون بش سنه مقدم ۱۹۰۸ نجی سنه سنده استانبولده تأسیس اینلشدر. «تورک درنکی» اسمیله میدانه کلن بو جمعیت علمیه کید کیده «تورک یوردی» اسمینی آلمش و بیوک ملی مدنی علمی خدمت لرده بولنمش در . شم دیک کونده ده جمعیت آلدینی مسلکندن کمال فعالیتله اش کور یور .
مصحح .

ایدر . محتاج اماملره روحانیلره او " اتفاق " گ احتیاجلرینه موافق یاردملری و یروب طورور .

(۲۱۶) شو کونگی انقلاب فتنه لرنده اسلامیت تعلیملرینی اسلام حکملرینی حمایه یولنده عاملر اتفاقی خدمت ایدر . تاتارلرگ یاش قومونستلرینه رهبر اولور ، ارشاد ایدر .

(۲۱۷) اسلامیت همده شرقک مصلحتلرینه نجاتلرینه سبب اولا بیله چک انقلاب شرقده اولور ایسه ، یالکز شرق خلقیله اسلام قوتیله اسلام الیله اولا بیلور .

(۲۱۸) شرق انقلابی (؟) شرق سیاستی شرقک شو کونگی حرکتلری حقنده اوفا ندوه سی اوزینک فکری اوزینک تدبیرلرینی تعیین ایتوب ، اوزینک قراری اعلان ایدر .

(۲۱۹) ره وولوتسیه کونلرنده روسیه مسلمانلری اوزلرینک علمی هم اقتصادی خدمتلرینه بوتون قوتلریله اعتنا ایدر ، باغلانور . بالالرینی روس مکتبلرینه روس کلیه لرینه کوندره طورمق برنجی وظیفه لری اولور .

(۲۲۰) بوندن صوگ اولا بیله چک فتنه لرگ هر برندن روسیه مسلمانلری هر برده هر وقت اعتزال ایدر ، صاقلانور . هیچ برینه هیچ بر صورتله اشتراک ایتمز . خلقک ماللرینه ملکلرینه ال اوزاتماز ، انسان قانیله اسلام اللرینی بویاماز . بلکه فتنه لری تسکین یولنده ممکن چاره لرگ هر بریله سعی ایده بیلور ایسه ، ایدر .

روسیه یرینی شو کونگی آغرلقدن خلاص ایتمک مسلمانلرگ هم مهم هم بویوک بر وظیفه لریدر . دین خادم لری محله متولیلری شو خصوصده بوتون قوتلریله جسارتله سعی ایدر .

(۲۲۱) اوفا ندوه سی یاخود دینیله نظارتی شو خصوصده روسیه مسلمانلر-

ینه عمومی بر خطاب آچیق بر خطاب بر مراجعت نشر ایدر . محله منبرلری
واسطه سیله نشر ایته طورور .

۲۲۲) انصاف ایمانگ ادبگ اگ بویوک رکنیدر . انسانگ اگ بویوک
وظیفه سیدر .

انصاف - آدم لرگ هر برینی اوزنگ کبی کورمک . اوزنگله نصل معامله بی
آرزو ایدر ایسه ک ، باشقه لرله او یله معامله ایتمک . « ان الله یأمر بالعدل »
آیت کریمه سینگ معناسی شودر . بلکه احسان یولیه معامله ایتمک مؤمنگ
ادبیدر . « بالعدل والاحسان » گ امریدر .

۲۲۳) اجتماعی ایمانگ دورت رکنی وار در : ^(۱) اوزینگ حقو قلیرینی
وظیفه لرینی بیلور قدر علم ، ^(۲) باشقه لرگ حقو قلیرینه تعدی قیلمازلق قدر شرف ،
امانت ، ^(۳) عدالت اساسلرینه تأسیس قیلنمش قانونلری رعایه قیلور قدر احترام ،
اطاعت ، ^(۴) ذاتی تحمل ایتمز قدر هم ده باطل دعوتلره انقیاد ایتمز قدر عزت هم
جسارت .

غایت بویوک شو دورت فضیلت ایمانیه - هیئت اجتماعیه ده امنگ امانگ
اساسیدر . قاعده سیدر . حریتگ ده روحیدر .

۲۲۴) صداقت ، امانت - انسانلرگ هر برینه هر خصوص ده هر وقت ،
جلوه ده ده خلوه ده ده لازمدر .

۲۲۵) تکافل عمومی - عمومی بر حقدر ، عمومی بر وظیفه در .

۲۲۶) بر آدم - ادبی اطاعتلی اوغل ، احسانلی شفقتلی آتا ، صداقتلی
امانتلی رفیق ، احتراملی محبتلی کریم زوج اولماز ایسه ، مدنی مؤمن اولماز .
۲۲۷) هر بر زمانگ هر بر دولتگ قانونلرینی رعایه ایتمک - هر بر
آدمگ بویوک بر وظیفه سیدر (؟)

۲۲۸) قانونلرگ برینی یا هدم ایتمک یا ترک ایتمک اوچون ، حیلہ
هیچ بر وقت جائز اولماز .

حيله قیلاچق حریف - اللهک اوزینه رسولینه کتابینه حرب اعلان
ایتمش اولور

فان لم تفعلوا فاذنوا بحرب من الله ورسوله .

(۲۲۹) روسیه مسلمانلرینک یاشرینهده قومونستلرینهده دینه نظارتی
استماله خطابلریله وقت وقت مراجعت ایته طورور ، یا هدایت یولیه ، یا
خود تألیف طریقیه سعی ایدر .

(۲۳۰) شو کونگی احوال سیاسیہ حرکتلری حقنده اوفاندوهسی عمومی
بر خطابله روسیه مسلمانلرینه مراجعت ایدر .

(۲۳۱) شرق ملتلرینک شرق قومونستلرینک باکوده گی شو کونگی
سیهزدلرینه مراجعت ایتوب ، اوفاندوهسی (۱) اوزینک قرارلرینی شرق
قومونستلرینک قبوللرینه تقدیم ایدر .

(۲۳۲) باکو ندوهسینکده قرارلرینی آلوب محاکمه ایدر . موافق اولور
ایسه ، قبول ایدر . موافق اولماز ایسه ، دینه نظارتی یا خود علما اتفاق
یاقین کونلرک برنده آالاش بر ندوه دعوت ایدر .

(۲۳۳) روسیه برنده گی شو کونگی تورک مهانلرینه اوفاندوهسی
استقبال هم احترام سلاملرینی عرض ایتوب ؛ تورک رهبرلرینک شو کونگی
حرکتلرینه اوزینک نظرینی اوزینک نسبتلرینی اوفاندوهسی آچیق بیان ایدر .

(۱) اوفاندوهسی دیه محررک تکرار ذکر ایتدیکی ندوه ۱۹۲۰ سنده ایدل ساحلی تورک
تاتارلرینک کندولرینک دینه نظارتلرینه بر مقفی دورت قاضی دن مرکب بر هیئات دینه انتخاب
ایچون طویلانمش علماً قونقره سیدر . قونقره سیاسی بر ماهیتی حائض اولمادینی ایچون نه روسیه
ده گی تاتار باشقرق قامونستلریله تشریک مساعی ایتمش ، نه ده شرق قامونستلری نامیله
بالشویک لردن تخصیصات ییوچی سرسری لرله بر مناسبتده بولومشدر . علماً قونقره سی اسکی
عغنه سینه صادق قالمش ، ویوک بر اکثریتله بالشویکلکدن چوق اوزانده قالان ملی دینی
ترتیبه سینی محافظه ایتمش علمامزی بو مسئولیتلی بزه انتخاب ایتمشدر . بالشویک مجانی
صفتله میدان انتخابه صوقولمش اوفاق سیاستچی علمامز تماماً مغلوب اوله رق صفدن چکلهمه یه
مجبور ایتدرلشدر .

(۲۳۴) روس حکومتی روس میسیونرلری مسلمانلرک دینی اجتماعی سیاسی حقوقلرینه هر وقت هر برده تعدی ایته کیشلر ایسه ده، روس ملتئ اخلاق اجتماعی جهتیه اهاتلی حقانیتلی (۱) بر ملت اولوب، لسانلری ادبیاتلری علملری ده غایت بای بر ملتدر.

روسیه مسلمانلرینه ترجمان اولماق صفتیه همده تاریخی معامله لرک بر نتیجه ادبیه س اولماق اوزره، اوفاندومسی روس ملتنه صادق بر لسانله احترام هم امن سلاملرینی تقدیم ایدر.

(۲۳۵) شو کونگی ندوه قرارینی ایفا ایتمک - ندوه اعضالرینک هر برینه لازم بر وظیفه اولور.

(۲۳۶) ندوه اعضالرینک هر بری شو وظیفه ادبیه لری حقنده عهد ایتوب، سوز ویرور.

تم

---

(۱) بودعوی تماماً حقیقه خلافتدر. روسلارک، برابر یاشادیکلی مسلمانلره، خصوصاً ایدل اورال تورک لرینه قارشلی یایدینی ظلمی دنیانک هیچ بر ملتئ هیچ بر وقت کندو تبعه سنه قارشلی یایمامشدر. ۲۰ نجی عصرک بدایتنه قدر جبراً خرستیان ایدلش مسلمانلارک عدی ایکی یوز بکدن زیاده لکی بوکا آچیق بر دلیلدر.

مصصح

شو صحیفه لر شو ماده لر بر معروضه بر دوقلاد اولمق اوزره ، اوفاده ،
روسیه مسلمانلرینگ ۱۹۲۰ سنه ندوسنده ، مؤتمرلرنده ایکی کونده ایکی
اوچ فاصله ده اوقولدی . اون ایکی کون دوام ایتمش ندوده مذاکره لر نوبتی
کچدی ، قرارلر نوبتی ایرشدی . حکومت اداره لرینه اولگی کونده تشکرته
غرامی کوندورمک کبی عادی رسمی بر ادبدن هیئت ریاست نصلدر غفلت ایتمش
ایدی . بوکا بر تدارک اولمق اوزره ده ، همده زمانگ حالینه کوره اهمیتلی بر
قرارمزی مدنیت دنیاسینه رادیئو واسطه سیله اعلان ایتمک ملاحظه سیله ده
دورت بش آدم طرفندن شو یله بر تله غرام ندوه مذاکره سینه تقدیم قیلندی :

موسقوه . اوف ، قازان ، باکو ، تاشکند ، سترلیطاماق کبی مرکزله

رادیئو تله غرام

مرکز هم محلی حکومت مساعده سیله ، اوفاده ، ۱۹۲۰ سنه سنته بر
۱۶ ده آپولوب ۱۲ کون دوام ایتمش سیه زد - روسیه مسلمانلرینگ ندوه -
سی اوزینگ همه مسئله لرینی مذاکره ایتمک حل ایتدکن صوگ ، شرق نجاتی
بولنده سعی ایتوچی مرکز بر وله تاریه حکومتینه ده ، محلی حکومت اداره لر -
ینه ده سلام هم تشکرلرینی تقدیم ایته .

شو کونگی عمومی محاربه ده تورک رهبرلرینگ همه سیاستلرینی هر جهته
تصویب ایتوچی روسیه مسلمانلری ، همده اسلامیت یولنده نجات یولنده بویوک

قهرمانلق کوستروب چاناق قلعه سینک محافظه سنده بوتون دنیا قوتلرینه غلبه ایتمش تورک عسکرینه تحسین ایتوچی علماندوهسی - شو کون روسیه برنده پروله تاریه حکومتی حضورنده محترم تورک مهرانلرینه طلعتلرینه انورلرینه جاللرینه خلیلرینه بکرسامیلرینه سلام هم احترام حسیاتلرینی صمیم قلبدن بیان ایته .

شرق نجائی یولنده بوتون قوتیله سعی ایتوچی شورالر حکومتینه تورک رهبرلرینگ مراجعتلرینی علماندوهسی شادقله آلقیشلابوب؛ انورلرک مصطفی کمالرک سیاستلرینه اعتمادلرینی ده علماندوهسی بیان ایتوب؛ تورکیه برینی همده بوتون شرق مملکتلرینی تخلیص یولنده تورک رهبرلرینگ تورک عسکرینگ تمام موفقیتلرینه اخلاصلی حرارتلی دعالر قیلوب؛ ممکن یوللرک هر بریله اوزلرینگده بوندن صوگ اعانه ایته جکلرینی علماندوهسی صادق لسانیه وعده ایته .

خلافتک عصمتینه ، اسلامینگ قدسیتینه ، انسانیت شرفینه پروله تاریه حقوقلرینه هر وقت تعدی ایتوچی آتاتته حکومتلرینه علماندوهسی نفرت بیان ایتوب ، دستگیرلک همتلرینه غرب پروله تاریلرینی ده دعوت ایته .

یاشه سون شرق نجائی یولنده سعی ایتوچی تورک عسکری ، صورهت عسکری ، تاتار باشقورت عسکری ، آذر بایجان عسکری !

زمین وزمان لسانیه املاقیلنمش بش جمله لک شو تله غرام - خلقک حسیات ایمانیه ملیه لرینگ نسخه سی اولوق جهتیله - ندوه مجلسلرینه برجان بویوک بر هیجان و یروب؛ حکومت اداره لرنده کون کوروچی تاتار قومو - نیستلرک همتیله دینییه نظارتکده فتنه سیله وهمیله ، ندوه مجلسلرنده ایکی کون قدر نزاع دوام ایتدی . مجلس طرفندن بویوک بر هیجانله قبول قیلنمش

شو تله غرامک صوگ دورت جمله سی حذف قیلنوب، اولگی جمله اخیرینه ده
عبودیت جمله لری زیاده قیلنوب، دینه نظارتی طرفندن حکومت اداره لری نه
تقدیم قیلنه چق اولدی، تقدیم قیلندی.

شو صحیفه لری ۱۹۲۰ نچی سنه یازنده یازلدی. اوفاندوه سندن صوگ،
متعدد جمعیتلرده اوقولدی. راغب لری قاصیله نسخه لری چیقارلوب، اسلام مملکتلری نه
طارالدی. طبع ایتدرمک آرزو سیله تورکستان کاشغار افغانستان تورکیه
مطبعه لری نه ده کوندورلدی. طبع ایتدرمک، نه دندر، ممکن اولمادی. بش حروفات
حصاری ایچنده محبوس محصور قالمش روسیه مسلمانلری نیک مفکوره لری نیک فکرلری
طلبلری نیک حاللری نیک اسلام ملتلری نه عرض ایتمک تبلیغ ایتمک ملاحظه سیله
شو کتابی نصل ایسه ده طبع ایتدرمک آرزو لری قلم ده همان غلیان ایتوب طوردی.
نهایت محترم اماملری نیک دلالتیله فینله ندیه مسلمانلری شو کتاب نشرین التزام
ایده چک اولدی. بر نسخه چیقاردم. حضرت آدره سیله فینله ندیه مسلمانلری نه
کوندوردم.

۲۳۶- ایکی یوز اوتوز آتی ماده اولدی. اولگی آتمش سکر ماده سی روسیه
مسلمانلری نیک حاللری نه حاجتلری نه دینی اداره لری نه مخصوص کی ایسه ده، تعریف
هم حکایت ملاحظه سیله علی حالها ترک قیلندی. مکان، زمان طلبلری نه حاللری نه
کوره یازلمش خصوصی ماده لری اسلام ملتلری نیک عمومینه نسبتله اهمیتلری یوق
ایسه ده - بالکیز تاریخی اهمیتلری نه کوره صوگ طبع ده نشر قیلندی. تدوین
شریعت کی حقوق تشریحیه کی خلافت اسلامیه کی جهاد هم عهد کی فصولک
ماده لری - هم عمومی هم بویوک اهمیتلری نه کوره - شو کتابک روحی شو کتابک
اگ مهم ماده لری اولمق اوزره اسلام ملتلری نیک بویوک التفاتلری نه مفید
انتقادلری نه عرض قیلندی.

صادق بر لسانله خالص بر ایمانله بیان قیلنمش اوفاق بویوک هر بر فکرگ شو کون بویوک بر قیمتی وار در . بوتون انسانیت نامینه بوتون اسلام ملتیرینه احترام سائقه سیله تألیف قیلنمش هر بر کتابک قیمتی تقدیر قیلنمق البته لازمدر . یالکز بوگا کوره ، شو کتابک نشرینه جسارت ایتدم . وه رسای سهور معاهده لرنیک سحر یله محو قیلنمش غائب اولمش شانلی تورک عسکرینک بویوک شرفینه شو کتابمی ۱۹۲۰ سنهده نشرایده چک ایدم . او وقت شو یله ایدی ، بزم ظاهرین کوزمزدن تورک عسکرینک وجودی غائب قیلنمش ایسهده ، ایمانلی قلبمزه تورک عسکرینک غایت بویوک حرمتی غایت بارلاق شانی بوتون قوتیله قائم اولدی ، وجودلرمزه جان و یردی ، دعاغمزی خیالمزی نورلاندرمش ایدی تورک کلک یولنده اسلامیت یولنده قربان اولمش قهرمان عسکرگ مؤبد شرفینه ضعیف بر خاطره اولمق اوزره موضوعی غایت بویوک شو کتابمی نشر خیالنده ایدم . غالب دولتگرگ مغرور خیاللری کبی بزم اوها نمزده تام خطا چیقدی .

چانا ق قلعه سنده بوتون دنیا بحریه لرنه غلبه ایته بیلمش ملت حکومت النده ایکن سهور معاهده لرنی امضا ایتمش ایسهده ، خلافتی سلطنتی حکومتی اداره حقوق لرنی اوزینک اختیارینه آلدقن صوگ ، حرب میدانلرنده غلبه ایتدی ، سیاست میدانلرنده سهور معاهده لرنی نسخ ایتدی ، حرمت مجلسلرنده صدر نشین اولوب ، اوزینک مطلب لرنی سیاست دیپلوماتلرنه املا ایتدی .

سیاست سحر یله سهور معاهده سیله محو قیلندقدن صوگ ، ملتک روح ایمانیه سیله قوه ملیه سیله معاهده فردا سنده بعث قیلنوب ؛ ۲۱-۲۲ سنه لرده تورک کلک هم اسلامیت حرمت لرنی کمالیله اعاده ایتمش شانلی تورک عسکرینک بویوک شرفینه ، شو ناچیز کتابمی ۱۹۲۳ سنهده نشر ایده بیلدم .

اسلام منبرلرنده اسلام مجلسلرنده اسلام ملتلرینک حاللری اسلام
حاجتلرینک تدبیرلری مذاکره قیلنور ایکن، روسیه مسلمانلرینک بری طرفندن
شو کتاب بلکه بر آواز کبی اولوب، تورکیه شهیدلرینک روحلرینه بر حرمت
کبی بر فاتحه کبی اولور.

۱۹۲۳ سنه شباط ۱۰ ده پتروغراد

موسی جارالله

هذه سبیلی . ادعو الی الله علی بصیرة انا و من اتبعنی .

قارئین کرامک دقتینه

شو کتابک تصحیحی یاپدیغم وقت نه کتابک تعقیب ایتدیکی فکره،
نه ده طرز افاده و اسلوبنه قطعیا قارشمام . فقط بعض بر شبههیی موجب
صایدیغم بیرلرده تحت السطر کچوک ایضاحاتده بولوندم . شونیده علاوه ایتمهلی
که محررک کتابنده کوسته ریلن تدبیرلر ، اوزن اوزادیه صایدیغمی مادهلر ،
قاعدهلر نه ملت مجلسی طرفندن قبول ایدلش اساسلردر ؛ نه ده عامی بر مؤسسه
طرفندن احضار ایدلش قوانین لردر ؛ بونلر فقط موسی افندینگ کندوسینگ
اجتهاد شخصیه سینگ ثمره لری در . شوئنگ ایچون طبیعی شغال تورکلری عموماً
وآنلارک ملی مؤسسه لری خصوصاً بو کتابک مندرجاتی حقنده قطعیا مسؤل
دگلدلر . کتابک مثال و فکرنده کی ، طرز اسلوب ، و افاده سنده کی بتون مسؤلیت
تمامیله محرری موسی افندینگ فقط کندوسیینه عاندر .

کتابک مصححی عیاض اسحاقی

بیرلین
مطبعة «کاوینی» ده طبع ایلدی
سنه ۱۹۲۳